

KÄRKÖLÄN KUNNAN

Tilinpäätöksen tasekirja 2024

Kunnanhallitus 24.3.2025 § 48

Sisällysluettelo

1.	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1	Pormestarin katsaus.....	3
1.1.2	Kunnan hallinto	4
	Kunnanvaltuusto	4
1.1.3	Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa.....	6
1.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	10
1.1.5	Kunnan henkilöstö	11
1.1.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	11
1.1.7	Ympäristötekijät.....	13
1.2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	13
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	15
1.3.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	19
1.4	Rahoitusasema ja sen muutokset	20
1.4.1	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
1.4.2	Tase ja sen tunnusluvut.....	21
1.5	Kokonaistulot ja -menot.....	23
1.6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	24
1.6.1.	Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä	24
1.6.2.	Konsernin toiminnan ohjaus	25
1.6.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	25
1.6.4.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	25
1.6.5.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	26
1.7	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
1.7.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	31
1.7.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	32
2.1	Tavoitteiden toteutuminen.....	32
2.2	Käyttötalouden toteutuminen	32
2.2.1.	Keskusvaalilautakunta	32
2.2.2	Tarkastuslautakunta	33
2.2.3	Kunnanhallitus	34
2.2.4	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	45
2.2.5	Ympäristölautakunta.....	57
2.2.6	Tekninen lautakunta	60
2.3	Tuloslaskelman toteutuminen	73
2.4	Investointien toteutuminen	75
2.5	Rahoitusosan toteutuminen	79
2.6	Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	80
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	81
3.1.	Tuloslaskelma	81
3.2	Rahoituslaskelma	82
3.3.	Tase.....	83
3.4.	Konsernilaskelmat	85
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	89

5	ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET	104
1.	Tilinpäätöstiedot	106
2.	Vesihuoltomaksut	111
3.	Toiminta ja verkostot	113
4.	Tehokkuus ja laatu	113
5.	Kannattavuus ja ennuste	115
6	KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET	116
7	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	117

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Pormestarin katsaus

Kertomusvuonna maailmantalouden kehityksen epävarmuutta lisäsi edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota, talouskasvun hidastuminen ja Yhdysvaltojen presidenttivaalit. Euroopan talouskasvun hidastuminen heijastui myös Suomen vientiteollisuuden kehitykseen. Suomen talouskasvua hidasti erityisesti rakentamisaktiivisuuden lasku. Suomen hallituksen kustannusleikkaukset alkoivat heijastua moniin toimintoihin yhteiskunnassa. Työttömyysluvut heikkenivät korkojen laskusta huolimatta. Kertomusvuoden loppupuolella alkoi näkyä vahvistuvia merkkejä talouden hitaasta elpymisestä.

Kärkölän kunnan talousarvio vuodelle 2024 oli edelleen hiukan alijäämäinen. Kevään aikana tulleet uudet laskelmat valtionosuuksista heikensivät entisestään näkymiä puolella miljoonalla eurolla. Verotulojen, erityisesti yhteisöveron, kasvu osittain kompensoi heikkenevää kuntataloutta. Talousarvion laadinnan alkaessa havaittiin yhä selkeämmin tarve laajaan talouden tasapainottamisohjelmaan. Sivistystoimen ja teknisen toimen talouden arviointiin käytettiin kesän aikana ulkopuolista asiantuntemusta. Tärkeä osa kunnan talouden suunnittelua oli kiinteistöohjelman laatiminen. Kiinteistöohjelman myötä havaittiin Kuntala Oy:n kiinteistöjen yliarvostus taseessa. Välttämätön tappiovaraus alaskirjauksesta käänsi kunnan tuloksen alijäämäiseksi. Huomattava osa kunnan kustannuksista tulee palkkasummasta. Talouden tasapainottamiseksi jouduttiin syksyn 2024 käymään yhteistoimintaneuvottelut, joiden tuloksena jouduttiin myös irtisanomisiin. Lopulta useiden toimien jälkeen vuosi 2024 oli operatiivisesti ylijäämäinen ja seuraavan vuoden talousarvio saatiin lähes tasapainoon. Talousennusteet vuosille 2026 ja 2027 vaikuttavat edelleen vaikeilta.

Alkuvuoden aikana kunnanvaltuusto teki päätöksen kunnan siirtymisestä takaisin kunnanjohtaja -malliin 2025 alkavan vaalikauden yhteydessä. Kunnanhallitus aloitti muutoksen valmistelun hyvissä ajoin. Syksyllä tehtiin tarvittavat päätökset Kunnanjohtajan rekrytoinnin ja hallintosäännön osalta. Hallinnon kehittämisen osalta tosin päätökset eivät olleet johdonmukaisia.

Kunnan elinvoiman osalta kehitys oli kaksijakoinen. Muuttovoitosta huolimatta kunnan väkiluku jatkoi laskuaan. Kunnan suurin työnantaja jatkoi investointeja, mutta kunnan palveluissa tuli menetyksiä, erityisesti rautakaupan konkurssin myötä. Tonttimyyneissä tuli huomattavaa kasvua minitalomessusuunnitelmien myötä, mutta muut asumisen kehittämisen hankkeet eivät edenneet kertomusvuonna. Kunnan alueella oli kertomusvuonna vireillä kolme aurinkovoimalahanketta. Työllisyyden kuntakokeilun menestyksellisestä hoitamisesta siirryttiin vuoden lopulla uuden työllisyyslainsäädännön edellyttämien muutosten valmisteluun.

Hyvinvointityötä seurataan valtuustokausittain laajan hyvinvointiraportin avulla. Osin kunnan hyvinvointityö vaikuttaa myös valtionrahoitukseen. Tehtyjen toimenpiteiden, niiden vaikuttavuuden ja raportoinnin kautta määritellään ns. HYTE-kerroin. Tässä vertailussa Kärkölä suoriutuu varsin tyydyttävästi, yli kuntien keskiarvon. Kunta pyrkii hyvinvoinnin edistämiseen laaja-alaisesti, mutta erityistä painotusta on lasten, nuorten ja seniorien hyvinvointityössä.

1.1.2 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto ylimpänä päätösvalan käyttäjänä vastaa kunnan toiminnan ja talouden keskeisten tavoitteiden asettamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2024 seitsemän (7) kertaa.

Kärkölän kunnanvaltuusto 2024

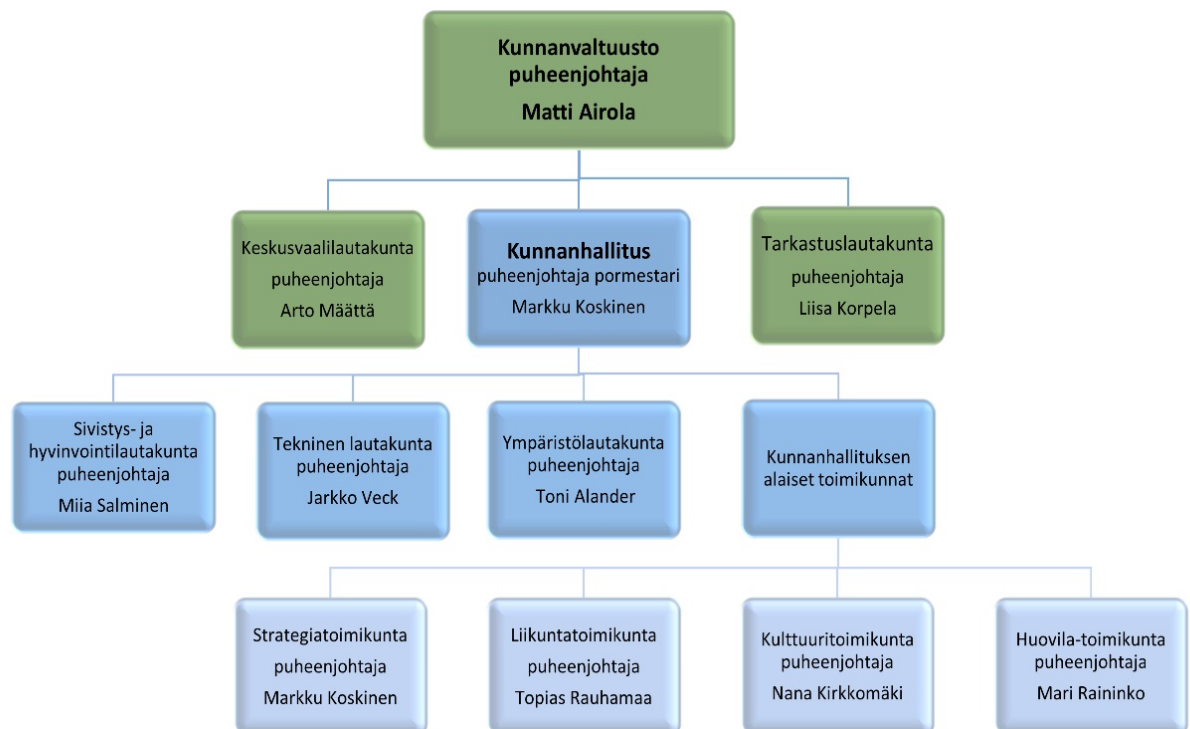
Aaltonen Päivi, I varapuheenjohtaja	Kärkölä-ryhmä
Airola Matti, puheenjohtaja	KOK
Aslamaa Martti, II varapuheenjohtaja	SDP
Alander Toni	Kärkölä-ryhmä
Eerola Seppo	Kärkölä-ryhmä
Hietala Marko	PS
Issakainen Kauko	Uusi Kärkölä -ryhmä
Kinnari Sirpa	VAS
Kirkkomäki Nana	Kärkölä-ryhmä
Korpela Liisa	KESK
Koskinen Markku	Kärkölä-ryhmä
Laiho Juha-Matti	Kärkölä-ryhmä
Malm Tiina	KOK
Nousjoki Santeri	KOK
Nummela Tuomas	KESK
Penna Mika	Kärkölä-ryhmä
Raininko Mari	KOK
Rauhamaa Topias	KOK
Sallila Matti	SDP
Salminen Miia	Kärkölä-ryhmä
Syrjä Heikki	Kärkölä-ryhmä
Tammelinen Jukka	PS
Tuomaila-Lähteenmäki Anne	SDP
Kärkölä-ryhmä	9
SDP	3
KOK	5
KESK	2
PS	2
VAS	1
<u>Uusi Kärkölä -ryhmä</u>	<u>1</u>
Yhteensä	23

Nuorisovaltuutetut valitaan Järvelän Nuokulla ja Kärkölän Yhtenäiskoululla järjestettävissä vaaleissa. Nuorisovaaleissa voivat ehdokkaaksi asettua Kärkölässä asuvat 13–20-vuotiaat henkilöt. Nuorisovaltuutetuilla on läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston kokouksissa. Kunnanvaltuuston kokouksiin osallistuu kolme (3) nuorisovaltuutettua. Nuorisovaltuutettujen toimikausi on kaksi vuotta.

Kärkölän kunnan nuorisovaltuutetut vuonna 2024

Eronen Emilia	jäsen, sihteeri
Eronen Viljami	varapuheenjohtaja
Keningi Niklas	jäsen
Paatos Pyry	puheenjohtaja
Paatos Ronja	jäsen
Reijonen Eemil	jäsen

Kärkölän kunnan organisaatiokaavio

1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa

Kuntaliiton viimeisin Talousbarometri toteutettiin elokuussa 2024 ja siihen vastasi 210 kuntaa. Talousbarometriin vastanneista talousjohtajista 40 prosenttia arvioi kuntansa talouden tilan huonoksi tai erittäin huonoksi. Vain neljä vastanneista arvioi taloutensa tällä hetkellä erittäin hyväksi.

Talousjohtajat arvioivat taloustilannetta asteikolla yhdestä kuuteen, jossa yksi on erittäin huono ja kuusi on erittäin hyvä. Keskimääräinen arvio kunnan talouden tilasta oli talousjohtajien mukaan 2,9. Arvio on heikentynyt kevään 2024 Talousbarometrissä, jolloin talousjohtajien keskimääräinen arvio taloustilanteesta oli 3,3. Syksyn barometrissä vastaukset painottuivat selvästi heikompiin arvioihin kuin keväällä.

Kuntien näkymät talouden tilanteesta synkkenevät edelleen, kun arvioidaan talouden tilaa vuoden kuluttua. Yli puolet talousjohtajista arvioi kunnan talousnäkymien olevan huonoja tai erittäin huonoja vuoden 2025 lopulla. Vastausten mukaan talousnäkymät heikkenevät voimakkaimmin keskisuurissa kunnissa. Suurten kaupunkien talousnäkymät ovat heikolla tasolla, mutta suhteessa nykytilanteeseen niiden tilanteen ennakoitaan paranevan hivenen.

Sote-uudistuksen myötä kuntien kustannukset kasvavat voimakkaasti ja talouden kasvu on takkuillut jo pidempään. Kuntaliiton mukaan valtio vähentää kuntien rahoitusta normien purkuesityksiin perustuen ilman, että normeja suunnitellusti tosiasiasa kevennettäisiin.

Maakunnittain tarkasteltuna kunnan taloudellinen nykytilanne arvioitiin vahvimaksi Lapissa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Savossa. Lähes kaikissa kunnissa taloustilanteen arvioitiin kuitenkin heikentyvän seuraavan vuoden aikana. Eniten talousnäkymien odotetaan heikkenevän Kanta-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa. Positiivisena poikkeuksena erottuu Keski-Pohjanmaa, jossa talouden näkymien arvioidaan paranevan nykyhetkeen verrattuna.

Kunnan koko ei tulevaisuudessakaan määritä sen menestymistä, sillä samassa luokassa on taloudellisesti hyvin pärjääviä sekä haasteiden kanssa kamppailevia kuntia. Osassa kaupungeissa ja kunnissa talouden näkymien ennakoitaan heikentyvän voimakkaasti. Kunnissa, joissa on tehty laajoja sopeutusohjelmia, talouden näkymien ennakoitaan vähitellen kohenevan.

Vuonna 2025 tuloveroprosentti nousi 68 kunnassa ja laski 4 kunnassa. Nousupäätökset koskevat yhteensä 1,35 miljoonaa suomalaista. Keskimääräinen kunnan tuloveroprosentti Manner-Suomessa on 7,54 vuonna 2025. Veronkorotusten määrää voidaan kuitenkin pitää odotettua vähäisempänä, kun sen suhteuttaa kuntien heikkoon talousnäkymään ja syksyn 2024 Talousbarometrin ennakoimaan sopeutuspaineeseen.

Kuntien ja kuntayhtymien käyttötalous näyttää toteutuvan vuoden 2024 tilinpäätösennusteissa selvästi vuoden 2024 talousarvioita parempana. Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jää negatiiviseksi. Kuntien lainakanta on kääntynyt kasvuun.

Kertaluonteiset erät, kuten energiayhtiöiden myynti, ovat parantaneet tuloksia ja kuntien sopeuttamisohjelmat ovat hillinneet toimintakulujen kasvua. Valtaosa Talousbarometriin vastanneista talousjohtajista ennakoii kunnassaan olevan edessä kohtalaisia tai huomattavia sopeutustoimia.

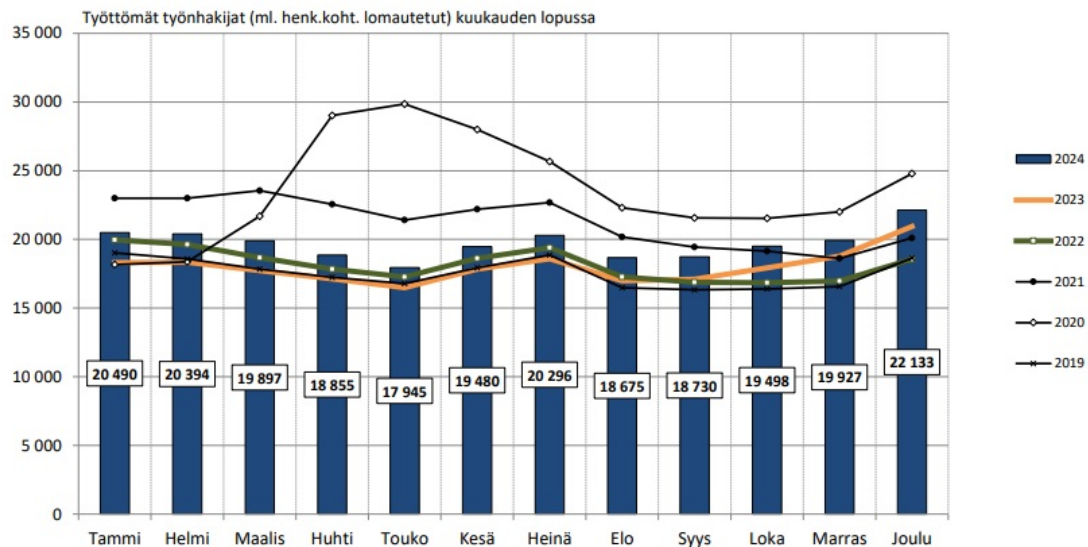
Työllisyyskatsaus

Hämeen ELY-keskuksen alueella toimi vuoden 2024 loppuun asti kaksi työllisyyden kuntakokeilua. Kärkölä oli mukana Lahden seudun kuntakokeilussa, jota hallinnoi Lahti. Muita kumppaneita kuntakokeilussa olivat Kärkölän lisäksi Asikkala, Hollola ja Orimattila.

Hämeenlinnan seudun kokeilua hallinnoi Hämeenlinna kumppaneinaan Hattula ja Janakkala. Työllisyyden kuntakokeilut aloittivat toimintansa vuonna 2021, joten vuosi 2024 oli neljäs vuosi, kun TE-viranomaistehtäviä toteutettiin paikallisesti Kärkölässä.

Vuosi 2024 oli niin Hämeessä kuin koko valtakunnassakin työttömyyden näkökulmasta haastava. Hämeessä työttömyysluvut pysyivät koko vuoden korkeammalla tasolla kuin kahtena edeltävänä vuonna.

Työttömät työnhakijat TE-toimistossa ja kuntakokeiluissa kuukauden lopussa Hämeen ELY-keskuksen alueella vuosina 2019–2024

Lähde: TEM Työnvälitystilasto

Kärkölässä vuosi 2024 alkoi työttömyysprosentilla 10,6. Työttömyys laski vuoden aikana kolmena kuukautena huhti-, touko- ja elokuussa. Alimmillaan Kärkölän työttömyysprosentti oli tasan 9 % toukokuussa 2024.

Kesäkuusta alkoi työttömyysasteen nousu, joka jatkui elokuun pientä laskua lukuun ottamatta joulukuulle asti päättyen 12,8 prosenttiin. Vuonna 2024 kasvoi myös lomautusten määrä. Joulukuussa kärköläläisiä työntekijöitä oli lomautettuna 50 henkilöä.

Seuraavassa kuvassa joulukuun 2024 työttömyysprosentit Päijät-Hämeessä.

KUNTA	12/2024	11/24	12/23	muutos 11/24	muutos 12/23
Asikkala	11,2	10,0	11,8	1,2	-0,6
Hartola	13,8	12,3	13,5	0,7	1,1
Heinola	16,6	15,2	15,0	1,0	2,0
Hollola	8,7	7,8	8,3	0,9	0,4
Iitti	12,7	11,2	10,9	1,5	1,8
Kärkölä	12,8	10,7	10,7	2,1	2,1
Lahti	15,9	14,5	14,9	1,4	1,0
Orimattila	13,4	12,2	12,4	1,2	1,0
Padasjoki	14,9	13,9	12,8	1,0	2,1
Sysmä	12,9	11,7	11,1	-0,4	2,3
PÄIJÄT-HÄME	14,6	13,2	13,6	1,4	1,0

Kuva: työttömien osuus työvoimasta kuukauden lopussa (%) Lähde: TEM Työnvälitystilasto

Seuraavassa taulukossa on esitetty työttömyysprosentin kehitys vuosina 2020–2024.

Työttömyysaste (%) 2020 - 2024					
	12/2020	12/2021	12/2022	12/2023	12/2024
Koko maa	13,6	10,5	9,9	11,2	12,0
Päijät-Häme	16,6	13,3	12,4	13,6	12,9
Kärkölä	16,5	9,9	9,7	10,7	12,8

Vuoden 2024 joulukuussa työttömiä työnhakijoita oli Kärkölässä 247 henkilöä, mikä on 38 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Näistä alle 25-vuotiaita oli 12. Yli vuoden työttömänä olleiden lukumäärä kasvoi 56:sta 69 henkilöön.

Nuorten, alle 25-vuotiaiden kärköläläisten työttömyysasteessa oli vaihtelua vuoden 2024 aikana. Alimmillaan nuorten työttömyys oli kesäkuussa ollen 5,0 % ja korkeimmillaan tammikuussa 2024 ollen 12,9 %. Alla joulukuun tilanne 2024, jolloin nuorten työttömyysaste oli 11,9 %, mikä tarkoittaa lukumääräisesti 12 henkilöä.

KUNTA	12/2024	11/24	12/23	muutos 11/24	muutos 12/23
Asikkala	14,8	13,1	16,6	1,7	-1,8
Hartola	20,5	20,5	14,6	0,0	5,9
Heinola	21,3	17,3	18,0	4,0	3,3
Hollola	15,5	11,4	11,6	4,1	3,9
Iitti	20,6	16,0	14,1	4,6	6,5
Kärkölä	11,9	6,9	10,5	5,0	1,4
Lahti	19,1	15,7	17,4	3,4	1,7
Orimattila	23,3	20,4	19,0	2,9	4,3
Padasjoki	6,7	8,3	6,3	-1,6	0,4
Sysmä	23,7	22,0	9,0	1,7	14,7
PÄIJÄT-HÄME	19,0	15,6	16,7	3,4	2,3

Kuva: Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus (%) alle 25-vuotiaasta työvoimasta kuukauden lopussa. Lähde: TEM Työnvälitystilasto

Työllisyyden kuntakokeilussa mukana oleminen oli Kärkölän näkökulmasta erinomainen ratkaisu. Kunnan vahva oma panostus TE-viranomaistehtäviä tekevien henkilöresurssiin oli kannattavaa niin kuntatalouden kuin yksilöasiakkaan näkökulmasta.

Kun omavalmentajien asiakasmäärä oli kohtuullinen, heidän oli mahdollista tehdä työtään yksilöllisesti ja tavoitteellisesti. Kärkölän työllisyyspalveluiden omavalmentajat paneutuivat asiakkaiden moninaisiin haasteisiin ja ohjasivat asiakkaita aktiivisesti kohti työmarkkinoita.

Kärkölässä oli lähes kolmen vuoden ajan yhtäjaksoisesti Päijät-Hämeen paras aktivointiaste. Aktivointiaste tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joihin työnhakija-asiakas osallistuu parantaakseen omaa työkykyään. Aktivointiasteeseen lasketaan mm. työkokeilu, osallistuminen kuntouttavaan työtoimintaan, työvoimakoulutukseen, valmennuksiin sekä palkkatukityöhön.

Väestömuutokset

Kärkölän asukasluku Tilastokeskuksen väestöennusteen 31.12.2024 mukaan on 4 088. Asukkaita kunnassa oli vuoden 2023 lopussa 4 111, asukasluku väheni 61 henkilöllä.

Kunnasta poismuuttaneita oli 224 ja kuntaan muuttaneita oli 212. Kunnasta muuttaneita oli 12 enemmän kuin kuntaan muuttaneita.

Vuonna 2024 syntyneitä lapsia oli ennakkotiedon mukaan 18, kun vuonna 2023 syntyneitä oli 15. Ennakkotietojen mukaan kuolleita oli 54. Kuolleita oli 36 enemmän kuin syntyneitä.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kertomusvuoden aikana seuraavat olennaiset muutokset tapahtuivat kunnan toiminnassa ja taloudessa:

- Kunnanvaltuusto käynnisti 12.2.2024 Kärkölän kunnan osayleiskaavan päivittämisen
- Kunnanvaltuusto myönsi 12.2.2024 lisämäärärahan Vuokkoharjun päiväkodin irrottamisen investointiin
- Kunnanvaltuusto päätti 12.2.2024, että kunnan johtamismalli muutetaan nykyisestä pormestarihallinnasta kunnanjohtajamalliin 1.6.2025 alkaen
- Kunnanvaltuusto käynnisti 22.4.2024 Järvelän aseman ympäristön asemakaavamuutoksen
- Kunnanvaltuusto myönsi 22.4.2024 lisämäärärahan vuoden 2024 talousarvioon sekä vastaavan suuruisen määrärahan varaamisen vuoden 2025 taloussuunnitelmaan asumisen markkinointisuunnitelman, messutapahtuman ja yhteistyösopimuksen toteuttamiseksi
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.5.2024 laajan hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2022–2023 sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 osana hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.5.2024 osayleiskaavan tavoitteet ja alustavan aluerajauksen
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 Kärkölän kunnan vuoden 2024 kaavoituskatsauksen
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 valtion ja Lahden kaupunkiseudun välisen Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024–2035
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n rahoitus sopimukseen
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 kunnan kiinteistöohjelman
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 kunnan vakauttamisohjelman
- Kunnanvaltuusto päätti 11.11.2024, että valtuuston koko 1.6.2025 lukien on 23
- Kunnanvaltuusto päätti 11.11.2024, että Kuntala Oy sulautetaan kunnan omaksi toiminnaksi
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 kunnan ilmastosuunnitelman
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 hallintosäännön
- Kunnanhallitus päätti 29.1.2024, että kunnan henkilöstön työterveyspalveluiden tuottajaksi valitaan Mehiläinen Oy
- Kunnanhallitus hyväksyi 11.3.2024 Rakennusliike Lindroos Oy:n kiinteistöjen myyntitarjouksen
- Kunnanhallitus hyväksyi 11.3.2024 työsuojelun toimintasuunnitelman vuodelle 2024
- Kunnanhallitus päätti 11.3.2024 hakea muutosta valtiovarainministeriön valtionosuuspäätökseen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024
- Kunnanhallitus hyväksyi 15.4.2024 kunnan tietoturvapoliittikan
- Kunnanhallitus päätti 6.5.2024 ottaa talousarviolainaa 4 800 000 euroa vedenpuhdistamon ja siirtoviemärin rakentamisen kuluihin
- Kunnanhallitus päätti 27.5.2024 lahjoittaa LUT-yliopistolle vuosina 2025–2029 yhteensä 22 500 euroa rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutuksen käynnistämiseen Lahden kampuksella
- Kunnanhallitus päätti käynnistää 2.9.2024 koko kunnan henkilöstöä koskevan yhteistoimintaneuvottelun

- Kunnanhallitus päätti 2.9.2024 hakea harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2024
- Kunnanhallitus lakkautti 2.9.2024 varhaiskasvatuksen johtajan ja palveluneuvojan virat
- Kunnanhallitus käynnisti 2.9.2024 kunnanjohtajan hakuprosessin
- Kunnanhallitus päätti tehdä 23.9.2024 oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriön päätökseen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muuttamisesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024
- Kunnanhallitus perusti 23.9.2024 kunnanjohtajan viran
- Kunnanhallitus korotti 28.10.2024 Kärkölän Veden hinnat vuosille 2025–2027 jäteveden käyttömaksuun sekä jäte- ja puhtaan veden perusmaksuihin
- Kunnanhallitus päätti 28.10.2024 liittyä yhteistyöhön kotoutumisen edistämiseksi International House Lahti organisaation kanssa
- Kunnanhallitus päätti 11.11.2024 yhteistoimintaneuvottelut
- Kunnanhallitus hyväksyi 25.11.2024 Hollolan ja Kärkölän välisen Herrala-Komola-Lahti siirtoviemärisopimuksen
- Kunnanhallitus hyväksyi 25.11.2024 Kärkölän kotouttamisohjelman
- Kunnanhallitus päätti lakkauttaa 25.11.2024 lakkauttaa 3 omavalmentajan virkaa ja perusti työllisyyskoordinaattorin viran

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kuntastrategiassa hyvinvointitavoitteeksi on kirjattu laadukas HR-johtaminen ja sen kehittäminen. Toimenpiteinä vuoden 2024 aikana on kiinnitetty huomiota henkilöstön työssä jaksamiseen, oikeaan resurssointiin, varahenkilöjärjestelmän kehittäminen sekä henkilöstön ammattitaidosta huolehtimiseen ja kouluttautuminen.

Kärkölän kunnalla oli vuoden 2024 lopussa 111 vakinaista työntekijää (2023 vakinaisia oli 115) ja määräaikaista työntekijöitä oli 42 (2023 määräaikaista oli 43). Vuoden 2024 lopussa kunnan henkilöstöstä naisia oli 122 ja miehiä 31.

Palkkoja ja palkkioita sivukuluineen maksettiin vuonna 2024 yhteensä 7 495 421 euroa (2023 palkkoja ja palkkioita maksettiin 7 143 682 euroa).

Vuodelta 2024 on laadittu erillinen laajempi henkilöstökertomus.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan varautuminen perustuu kansallisiin riskiarviointeihin. Harjoituksissa on valmistauduttu hybridivaikuttamiseen, väestön evakuointeihin, vesihuollon ja sähköntoimitusten ongelmiin, liikenteen häiriöihin sekä kriisiviestintään. Varautumisen merkitys kasvoi merkittävästi Venäjän aloittaessa hyökkäyssodan Ukrainaan helmikuussa 2022. Kunta osallistui syksyllä laajaan HÄME 24 valmiusharjoitukseen.

Talouden kannalta tunnistettuja riskejä muodostavat valtionosuuspäätökseen vaikuttava Hyvinvointialueuudistukseen liittyvän palkkaharmonisaation epäselvyys, korkomarkkinoiden tilanne, kiinteistöjen kustannukset ja yleinen kustannusten nousu. Riskeiksi voidaan tunnistaa ennustettua pienempi tulojen kasvu ja oletettua suuremmat menot.

Kuntakonsernin velat muodostavat kasvaneen riskin, mutta korkojen lasku helpottaa kunnan tilannetta. Velkariskin pienentämiseksi on kunnan kannalta tärkeää rajoittaa investointeja ja pyrkiä velkamäärän vähentämiseen.

Kunnalla on kertyneitä ylijäämiä, mutta käytännössä liikkumavara ei ole suuri. Tulevina vuosina on tärkeää ylläpitää talouden vuosittaista tasapainoa. Toimintaympäristön muutokset kuitenkin tekevät tästä tavoitteesta vaikean.

Kunta hyväksyi kertomusvuonna kiinteistöohjelman, jossa kukin kiinteistö on salkutettu tulevia toimenpiteitä varten. Kiinteistöihin liittyviä riskejä sisältyy erityisesti vanhimpiin kiinteistöihin. Kuntala Oy:n kiinteistöjen kunto osoittautui kertomusvuonna oletettua huonommaksi. Kiinteistöjen arvonnäilytyksen pohjalta todettiin jopa 2,5 miljoonan euron ero tasearvoon nähden. Lopulliseen tilinpäätökseen tämän riskin toteutuminen kirjataan tappiovarauksena. Kiinteistökanta aiheuttaa tulevina vuosina korjaus- tai purkukustannuksia, joita ei mahdollisilla kiinteistöjen myyntituotoilla pystytä kattamaan. Kiinteistöihin liittyviä riskejä hallintaan ennakoivalla kunnossapidolla.

Neuvoteltuihin virkaehtosopimuksiin pohjautuen palkkakustannukset ovat kasvaneet, ja tällä on suuri vaikutus kuntatalouteen. Vuoden 2025 kunnassa otetaan käyttöön tasopalkkajärjestelmä.

Kuntalaisten ikärakenteen ennustetut muutokset ennakoivat verotulojen suhteellista vähentymistä. Ennustettu alhainen syntyvyys ja mahdollisesti pienenevät nuoret ikäluokat muodostavat haasteita, mutta palvelutarpeen pienentyminen synnyttää säästöjä. Työikäisten osuuden supistuminen voi ennakoida verotulojen suhteellista laskua.

Kunnan palvelutuotantoa on määrätietoisesti tehostettu ja kustannuksia karsittu kunnanvaltuuston hyväksymään talouden vakauttamisohjelmaan perustuen. Palvelutarpeen kasvua aiheuttaa edelleen lasten ja nuorten pahoinvointi. Varhaiskasvatuksessa ja yhtenäiskoulussa on jouduttu lisäämään resursseja erityisopetukseen. Lisäksi kunta on kohdentanut määrärahoja perheohjaukseen ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen.

Kunnan organisaatio toimii lakisääteisiin ja muihin tehtäviin suhteutettuna tehokkaasti. Sijaisjärjestelyt ja mahdollisiin poikkeusoloihin varautuminen synnyttävät pienelle hallinnolle haasteen. Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyviä riskejä hallitaan hyvällä henkilöstöjohtamisella ja suunnittelulla sekä osaamista ylläpitävillä koulutuksilla.

Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämiseen sekä tietotekniseen valmiuteen liittyy riskejä. Tietoturvaan liittyvät uhkakuvat korostuvat ja kunnan tulee varautua niiden torjumiseen. ICT-kustannukset nousu tulee todennäköisesti jatkumaan etenevän digitalisaation myötä.

Kunnan vakuutuskantaa tarkastetaan säännöllisesti, joten vahinkoriskit on minimoitu.

Kunnalla ei ole vireillä sellaisia oikeudenkäyntejä, jotka muodostaisivat kuluriskiä.

1.1.7 Ympäristötekijät

Kärkölä-Herrala siirtoviemäriin esikäsittelyrakennuksien sekä pumppaamoiden rakentaminen valmistui heinäkuussa 2024. Ympäristölupaan haettavien muutosten vuoksi siirtoviemäriin saadaan otettua käyttöön keväällä 2025. Hankkeen tavoitteena on ollut parantaa Kärkölänn kunnan vesihuoltoa huomioiden ympäristövaikutukset. Hankkeen valmistuttua Kärkölänn jätevedet pumpataan siirtoviemäriin pitkin Hollolan Herralaan, josta jätevedet pumpataan eteenpäin Lahti Aqua Oy:n puhdistamolle Lahteen.

Vuoden 2024 jätevedenpuhdistamolle saapunut vesimäärä oli noin 50 000 m³ suurempi kuin vuonna 2024 eli noin 400 000 m³. Vuoden 2024 keskimääräinen virtaama oli hieman vertailuvuosiä korkeampi. Lähtevästä jätevedestä tutkittiin kaksi kertaa vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita. Havaitut pitoisuudet olivat matalampia kuin sisämaan pintavesille asetetut ympäristölaatu-normit. Laitoksella tehtiin prosessiohituksia helmikuussa, huhtikuussa ja marraskuussa.

Jätevedenpuhdistamolla kiintoaineen tulokuorma oli molemmilla jaksoilla samalla tasolla. Vuosi tasolla kiintoaineen tulokuormitus nousi hieman edellisvuodesta, mutta oli silti vertailuvuosien vaihteluvälillä. Orgaanisen aineksen tulokuormitus oli edellisvuotta matalampi. Ravinteiden tulokuorma nousi hieman edellisvuodesta. Ympäristölupaan vaatimukset eivät täyttyneet puolivuosisikeskiarvona mitattavien kokonaisfosforipitoisuuden tai poistotehon osalta kummallakaan osavuosisijaksolla. Kiintoaineen raja-arvo ylittyi marraskuun ylimääräisellä tarkkailukerralla, mutta ympäristölupa sallii 2 ylitystä vuoden aikana, joten kiintoaineen osalta vaatimukset täyttyivät. Myös COD:n osalta vaatimukset täyttyivät.

Kärkölä on ollut mukana hiilineutraalien kuntien Hinku-verkostossa vuodesta 2019 lähtien. Tämä tarkoittaa sitä, että Kärkölä on sitoutunut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä. Kunta seuraa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä vuosittain. Kestävyystyön pohjaksi vuonna 2024 hyväksyttiin Kärkölänn kunnan ilmastosuunnitelma 2025–2029. Lisäksi Kärkölä on sitoutunut vuosien 2017–2025 kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS).

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt ohjeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Kärkölänn kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 17.4.2023.

Sisäinen valvonta kattaa kunnan kaikki toiminnot ja niiden oikeellisuuden valvonnan. Sisäinen valvonta ei rajoitu perinteiseen rahatalouteen ja siihen liittyvään hallinnolliseen valvontaan. Sisäinen valvonta on johdolle työväline varmistua asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäisen valvonnan muodostaa kolme osa-alue: sisäinen tarkkailu, sisäinen tarkastus ja luottamushenkilöiden suorittama seuranta.

Sisäistä tarkkailua toteutetaan jatkuvan toiminnan työvaiheiden, toimenpiteiden, päätösten ja varojen käytön valvontana. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitetulla resursseilla.

Toimialajohtaja ja esihenkilöt vastaavat toimialansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta. Esihenkilöt valvovat tehtävien suorittamista ja tilattavia palveluita sekä hankkivat tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa ja sitä toteutetaan pormestarin ja toimialajohdon ohjauksessa. Kunnassa ei ole nimettyä sisäistä tarkastajaa.

Seuranta on luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden (mm. osavuosikatsaukset ja tilinpäätösraportit) asettaminen, toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu. Raportointivelvoitteen asettamisella toimieliimet ovat valvoneet viranhaltijoiden tehtävien hoitamista ja että nämä käyttävät delegoitua toimivaltaa oikein.

Hallinto- ja johtamistapa

Kunnan hallinto on jaettu kunnan hallintosäännössä säädetyllä tavalla toimialoihin ja toimieliimiin. Toimialojen välisestä vastuunjaosta säädetään hallintosäännössä. Kunnan hallinnon valvonta toteutuu suurelta osin julkisuusperiaatteen kautta. Julkisuus liittyy hallintoprosessin kaikkiin vaiheisiin asian vireille tulosta päätöksen valmisteluun, asian esittelyyn, varsinaiseen päätöksentekoon, toimeenpanoon ja toimeenpanon valvontaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisvastuu on pormestarilla, toimialajohtajilla sekä kunnan muilla tilivelvollisilla ja esihenkilöasemassa olevilla. Toimieliinten ja toimialan on järjestettävä käytännön toimintansa ja johtamisjärjestelmänsä niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hankintojen valmistelussa ja hankintapäätösten tekemisessä noudatetaan yleistä hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia, hankintadirektiivejä, muuta soveltuvaa lainsäädäntöä sekä hallintosääntöä, talousarviota ja kunnanhallituksen hyväksymiä yleisiä hankintaohjeita. Kunta on osallistunut soveltuviin yhteishankintoihin, joilla on tavoiteltu kustannussäästöjä ja toiminnan tehostamista.

Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa on arvioitu huolella esteellisyyden perusteita ja näiden tunnistamisessa on onnistuttu hyvin.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitetään toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa.

Kunnanhallitukselle raportoidaan neljännesvuosittain talouden ja toiminnan toteutumisesta toimieliimittain ja tulosalueittain. Osavuosikatsaukseen kuuluu talousarvion toteutumisvertailu sekä keskeiset tiedot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Olennaisista poikkeamista sekä muutostarpeista esitetään kattava selvitys.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on kohtuullisella varmuudella varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata kunnan toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen.

Riskienhallinnan on katettava kaikki olennaiset toiminnan riskit. Merkittävät riskit on tunnistettu, luokiteltu ja arvioitu. Riskeihin varaudutaan vaikuttamalla niihin ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä niin, että toiminnan riskitaso on suhteessa organisaation kantokykyyn.

Valvontatoimenpiteet

Toimialajohtajat tekevät tarvittavia kontrollitoimenpiteitä liittyen uuden käyttöomaisuuden hankintaan, hoidon valvontaa ja sopimustoimintaan. Tilikauden aikana ei olla tunnistettu erityisiä huomioita valvontatoimenpiteisiin liittyen.

Tiedonvälitys ja osaamisen varmistaminen

Kunnassa noudatetaan hyvää tiedonhallintatapaa asiakirjahallinnon ja arkistotoimen järjestämisessä siten, että lainsäädännön vaatimukset (julkisuuslainsäädäntö, laki sähköisestä asioinnista hallinnolla, henkilötietolaki, hallintolaki, tiedonhallintalaki ym.) toteutuvat.

Henkilökunnan osaaminen on varmistettu käsittelemällä ohjeistuksia tulosityksiköittäin ja luottamushenkilöille ohjeistukset on jaettu yhteisissä Teams-kanavissa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan virallisella tuloslaskelmalla, johon ei sisällytetä sisäisten menomäärärahojen- ja tuloarvioiden käyttöä.

Kärkölän kunnan vuoden 2024 tilikauden tulos oli 2 167 768 euroa alijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 359 880 euroa alijäämäinen. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.12.2024 (§ 61) lisätalousarvion Kärkölän Kuntala Oy:n sulauttamiseksi kunnan omaksi toiminnaksi.

Kärkölän Kuntala Oy:n rakennusten ja maapohjan arvoa korjattiin yhteensä 2 560 000 eurolla, jonka takia Kärkölän kunnan konsernin tulosheikennys on samansuuruinen vuonna 2024.

Kunnanvaltuusto päätti tehdä talousarvioon seuraavat muutokset:

1. 100 000 euroa investointiin ja 25 000 euroa käyttötalouteen Vuokkoharjun päiväkodin irrottamiseen
2. 29 000 euron lisämääräraha asumisen markkinointisuunnitelman, messutapahtuman ja yhteistyösopimuksen toteuttamiseen
3. 479 000 euron lisäys sisäisiin vuokrakuluihin ja -tuottoihin
4. 168 900 euron lisäys korkokuluihin
5. 439 000 euron lisäys yhteisöveron tuottoihin
6. Kärkölän Kuntala Oy:n rakennusten alaskirjauksesta syntyvä 2 560 000 euron heikennys kuntakonsernin tulokseen

Osavuositarkastukset

Vuoden 2024 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa tilikauden tulos oli maaliskuun lopussa 213 153 euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen toteutuma oli 27,3 % ja toimintakulujen toteutuma oli 25,9 %. Koko vuoden tilinpäätösennusteessa vuosikate oli 1 185 120 euroa ja tilikauden tulos on 359 880 euroa alijäämäinen.

Vuoden 2024 toisessa osavuositarkastuksessa tilikauden tulos oli kesäkuun lopussa 22 864 euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen toteutuma oli 55,1 % ja toimintakulujen toteutuma oli 52,9 %. Koko vuoden tilinpäätösennusteessa vuosikate on 1 631 500 euroa ja tilikauden tulos on 86 500 euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2024 kolmannessa osavuositarkastuksessa tilikauden tulos oli syyskuun lopussa 337 828 euroa ylijäämäinen. Toimintatuottojen toteutuma oli 79,8 % ja toimintakulujen toteutuma oli 77,3 %. Koko vuoden tilinpäätösennusteessa vuosikate oli 1 520 470 euroa ja tilikauden tulos oli 24 530 euroa alijäämäinen.

Tuloksen kehittyminen

Tilikauden tulos kehittyi toimintavuoden aikana ennakoitua paremmin. Toimintatuotot ylittivät yhteensä 410 771 eurolla muutetun talousarvion tasosta. Muita toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän jäteveden puhdistamon tulipaloon vakuutuskorvaukseen liittyen 268 440 euroa. Lisäksi tukien ja avustusten tuottojen lisäystä alkuperäiseen arvioon on yhteensä 92 480 euroa, josta 8 890 euroa ennakoitua suurempana toteutuva vaalien korvaus ja suurin osan keskushallinnon toteutuneita hankeavustuksia.

Toimintakulut ylittivät yhteensä 479 409 eurolla. Henkilöstömenot ylittivät 54 361 eurolla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 58 423 eurolla. Avustukset ylittivät 4 012 eurolla ja muut toimintakulut ylittivät 126 843 eurolla. Palvelujen ostot ylittivät 352 615 eurolla.

Palvelujen ostoissa ylityksiä tuli toimitila- ja ICT-palveluissa. Teknisen toimen kuluissa ylityksiä tuli rakennusten ja alueiden rakentamisen osalta noin 183 000 euroa, rakennusten ja huoneistojen vuokratulujen osalta noin 139 000 euroa sekä kuljetuspalvelujen osalta noin 58 000 euroa.

Tilikauden tuloksen muodostumista arvioitua paremmaksi selittävät erityisesti verotulojen kertymän 385 457 euron ylitys ja valtionosuuksien tilitysten 63 194 euron ylitys. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta kunta ei vuonna 2024 saanut.

Korkotuotot ylittivät 64 986 eurolla ja muut rahoitustuotot 89 343 eurolla. Korkokulut alittuivat 47 692 eurolla muutetun talousarvion tasosta.

Merkittävä ylitys muodostui muiden rahoituskulujen toteutumassa, jossa konserniyhtiö Kärkölän Kuntala Oy:n järjestelyihin ja alaskirjaukseen liittyen ylitys oli 2 481 429 euroa.

Toimielintasolla toimintakulut ylittivät keskusvaalilautakunnan (11 730 €), tarkastuslautakunnan (3 892 €), kunnanhallituksen (181 751 €) ja teknisen lautakunnan (346 969 €) alaisilla toiminnoilla. Toimintakulut alittuvat sivistys- ja hyvinvointilautakunnan (4 623 €) ja ympäristölautakunnan (44 266 €) alaisilla toiminnoilla.

Kunnanhallituksen toimialan toimintatuotot ylittyivät 142 230 euroa ja toimintakulut ylittyivät 181 751 euroa suhteessa muutetun talousarvion lukuihin. Toimintatuottojen ylitys perustuu erityisesti kunnan kokoon suhteutettuna hyvään onnistumiseen hankerahoitushauissa, joita toimialalle kohdentui 119 000 euroa. Lisäksi kunnan tonttien myynnissä onnistuttiin talousarviossa asetettua tavoitetta paremmin.

Toimintakulujen osalta henkilöstökulut ylittyivät 25 415 euroa ja palvelujen ostot 23 366 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintamenot alittuivat 3 661 euroa. Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 76 361 euroa talousarviossa varattua enemmän ja muita avustuksia yhteisöille 44 202 varattua vähemmän. Muiden toimintakulujen osalta rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat ylittyivät 129 536 euroa ja koneiden ja laitteiden vuokrissa talousarviovaraus alitettiin 20 396 euroa.

Sivistystoimen toimintatuotot alittuivat 80 461 euroa ja toimintakulut 4 622 euroa suhteessa muutetun talousarvion lukuihin. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja sivistystoimen hallinnon toimintakate heikkeni noin 10 500 eurolla pääasiassa budjetoitua suurempien henkilöstökulujen (3 900 euroa), ICT- ja koulutuspalvelujen ostojen (3 000 euroa) sekä sisäisien vuokrien (2 700 euroa) seurauksena.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan henkilöstökulut ylittyivät noin 56 000 eurolla. Palvelujen ostot ylittyivät noin 89 000 eurolla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat-määräraha ylittyi noin 22 000 eurolla. Toimintatuotot alittuivat noin 80 000 eurolla. Sisäiset vuokrat olivat noin 144 000 euroa budjetoitua alhaisemmat. Lapsiperheille maksetut tuet alittuivat noin 28 000 eurolla. Kokonaisuutena sivistystoimen tilikauden toimintakate heikkeni noin 76 000 eurolla.

Teknisen lautakunnan toimintatulot olivat 6 931 557 euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 5,1 % (6 595 410 €). Teknisen lautakunnan toimintamenot ylittyivät 346 969 euroa ja olivat 5 541 559 euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 6,7 % (5 194 590 €). Merkittävimmät toimintamenojen ylitykset olivat kiinteistöjen (271 205 €), liikenneväylien (63 973 €) ja Kärkölän Veden (105 504 €) vastualueilla.

Kiinteistöjen osalta tulosta heikensivät palvelujen ostojen 12,46 % ylitys ja asiantuntijapalvelujen käytön lisäys kiinteistöjen kuntoarviointeihin sekä omatoimikirjaston rakentamiseen liittyen. Myös koneiden kunnossapitopalveluihin ja kuljetuspalveluihin meni ennakoitua enemmän.

Liikenneväylät -tulosalueen tulokseen vaikutti oleellisesti talven runsas auringo- ja hiekoitustarve, sekä kesäaikaisten, katualueiden akuuttien kunnostustöiden tarve. Käytännössä edellä mainittujen palvelujen ostot sisältävät paikallisilta koneurakoitsijoilta ostettua palvelua.

Kärkölän Vesi -taseyksikön toimintatulot ylittyivät arvioidusta noin 3 %. Vesi- ja jätevesimaksuja korotettiin vuonna 2024 alussa, ja tuloja kertyi noin 68 000 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Muun liiketoiminnan tuotot jäivät noin 37 000 € arvioitua pienemmiksi. Tuottojen kasvua selittävät vakuutuskorvaukset, joita vuonna 2024 kunnalle maksettiin 342 504 euroa.

Ympäristölautakunnan toimintatuotot ylittyivät 11 979 euroa ympäristösuojelun lupatulojen ennakoitua paremman kertymän takia. Toimintamenot alittuivat 44 266 euroa, joka selittyy asiantuntijapalveluihin varatun määrärahan tarpeen muutoksella.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteissumma oli -2 892 749,57 euroa. Muutetussa talousarviossa näiden yhteissummaksi oli arvioitu 613 340 euroa. Rahoitustuotoista korkotuotot ylittyivät 64 985,50 euroa ja muut rahoitustuotot ylittyivät 89 342,56 euroa. Korkotuottojen ylittyminen johtuu maksuliikennetilin korkosopimuksen uudistamisesta sekä konserniyhtiön lainan koroista. Muiden rahoitustuottojen ylittyminen johtuu pääosin osinkotuottojen ylittymisestä.

Rahoituskuluista korkokulut alittuivat 47 691,64 euroa ja muut rahoituskulut ylittyivät 2 481 429,27 euroa muutetun talousarvion tasosta. Korkokulut ovat kasvaneet nousseiden korkojen ja investointien rahoittamiseen tarvittavien pitkäaikaisen lainan kasvun myötä.

Kunnan verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 824 457 eurolla ja korjatun talousarvion 385 457 eurolla. Kunnallisvero tuotti 7 761 967 euroa ja ylitti talousarvion 116 967 eurolla. Kiinteistövero kertyi 1 325 249 euroa ja tuotto ylitti talousarvion 13 249 eurolla. Yhteisövero kertyi 2 055 241 euroa ja tuotto ylitti 255 241 euroa muutetun talousarvion tason (14,2 %).

Valtionosuuksia saatiin 1 222 174 euroa, joka ylitti talousarvion tason 63 194 eurolla. Huomion arvoista on, että vuonna 2023 valtionosuuksia saatiin 1 641 622 euroa, joten valtion rahoitusosuuden lasku on merkittävä.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin yhteensä 1 669 768 euroa, joka ylittää 124 590 eurolla talousarvion tason.

Kunta nosti vuoden 2024 aikana 4 800 000 euron pitkäaikaisen lainan. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2 184 923 eurolla. Lyhytaikaisen lainan määrä laski 2 000 000 eurolla. Kunnan kokonaislainamäärä kasvoi 615 077 eurolla.

Investointiohjelman mukaiset investointimenot olivat 4 407 000 euroa ja investointitulot olivat 10 000 euroa. Vuonna 2024 toteutuneet investointimenot olivat 3 212 912 euroa. Investointitulot olivat 198 448 euroa. Merkittävin toteumien ero investoinneissa oli siirtoviemärien rakentamiseen varattujen menojen alittuminen.

Investointien määrärahat ylittyivät seuraavilta yksittäisiltä kohteilta:

- Vuokkoharjun päiväkodin irrottaminen 60 755,91 euroa
- Kiinteistöjen korjausten suunnittelu 284,22 euroa
- Liikenneväylien päällystys 8 154,96 euroa
- Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus 132 759,11 euroa
- Vedenottamon valvontatietokone 9 566,73 euroa
- Valkjärven laituri 5 652,76 euroa
- Lähdeojantien ja Tolkonkujan katurakentaminen 105 319,31 euroa
- Lähdeojantien ja Tolkonkujan vesihuolto 300 261,91 euroa
- Hule- ja jätevedenhallintaprojekti 20 552,90 euroa

1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024 1000 €	2023 1000 €
Toimintatuotot	3 422	2 901
Toimintakulut	-13 392	-13 133
Toimintakate	-9 970	-10 232
Verotulot	11 142	10 613
Valtionosuudet	1 222	1 642
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	93	27
Muut rahoitustuotot	78	83
Korkokulut	-615	-501
Muut rahoituskulut	-2 448	0
Vuosikate	-498	1 631
Poistot ja arvonalentumiset	-1 670	-1 462
Tilikauden tulos	-2 168	170
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 168	170

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	25,6	22,1
Vuosikate/Poistot, %	-30	112
Vuosikate €/asukas	-122	397
Asukasmäärä	4 088	4 114

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

1.4.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 948	1 631
Tulorahoituksen korjauserät	-26	-29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 213	-3 736
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	26	1 247
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 067	-887
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	74	74
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 800	6 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 185	-1 850
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000	-4 500
Oman pääoman muutokset	0	12
Muut maksuvalmiuden muutokset	-913	1 081
Rahoituksen rahavirta	-224	1 517
Rahavarojen muutos	-1 291	630
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	606	1 897
Rahavarat 1.1.	1 897	1 267
	-1 291	630
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	-11 808	-15 912
Investointien tulorahoitus, %	-16,5	43,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,0	0,6
Kassan riittävyys pv	1	36
Asukasmäärä	4 088	4 114

1.4.2 Tase ja sen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	38 569	39 745
I Aineettomat hyödykkeet	801	394
Aineettomat oikeudet	9	10
Muut pitkävaikutteiset menot	792	384
Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	36 090	35 012
Maa- ja vesialueet	931	936
Rakennukset	26 320	24 859
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 954	5 531
Koneet ja kalusto	570	410
Arvo- ja taide-esineet	1	1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	314	3 276
III Sijoitukset	1 679	4 339
Osakkeet ja osuudet	1 239	1 379
Muut lainasaamiset	440	2 960
Muut saamiset	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58	58
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen varat	58	58
Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 063	2 408
I Vaihto-omaisuus	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	0
Valmiit tuotteet	0	0
II Saamiset	457	511
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	457	511
Myyntisaamiset	296	271
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	52	140
Siirtosaamiset	109	100
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0
Osakkeet ja osuudet	0	0
Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	606	1 897
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 691	42 211

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	13 712	15 880
I Peruspääoma	8 580	8 580
II Arvonkorotusrahasto	0	0
III Muut omat rahastot	0	0
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 300	7 130
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 168	170
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
ARVOSTUSERÄT		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	505	477
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	487	459
Muut toimeksiantojen pääomat	18	18
E VIERAS PÄÄOMA	25 474	25 854
I Pitkäaikainen	21 381	18 748
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 429	17 814
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	0	0
Muut velat	951	933
Siirtovelat	0	0
II Lyhytaikainen	4 093	7 106
Joukkovelkakirjalainat	0	2 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 185	2 185
Saadut ennakot	1	139
Ostovelat	810	1 739
Muut velat	125	154
Siirtovelat	973	890
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 691	42 211
TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	34,5 %	37,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	161,4 %	169,7 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 132	7 300
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	1 255	1 774
Lainakanta 31.12. 1000 €	22 614	21 999
Lainat, €/asukas	5 532	5 347
Laina ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	26 276	26 043
Laina ja vuokravastuut €/asukas	6 428	6 330
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	440	2 960
Asukasmäärä	4 088	4 114

1.5 Kokonaistulot ja -menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2024

TULOT	1 000 €	
Toiminta		
Toimintatuotot	3 422	16,3 %
Verotulot	11 142	53,0 %
Valtionosuudet	1 222	5,8 %
Korkotuotot	93	0,4 %
Muut rahoitustuotot	78	0,4 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-26	-0,1 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198	0,9 %
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	26	0,1 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	74	0,4 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 800	22,8 %
Kokonaistulot yhteensä	21 030	100,0 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	13 392	56,1 %
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	615	2,6 %
Muut rahoituskulut	2 448	10,3 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. tappiot		0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	3 213	13,5 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys		0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 185	9,2 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 000	8,4 %
Kokonaismenot yhteensä	23 853	100,0 %

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

1.6.1. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölen kuntakonserniin kuuluvat 1.1.2024 alkaen seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölen kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:

Päijät-Hämeen liitto (2,58 %)

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)

Tytäryhtiöt:

Kärkölen Kuntala Oy (100 %)

Kärkölen Lämpö Oy (75,0 %)

Osakkuusyhteisöt:

As Oy Väinölänrinne (25,7 %)

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kärkölen konsernin ohjauksesta vastaa kunnanhallitus. Konserniin kuuluu tytäryhtiöt Kärkölen Kuntala Oy ja Kärkölen Lämpö Oy. Lisäksi kuntakonserniin kuuluu erillinen taseyksikkö Kärkölen Vesi, jonka hallinto on määritelty hallintosäännössä.

Kärkölen Kuntalan omistuksessa on neljä Virkatiellä sijaitsevaa kiinteistöä: Järvelä-talo, Kunnanvirasto, Raita (vanha kirjasto) ja Nuokku. Kärkölen Kuntala Oy:n yhtiökokous on valinnut yhtiön hallitukseen seitsemän (7) jäsentä. Hallituksen kokouksissa on pormestarilla läsnäolo-oikeus. Toimitusjohtajana toimii talouspäälikkö. Kärkölen Kuntala Oy:n operatiivisesta kiinteistöjen hoidosta vastaa kiinteistöpäälikkö teknisen johtajan johdolla. Päätöksenteko tapahtuu hallintosäännön mukaisesti teknisen lautakunnan toimialueella.

Kärkölen Lämpö Oy:n omistajat ovat Kärkölen kunta 75 %, Nivos Oy 20 % ja Loimua Oy 5 %. Kärkölen Lämmön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Kyösti Kari. Kärkölen Lämmön operatiivisesta toiminnasta vastaa Nivos Oy ja toimitusjohtajana Juha Voho. Kärkölen Lämmön liikevaihto ylitti 0,5 M€. Johtuen metsähakkeen hinnan noususta jouduttiin kaukolämmön hintaa nostamaan kertomusvuonna,

Tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa kuntaa edustaa hallintosäännön mukaan pormestari.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kärkölen kunnanhallitus teki kertomusvuonna havainnon, että Kuntala Oy:n omistamien rakennusten kunto ja käytettävyys oli heikentynyt. Pormestari ja kiinteistöpäälikkö hakivat asiantuntija-arvion kiinteistöjen arvosta. Arvonmäärityksen mukaan koko kiinteistökokonaisuuden arvo on 450 000 euroa. Kunnanhallitus teki päätöksen tasearvon korjaamisesta taseeseen ja kunnanvaltuusto päätti lopettaa Kuntala Oy:n toiminnan ja siirtää Kuntala Oy:n omistuksessa olevat kiinteistöt kunnan omaan taseeseen. Vuoden 2024 tilinpäätökseen päätetty alaskirjaus merkitään tappiovarauksena.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuntala Oy:n toiminta lopetetaan hallitusti vuoden 2025 aikana. Kunnan saatavat ja osakeomistus tarvittavilta osin kirjataan alas ja yhtiön taseessa olevat omistukset siirretään kunnan taseeseen.

Alaskirjauksen seurauksena Kuntala Oy:n hallitus teki alkuvuonna päätöksen yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Kuntala Oy:n yhtiökokous päätti lopettaa Kuntala Oy:n toiminnan ja asetti selvitysmiehen hoitamaan hallittu muutos.

1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernin johto, johon kuuluvat kunnanhallitus, pormestari ja kansliapäällikkö. Käytännössä konsernivalvonta toimii siten, että pormestari ja kansliapäällikkö perehtyvät konserniyhtymien ja -yhtiöiden esityslistoihin ja pöytäkirjoihin ja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan kokousedustajille.

Kunnan nimeämät hallitusten jäsenet vastaavat osakeyhtiölain mukaisesti yhtiön toiminnasta ja valvonnasta.

1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP2024	TP2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 849	3 271
Toimintakulut	-14 247	-14 037
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1	-1
Toimintakate	-10 396	-10 767
Verotulot	11 142	10 596
Valtionosuudet	2 014	2 398
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	21	8
Muut rahoitustuotot	79	86
Korkokulut	-615	-501
Muut rahoituskulut	-2	0
Vuosikate	2 243	1 819
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 664	-1 595
Omistuksen eliminointierot	0	0
Satunnaiset erät	0	-1
Tilikauden tulos	-1 983	224
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	-4	10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 987	233
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	27,0	23,3
Vuosikate/Poistot, %	-53,1	-114,1
Vuosikate €/asukas	549	442
Asukasmäärä	4 088	4 114

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2024	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	2 193	1 790
Vuosikate	2 243	1 819
Satunnaiset erät	0	-1
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-50	-29
Investointien rahavirta	-3 048	-2 492
Investointimenot	-3 272	-3 810
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26	1 318
Toiminnan ja investointien rahavirta	-855	-703
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset	615	309
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 800	6 700
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 185	-1 878
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000	-4 513
Oman pääoman muutokset	0	-13
Muut maksuvalmiuden muutokset	-927	978
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	28	-8
Vaihto-omaisuuden muutos	0	-2
Saamisten muutos	71	363
Korottomien velkojen muutos	-1 026	625
Rahoituksen rahavirta	-312	1 274
Rahavarojen muutos	-1 167	571
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 254	2 421
Rahavarat 01.01.	2 421	3 833
	-1 167	-1 412
Yritysjärjestelyssä lähteneet varat	0	-1 983
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5	-12	
vuodelta 1000 €	777	-17 247
Investointien tulorahoitus, %	73,0	47,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,83	0,71
Kassan riittävyys pv	22,5	43,7

KONSERNITASE 31.12.2024

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 246	37 397
Aineettomat hyödykkeet	805	396
Aineettomat oikeudet	3	13
Muut pitkävaikutteiset menot	801	384
ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	34 791	36 352
Maa- ja vesialueet	767	963
Rakennukset	24 893	25 871
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 170	5 792
Koneet ja kalusto	600	446
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	360	3 279
Sijoitukset	650	649
Muut osakkeet ja osuudet	627	626
Muut lainasaamiset	18	18
Muut sijoitukset	5	5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	81	107
Valtion toimeksiannot	23	49
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58	58
Muut toimeksiantojen varat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 809	3 047
Vaihto-omaisuus	16	16
Aineet ja tarvikkeet	1	2
Keskeneräiset tuotteet	14	14
Valmiit tuotteet	0	1
Saamiset	539	610
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Myyntisaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	539	610
Myyntisaamiset	354	334
Muut saamiset	69	161
Siirtosaamiset	116	115
Rahoitusomaisuusarvopaperit	301	206
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	301	205
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	1
Muut arvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	953	2 215
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 136	40 551

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	11 742	13 729
Peruspääoma	8 580	8 580
Arvonkorotusrahasto	2	3
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	5 146	4 914
Tilikauden ylijäämä	-1 987	233
VÄHEMMISTÖOSUUS	72	69
PAKOLLISET VARAUKSET	11	34
Muut pakolliset varaukset	11	34
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	536	534
Valtion toimeksiannot	23	49
Lahjoitusrahastojen pääomat	487	459
Muut toimeksiantojen pääomat	26	26
VIERAS PÄÄOMA	25 775	26 185
Pitkäaikainen	21 491	18 858
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 429	17 814
Lainat julkisyhteisöiltä	2	2
Liittymismaksut ja muut velat	1 060	1 042
Siirtovelat	0	0
Laskennalliset verovelat	0	0
Lyhytaikainen	4 284	7 327
Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 185	4 185
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	1	139
Ostovelat	915	1 862
Liittymismaksut ja muut velat	137	164
Siirtovelat	1 045	978
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 136	40 551
Omavaraisuusaste	30,8 %	34,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	160,1 %	160,1 %
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	3 159	5 146
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	773	1 251
Konsernin lainat, €/asukas	5 532	5 348
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	22 616	22 001
Laina ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	26 307	26 079
Laina ja vuokravastuut €/asukas	6 344	6 344
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	18	18
Kunnan asukasmäärä	4 088	4 114

Valtuustotason konsernia koskevat tavoitteet:**Kärkölän Lämpö Oy**

Kärkölän Lämpö Oy varautuu mahdollisiin häiriötilanteisiin varavoimalla ja mahdollisiin muutoksiin lämpöverkossa. Toimintaan ei ole odotettavissa huomattavia muutoksia suunnitteluvuosina.

Toteutuma:

Tavoite on toteutunut. Kaukolämmön hintaa jouduttiin korottamaan kertomusvuoden alussa 13 %. Kaukolämpö tuotettiin uusiutuvilla polttoaineilla Loimua Oy:n voimalaitoksella. Polttoöljyllä tuotettuun lämpöön jouduttiin turvautumaan ainoastaan voimalaitoksen huoltoseisokkien aikana. Polttoaineiden hinnan nousun myötä Kärkölän Lämpö joutui edelleen nostamaan kaukolämmön hintaa 2024 alussa. Kärkölän Lämmön tulos oli voitollinen vuonna 2024.

Kärkölän Kuntala Oy

Kuntala Oy:n merkitys erillisenä talousyksikkönä on vähäinen. Kunnallinen osakeyhtiö mahdollistaa kuitenkin tarvittaessa tulevaisuudessa asumisen strategian toteuttamista.

Toteutuma:

Kärkölän kunnanhallitus teki kertomusvuonna havainnon, että Kuntala Oy:n omistamien rakennusten kunto ja käytettävyys oli heikentynyt. Pormestari ja kiinteistöpäällikkö hakivat asiantuntija-arvion kiinteistöjen arvosta. Arvonmäärittelyn mukaan koko kiinteistökokonaisuuden arvo on 450 000 euroa. Kunnanhallitus teki päätöksen tasearvon korjaamisesta taseeseen ja kunnanvaltuusto päätti lopettaa Kuntala Oy:n toiminnan ja siirtää Kuntala Oy:n omistuksessa olevat kiinteistöt kunnan omaan taseeseen. Vuoden 2024 tilinpäätökseen päätetty alaskirjaus merkitään tappiovarauksena.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2024 tilikauden tulos on 2 167 768 euroa alijäämäinen.

Hallitus esittää, että ylijäämä kirjataan yli-/alijäämän tilille. Taseeseen on kirjattu aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 7 299 841,87 euroa. Kun yli-/alijäämän tilille kirjataan vuoden 2024 alijäämä, on kertyneen ylijäämän määrä 5 132 073,87 euroa.

1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2024 konserni oli 1 986 966,22 euroa alijäämäinen. Taseeseen kertynyt edellisten tilikausien ylijäämä on 5 146 340,46 euroa. Vuoden 2024 alijäämäkirjauksen jälkeen kertynyt yli-/alijäämä on 3 159 374,24 euroa.

Jos kunnalla on taseessa alijäämää, kunnanhallituksella on velvollisuus toimintakertomuksessa esittää selonteko talouden tasapainotuksesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Vuoden 2025 talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin taloussuunnitelma vuoteen 2027 saakka. Tämän suunnitelman mukaan kunta tekee suunnitelmavuosina alijäämää, jota kertyy vuosina 2025–2027 yhteensä noin 2 130 000 euroa. Aikaisempien tilikausien hyvät tulokset toimivat vielä puskurina suunnitelmavuosia varten.

Talousarvio vuodelle 2025 on 291 680 euroa alijäämäinen. Talouden tasapainottamisen kannalta on tärkeää keskittyä vielä toimintakatteen parantamiseen. Vuonna 2023 toteutunut Hyvinvointialueuudistus (HVA) vaikuttaa pysyvästi kuntien valtionosuusrahoitukseen ja tämä aiheuttaa haasteita rahoituksen riittävyyteen suunnitteluvuosina.

HVA-uudistuksessa kunnilta siirrettiin rahoitusta hyvinvointialueille. Valmistelun yhteydessä Valtiovarainministeriö on huomioinut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän noin 20 miljoonan euron palkkaharmonisatiovarauksen siirtyvänä kuluna. Tämä linjaus pienentää Kärkölen kunnan valtionosuuksia pysyvästi. Kunnan käsitys palkkaharmonisaation käsittelystä poikkeaa valtionvarainministeriön laskelmista ja asiasta on esitetty oikaisuvaatimus.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan samaa rakennetta. Käyttötalousosan toteutumisvertailu laaditaan toimielintasolla, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion kullekin kohteelle. Toteutumisvertailussa esitetään myös talousarviota laadittaessa käytetty vastuualueen erittely.

Käyttötalouden määrärahojen sitovuustaso on toimielintaso. Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Investointiosa sitoo valtuustoon nähden vastuualueen tasolla. Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat.

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa kyseisen toiminnon tai hankkeen kohdalla.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1. Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset tehdään Kärkölen kunnassa vaalilain mukaisesti.

Vuonna 2024 keskusvaalilautakunta kokoontui neljä (4) kertaa.

Keskusvaalilautakunta

Jäsen

Arto Määttä, pj
Marjo Takku, vpj
Aila Hara 22.4.2024 saakka
Anne Tuomaila-Lähtenmäki 22.4.2024 alkaen
Hannu Rajala
Irma Susi
Jaana Nihtilä, sihteeri

Varajäsen sisääntulojärjestyksessä

Esko Jussila
Tiina Malm
Marja-Leena Lehtonen 20.5.2024 saakka
Soile Laakso 20.5.2024 alkaen
Mika Jormanainen
Anne Laine

Vaalit

Vuonna 2024 oli presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.

Vuoden 2024 presidentinvaalien 1. kierroksen vaalipäivä oli sunnuntaina 28.1.2024.

Ennakkoäänestyksen ajanjakso 1. kierroksella kotimaassa oli 17.1.-23.1.2024 ja ulkomailla 17.1.-20.1.2024.

Presidentinvaalien 2. kierroksen vaalipäivä oli sunnuntaina 11.2.2024.

Ennakkoäänestyksen ajanjakso 2. kierroksella oli kotimaassa 31.1.-6.2.2025 ja ulkomailla 31.1.-3.2.2024.

Vuoden 2024 europarlamenttivaalien vaalipäivä oli sunnuntaina 9.6.2024.

Ennakkoäänestyksen ajanjakso oli kotimaassa 29.5.-4.6.2024 ja ulkomailla 29.5.-1.6.2024.

Keskusvaalilautakunta	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA- tot.	Tot. %
Toimintatulot	8 203	7 180	0	7 180	24 101	-16 921	335,7
Toimintamenot	-13 243	-27 500	0	-27 500	-39 230	11 730	142,7
Toimintakate	-5 040	-20 320	0	-20 320	-15 130	-5 190	74,5
Tilikauden tulos	-5 040	-20 320	0	-20 320	-15 130	-5 190	74,5

2.2.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja valvovat kunnan hallintoa ja taloutta kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Vuoden 2024 aikana tarkastuslautakunta kokoontui yhteensä seitsemän (7) kertaa.

Jäsen

Liisa Korpela, pj
Matti Sallila, vpj
Markku Rantoila

Varajäsen

Timo Ruuhonen
Martti Aslamaa
Sirpa Kinnari

Tilintarkastajana toimii KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT Topi Katajala.

Tarkastuslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA- tot.	Tot. %
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	-17 408	-19 200	0	-19 200	-23 092	3 892	120,0
Toimintakate	-17 408	-19 200	0	-19 200	-23 092	3 892	120,0
Tilikauden tulos	-17 408	-19 200	0	-19 200	-23 092	3 892	120,0

2.2.3 Kunnanhallitus

Keskushallinto

Keskushallinto	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	165 253	54 490	0	54 490	201 906	-147 416	370,5
Toimintamenot	-1 360 304	-1 295 170	-50 000	-1 345 170	-1 547 079	201 909	115,0
Toimintakate	-1 195 051	-1 240 680	-50 000	-1 290 680	-1 345 173	54 493	104,2
Verotulot	10 612 702	10 318 000	439 000	10 757 000	11 142 457	-385 457	103,6
Valtionosuudet	1 641 622	1 158 980	0	1 158 980	1 222 174	-63 194	105,5
Rahoitus	-228 342	-298 020	-168 900	-466 920	-214 496	-252 424	45,9
Tilikauden tulos	10 830 931	9 938 280	220 100	10 158 380	10 804 962	-646 582	106,4

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä laillisuuden valvonnasta. Lisäksi kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus kokoontui yhteensä yhdeksäntoista (19) kertaa.

Kunnanhallitus 2024

Jäsen

Markku Koskinen, pj
 Mari Raininko, I vpj
 Anne Tuomaila-Lähteenmäki, II vpj
 Toni Alander
 Nana Kirkkomäki
 Miia Salminen
 Tuomas Nummela
 Topias Rauhamaa
 Jukka Tammelin

Henkilökohtainen varajäsen

Mika Penna
 Tiina Malm
 Soile Laakso
 Juha-Matti Laiho
 Leena Reiman
 Sirpa Kaalikoski
 Jussi Seppälä
 Petri Pekkala
 Marko Hietala

Tilivelvollisia ovat myös esittelijänä kansliapäällikkö Jouni Nieminen ja kunnanhallituksen pöytäkirjanpitäjänä asianhallintapäällikkö Jaana Nihtilä.

Lisäksi kunnanhallituksen nimeäminä ovat Strategia-, Huovila-, Kulttuuri- ja Liikuntatoimikunta.

Huovilatoimikunta 2024

Huovilatoimikunta kokoontui kolme (3) kertaa.

Jukka Koponen 29.10. saakka
Jarkko Juselius
Riitta Ailonen
Anne Tuomaila-Lähteenmäki
Jussi Seppälä
Nana Kirkkomäki
Leena Reiman
Pekka Kämppi
Sirpa Kinnari
Sirpa Kaalikoski
Mari Raininko, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Tiina Karonen, sihteeri

Strategiatoimikunta 2024

Strategiatoimikunta kokoontui yhden kerran.

Markku Koskinen, pj
Mika Penna
Sirpa Kinnari
Santeri Nousjoki
Kauko Issakainen
Tuomas Nummela
Jukka Tammelin
Martti Aslmaa 12.8.2024 saakka
Anne Tuomaila-Lähteenmäki 12.8.2024 alkaen
Jouni Nieminen, esittelijä
Jaana Nihtilä, sihteeri

Kulttuuritoimikunta 2024

Kulttuuritoimikunta kokoontui neljä (4) kertaa.

Tuija Pelli
Leena Reiman
Soile Laakso
Jussi Seppälä
Kirsi Skantz-Viljakainen
Satu Loukkola
Tiina Malm
Hannu Rajala
Satu-Kristiina Vesa
Nana Kirkkomäki, pj
Petri Kähkönen, esittelijä
Sanna Nevalainen, sihteeri

Liikuntatoimikunta 2024

Liikuntatoimikunta kokoontui kaksi (2) kertaa.

Toni Klang
Jari Eronen
Kauko Issakainen
Juha-Pekka Mäkelä
Santeri Nousjoki
Topias Rauhamaa, pj
Jukka Tammelin
Anne Tuomaila-Lähteenmäki
Antti Hänninen
Niina Varjo
Petri Kähkönen, esittelijä
Toni Klang, sihteeri

Päijät-Hämeen liiton edustajainkokouksen edustaja 2024**Jäsen**

Martti Aslamaa

Henkilökohtainen varajäsen

Toni Alander

Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsen 2024**Jäsen**

Sisko Salomaa

Henkilökohtainen varajäsen

Tiina Malm

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston jäsen ja varajäsen 2024**Jäsen**

Mari Raininko

Henkilökohtainen varajäsen

Santeri Nousjoki

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan jäsen ja varajäsen 2024**Jäsen**

Soile Laakso

Päijät-Hämeen jätelautakunta 2024**Edustaja**

Tiina Malm

Varaedustaja

Mari Raininko

Wellamo-opiston johtokunta 2024**Jäsen**

Martti Aslamaa

Varajäsen

Matti Sallila

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 2024**Edustaja**Jukka Tammelin
Matti Sallila**Varaedustaja**Ari Wahlberg
Martti Aslamaa

Kunnanhallituksen valtuustotason sitovat tavoitteet 2024

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Kunnan laadukas HR – johtaminen ja sen kehittäminen 	Esihenkilötyötä kehitetään ja esihenkilöille järjestetään koulutusta sekä varataan aikaa yhteiskehittämiseen. Toteuma 31.12.2024 Vuoden aikana järjestettiin 6 esihenkilötapahtumaa. Osallistujien palautteiden keskiarvo on 4,06. Kesäkuussa järjestetyn ”Esihenkilöiden voimavarat organisaatiomuutoksessa” palautekeskiarvio oli 4,83.	Määrällinen mittari Tapahtumien lukumäärä yli 5 tapahtumaa 3-5 tapahtumaa 1-2 tapahtumaa Laadullinen mittari Osallistujien palaute ka. 4–5 3–3,9 alle 3 	Kansliapäällikkö
Kuntalaisten osallistaminen 	Toteutetaan osallistuva budjetointi, jossa kuntalaiset päättävät valtuuston päättämän määrärahan käytöstä. Toteuma 31.12.2024 Ideointivaiheeseen osallistui noin 50 kuntalaista. Osa ehdotuksista oli usean kuntalaisen yhteisiä. Avoimeen kuntalaisraatiin osallistui 6 henkilöä. Ääniä annettiin yhteensä 74 kpl. Toteutettavat kohteet: Keskusta alueen siistiminen ja istutusten lisääminen sekä nuorille osallisuutta lisäävää toimintaa.	Määrällinen mittari menettelyyn osallistuneiden kuntalaisten määrä 150 henkilöä 100 - 149 henkilöä alle 100 henkilöä Laadullinen mittari Osallistujien tyytyväisyys 4–5 3–3,9 alle 3 	Kansliapäällikkö
Digitalisaation edistäminen 	Digitaalisen turvallisuuden lisääminen tehostamalla tietoturvapoikkeamien hallintaa. Toteuma 31.12.2024 Kuntaan soveltuvan mittariston suunnittelu aloitettiin. Pienelle kunnalle soveltuvaa ja sopivan hintaista ratkaisua ei löydetty. Myös Traficomin Kyberturvallisuuden arviointityökalun soveltuvuutta on arvioitu ja testattu.	Tietoturvapoikkeamien hallinnan tason mittari Toimintamalli; Käytössä Kokeiltu Suunniteltu 	Kansliapäällikkö
Työllisyyden aktiivinen hoito 	TE24-palvelujen uudistuksen toteutus ja työllisyyspalvelujen kehittäminen. Toteuma 31.12.2024	Kunnalla on valmius tuottaa TE24-uudistuksen mukaiset työllisyydenhoidon palvelut säädetyssä aikataulussa.	Elinvoimapäällikkö

	Kunnan työllisyyspalvelut on järjestetty uudelleen siten, että tulevat Kärkölän työllisyyspalvelut tukevat Päijät-Hämeen työllisyysalueen toteuttamaa TE-viranomaistehtävää erityisesti valmentamalla työnhakija-asiakkaita, tukemalla työkyvyn selvittämistä ja paikallisella yritysysteistyöllä.	Valmis Kesken Suunnitteilla 	
Kunnan laadukas HR – johtaminen ja sen kehittäminen 	Suunnitellaan työelämän kehittämisrahalla toteutettava työkyvyn tukemisen hanke. Toteuma 31.12.2024 Rahoituspäätös saatiin, hanke käynnistettiin ja vuodelle 2024 asetetut tavoitteet toteutettiin aikataulussa. Esihenkilövalmennukset aloitettiin yhteistyössä kumppanin kanssa tammikuussa 2025.	Kehittämisen tason mittari Hankkeessa määritellyt tavoitteet ovat; Toteutettu Käynnistetty Suunniteltu 	Henkilöstöpäällikkö

Muu keskushallinto

Keskushallinto tuottaa kunnan yleishallinnon hallinto- ja toimistopalvelut, jotka sisältävä seuraavat kokonaisuudet:

- kunnan asiointipalvelut
- tiedonhallinta ja arkistoimi
- taloushallinto
- henkilöstöhallinto
- tietohallinto
- tietosuoja ja tietoturva
- viestintä ja markkinointi
- elinvoima- ja elinkeinopalvelut
- työllisyydenhoito
- senioripalvelut
- ympäristöterveydenhuolto
- varautuminen ja valmiussuunnittelu
- kotouttamispalvelut
- joukkoliikennepalvelut
- pieneläinten talteenotto.

Kuntalain edellyttämä kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen toteutui vuoden aikana kuntalaisten tekeminä aloitteina ja palautteina. Lisäksi toteutettiin kumppanuuspöytäpilotti, jota toimintamallia jatketaan ja kehitetään vuoden 2025 aikana. Kuntalaiset osallistuvat myös aktiivisesti yhdistysten, yritysten ja yksityisten yhteiseen toimintaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kunnanvaltuusto päätti 11.12.2023 (§ 62) kunnanhallituksen valtuustotason sitovana tavoitteena toteuttaa osallistuvan budjetoinnin, johon liittyvä ideointivaihe toteutettiin 15.-17.4.2024. Äänestysvaihe toteutettiin 20.4.–19.5.2024 Otakantaa.fi -palvelussa ja kirjastossa paperilomakkeella. Äänestyksen tulokset julkistettiin kunnanhallituksen kokouksessa 27.5.2024. Äänestyksessä eniten ääniä saaneet kohteet, keskustan alueen siistiminen ja istutusten lisääminen sekä nuorille osallisuutta lisäävän toiminnan järjestäminen toteutuivat vuoden aikana.

Kunnanvaltuuston päättämän kuntastrategian vision mukaan Kärkölä on elinvoimainen ja itsenäinen Kärkölä – meidän kärkikylä. Sitä johtavat arvot ovat luottamus, ennakkoluuloton maalaisjärki ja yhteisöllinen välittäminen.

Elinvoima

Elinvoimapalvelut on kunnanhallituksen toimialaan kuuluva toimi, josta vastaa elinvoimapäällikkö. Elinkeinoasioita hoidettiin pääosin omana työnä. Yrittäjille tarjottuja neuvontapalveluja tuotti kunnan kumppanina ProAgria Etelä-Suomen yrityspalvelut.

Yrittäjien toimintamahdollisuuksia edistettiin erityisesti lupapalveluita ja hankintoja kehittämällä. Elinvoiman kokonaisuutta edistettiin monipuolisella kuntamarkkinoinnilla ja tonttien myyntiä kehittämällä.

Elinvoimapäällikön keskeinen tehtävä oli hoitaa työllisyyden kuntakokeilua ja valmistella TE-palvelut 2024 uudistukseen liittyvää kokonaisuutta. Kehityspäällikkö toimi useissa hankkeissa kunnan asumisen strategian toteuttamiseksi.

Kunnan elinvoiman kehittämisen keskeiset tavoitteet 2025 liittyvät kehitysyhtiö LADEC toimintaa liittyminen ja asumisen markkinoinnin hankkeet, joista näkyvin on elokuussa toteutettavat minitalomessut.

Työllisyys ja maahanmuutto

Kärkölän työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut tuotetaan keskushallintoon kuuluvina palveluina. Työllisyyspalveluissa työskenteli vuonna 2024 kolme omavalmentajaa ja maahanmuuttopalveluissa yksi palveluneuvoja heinäkuun 2024 loppuun asti. Esihenkilönä toimi elinvoimapäällikkö. Kärkölän työllisyyspalvelut on vuodesta 2021 lähtien ollut mukana Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilussa, johon pohjautuen Kärkölässä tuotettiin lakisääteisiä TE-palveluita suurimmalle osalle kunnan työnhakija-asiakkaista.

Merkittävin kustannus työllisyydenhoidossa on ollut työmarkkinatukien kuntaosuus, joka on vuoden 2024 loppuun asti ollut 50 % kuntalaisen työmarkkinatuesta silloin, kun henkilö on ollut työmarkkinatuella 300–999 päivää, ja 70 % silloin, kun henkilö on ollut työmarkkinatuella yli 1 000 päivää.

Kärkölän kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta nousi vuonna 2024 edellisvuodesta 49 091 euroa ollen yhteensä 256 361 euroa. Nousu johtui jo syksyllä 2023 alkaneesta työttömyyden kasvusta, joka on jatkunut muutamaa laskukuukautta lukuun ottamatta vuoden 2024 loppuun saakka.

Maahanmuuttopalveluissa työn keskiössä oli edellisen vuoden tapaan tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten asiakkaiden ohjaus ja opastus arjen asioissa. Maahanmuuttopalveluissa oli resurssina heinäkuun loppuun saakka palveluneuvoja, joka etsi aktiivisesti asiakkaiden kanssa väyliä kieliopintoihin, muuhun koulutukseen tai työhön. Loppuvuoden aikana maahanmuuttopalveluita toteutti elinvoimapäällikkö sekä hänen apunaan muutaman tunnin kuukausipanoksella yksi osa-aikainen avustaja.

Kunnan ukrainalaiset asukkaat olivat jo toista kertaa mukana Kärkölän Valon ja Musiikin illassa myymässä ukrainalaisia ruokia ja leivonnaisia. Opintien koululla kokoontui koko syksyn ajan kerran viikossa Koskisen Oyj:n ja koulutuskeskus Salpauksen yhteistyönä suomen kielen opetusryhmä, jossa oli noin 25 innokasta opiskelijaa. Vuoden 2024 syksyllä Kärkölän maahanmuuttopalvelut rakensi yhteistyötä International House Lahden ja Riihimäen kaupungin kanssa. Yhteistyön tuloksena osa vieraskielisistä kuntalaisistamme pääsi mukaan International House Lahden ja Riihimäen kaupungin yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen pilotteihin. Toinen piloteista toteutettiin Lahdessa ja toinen hybriditoteutuksena siten, että Kärkölän kuuden hengen ryhmä kokoontui Opintien koululla ja osallistui Riihimäen koulutukseen videoyhteyden avulla.

Senioripalvelut

Senioripalveluiden tehtävä on ikääntyneiden yli 65-vuotiaiden hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Senioriohjauksessa on vuonna 2024 työskennellyt senioriohjaaja (geronomi AMK) ja määräaikainen, osa-aikainen avustaja oppisopimuksella. Esihenkilönä toimii elinvoimapäällikkö.

Suurin osa senioripalveluiden asiakkaista kohdataan erilaisissa ryhmätoiminnoissa mm. toimeliaisuusryhmässä, retkillä ja erilaisissa tapahtumissa. Ryhmätoiminnan lisäksi senioripalvelut on kyennyt tukemaan ikääntyneitä myös yksilöllisesti.

Senioriohjauksessa tehtävät kotikäynnit ovat tavoitteellista gerontologista työtä, johon sisältyy ohjausta ja neuvontaa. Ikääntyneitä tuetaan etuuksien hakemisessa ja eri palvelujen piiriin hakeutumisessa. Ikääntyneen arkeen pyritään löytämään mielekäästä sisältöä ja tarvittaessa tukea. Työskentely tapahtuu ikääntyneen ja hänen verkostonsa kanssa. Matalan kynnyksen toiminta senioreille toteutuneina lukumäärinä vuosina 2023–2024:

Matalan kynnyksen toiminta senioreille	2023	2024
Puhelinkontaktit (ikääntynyt, omainen / läheinen, viranomastaho)	980	1010
Yksilötapaamiset (toimistolla/ kotikäynnit)	210	196
Ryhmätoimintoihin osallistumisia (toimeliaisuus hetket, kudonta / neulepiiri, digiohjaus ym.)	851	881
Asiointikyyteihin osallistumisia (Järvelä / Lappila/ Kirkonkylä asiointi, Hollola asiointi, uimahalli kuljetus)	594	836
Tapahtumat, luennot, retket	473	1137
Hyvinvointikotikäynnit	495	336

Luvuista on nähtävissä, että yksilöllisen tuen määrä on pysynyt pääpiirtein ennallaan. Hyvinvointikotikäyntien määrä laskenut, koska niiden määrää jouduttiin vähentämään resurssien vuoksi sekä siksi, että toiminnan painopiste oli vuonna 2024 tapahtumissa ja ryhmäkohtaamisissa. Vuodelle 2024 osui useampi isohko järjestetty tapahtuma, mikä selittää nousun osallistujien määrissä. Kulttuuripainottoisiin (mm. elokuvahetki, hyvinvointipäivä, konsertti, vanhustenviikon teemajuhla) tapahtumiin seniorikuntalaiset osallistuivat kiitettävästi. Osallistuminen säännöllisiin ryhmätoimintoihin on edelleen kasvanut, mikä on erittäin hyvä asia osallisuuden vahvistumisen ja syrjäytymisen ehkäisyn kannalta.

Elinvoima	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	106 257	117 880	0	117 880	121 086	3 206	102,7
Toimintamenot	-623 831	-816 770	-29 000	-845 770	-861 483	-15 713	101,9
Toimintakate	-517 574	-698 890	-29 000	-727 890	-740 397	-12 507	101,7
Tilikauden tulos	-517 574	-698 890	-29 000	-727 890	-740 397	-12 507	101,7

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Jokainen toimiala tähtää toiminnallaan siihen, että se edistää kuntalaisten turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden edistämisen koordinaatiovastuu on kunnanhallituksella. Tähän kokonaisuuteen liittyy kiinteästi myös lain mukainen ehkäisevän päihdetyön koordinointi.

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystoimen vastuu siirtyi Päijät-Hämeen Hyvinvointialueelle. Yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä on alkanut myönteisessä hengessä taloudellisten resurssien niukkuudesta huolimatta. HYTE-työnjako toimijoiden välillä hakee edelleen muotoaan. Monilla hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen osa-alueilla kunnat ja hyvinvointialueet kantavat yhdessä vastuuta.

Kunta on ottanut päätöksenteossa ja valmistelussa käyttöön ennakkovaikutusten arvioinnin. Päätöksenteossa tulee laajasti huomioida vaikutukset kuntalaisiin. Erilaisten väestöryhmien huomioinnissa pääpaino on vaikutuksilla terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen.

Kunnanhallitus on edistänyt kuntalaisten hyvinvointia erityisesti seniori- ja perheohjaajan toimien muodossa. Tämä ennaltaehkäisevä työ on rahoitettu kunnan saamalla testamenttivaroilla. Lisäksi kunta on ottanut käyttöön UNICEF:in lapsiystävällinen kuntamallin.

Vuoden 2025 alussa työllisyystoimen ja kotoutumistyön osalta kunnan vastuu tulee kasvamaan. Vuoden 2024 aikana kunta valmistelee vaikuttavat toimintamuodot myös työllisyys- ja kotoutumispalveluiden asiakkaille. Myönteiset kokemukset työllisyyden kuntakokeiluun osallistumisesta luovat hyvän pohjan kehittämiselle.

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden kannalta merkittävin toimintaa ohjaava asiakirja on laaja hyvinvointikertomus sekä suunnitelma vuosille 2021–2025. Tässä asiakirjassa on huomioitu kaikki ikäryhmät, sekä ehkäisevän työn näkökulma siten, ettei jokaisesta toiminnasta tarvitse tehdä omaa ohjaavaa dokumenttia. Näin raportointi ja seuranta kulkee yksissä kansissa ja samassa aikataulussa. Lasten- ja nuorten osalta vuodelle 2022 tehty oma suunnitelma tehostaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi tehtäviä toimenpiteitä sekä niiden seurantaa ja arviointia. Keväällä 2025 tämä hyvinvointiraportti jatkotoimenpide-ehdotuksineen tulee valtuuston päätettäväksi. Raportin pohjalta laaditaan edelleen hyvinvointisuunnitelma 1.6.2025 aloittavan uuden valtuuston päätettäväksi.

Hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuudenedistämisen toimenpiteistä on laadittu oma raportti, joka kulkee tilinpäätöksen rinnalla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	-111 162	-161 800	0	-161 800	-105 883	-55 917	65,4
Toimintakate	-111 162	-161 800	0	-161 800	-105 883	-55 917	65,4
Tilikauden tulos	-111 162	-161 800	0	-161 800	-105 883	-55 917	65,4

Maaseututoimi

Maaseututoimi vastaa maataloushallintoon kuuluvista viranomaistehtävistä, maaseutualueiden kehittämisestä, yksityistieasioista sekä kunnan maa- ja metsätilojen hoitamisesta.

Kärkölän maaseutuhallinto kuuluu Päijät-Hämeen yhteistoiminta-alueeseen. Yksikkö koostuu kahdeksasta Päijät-Hämeen kunnasta ja sitä hallinnoi Asikkalan kunta.

Maaseututoimi	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	24 215	30 910	0	30 910	22 518	8 392	72,8
Toimintamenot	-41 684	-47 200	0	-47 200	-67 246	20 046	142,5
Toimintakate	-17 469	-16 290	0	-16 290	-44 729	28 439	274,6
Poistot	0	0	0	0	-1 938	1 938	*****
Tilikauden tulos	-17 469	-16 290	0	-16 290	-46 667	30 377	286,5

Kunnanhallitus yhteensä

Kunnanhallitus yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	295 725	203 280	0	203 280	345 510	-142 230	170,0
Toimintamenot	-2 136 981	-2 320 940	-79 000	-2 399 940	-2 581 691	181 751	107,6
Toimintakate	-1 841 256	-2 117 660	-79 000	-2 196 660	-2 236 181	-39 521	101,8
Verotulot	10 612 702	10 318 000	439 000	10 757 000	11 142 457	-385 457	103,6
Valtionosuudet	1 641 622	1 158 980	0	1 158 980	1 222 174	-63 194	105,5
Rahoitus	-228 342	-298 020	-168 900	-466 920	-2 660 496	2 193 576	569,8
Poistot	0	0	0	0	-141 938	141 938	*****
Tilikauden tulos	10 184 726	9 061 300	191 100	9 252 400	7 326 015	1 926 385	79,2

2.2.4 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Seuraavassa on kuvattu toiminnallisesti keskeiset sivistystoimen tuottamista palveluista vuonna 2024 sekä niitä kuvaavaa tilastotietoa.

Kärkölän kunta tuotti itse sivistystoimen palvelut lukuun ottamatta perusopetuksen vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja, jotka se osti naapurikunnilta 31.7.2024 saakka ja marginaalista osuutta vaativan erityisen tuen palveluista, jotka se osti koko vuoden naapurikunnalta sekä varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuottamia vuorohoidon palveluja sekä kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyviä palveluja, jotka se osti naapurikunnilta.

Sivistystoimen palveluilla tuettiin ja annettiin laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjottiin hyvinvointipalveluja kuntalaisille sekä luotiin edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle. Sivistystoimen palvelut huolehtivat laadukkaasti varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, muiden kasvatusta ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointipalvelujen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

0–6 -vuotiaiden ikäluokan vähenemä TP 2023–TP 2024 oli 20 lasta (-10,9 %). Päiväkotihoidossa olleiden lasten määrä väheni 30 lapsella (-27,5 %) ja päiväkotihoitopaikan nettokustannukset lisääntyivät 4 300 eurolla (+26,1 %) tarkasteluvälillä. Esi- ja perusopetuksen lapsimäärän vähenemä oli 4 oppilasta (-1 %).

Valtuustotason sitovien tavoitteiden toteutuminen 2024

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Laadukkaat palvelut 	Jokainen päättötodistusikäluokkaan kuuluva nuori saavuttaa peruskoulun päättötodistuksen Laadukkaiden kasvatusta ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon, varhainen ja riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus Toteuma 31.12.2024: 33 oppilasta 34 oppilaasta saavutti peruskoulun päättötodistuksen lukuvuoden 2023–2024 päättyessä.	Päättötodistuksen saaneiden määrä verrattuna päättötodistusikäluokkaan kuuluvien nuorten määrä (100 %) Taso 1 100 % Taso 2 99–91 % Taso 3 <90 % 	Rehtori, Sivistysjohtaja
Terveys- ja turvallisuus 	Koulukiusaamista ennaltaehkäisevien toimien tehostaminen siten, että kiusaamisen määrä vähenee lukuvuoden 2022–2023 tasosta Kaveritaitojen vahvistaminen, lasten ja oppilaiden osallisuuden vahvistaminen, kodin ja koulun välisen yhteistyö ja vuorovaikutuksen vahvistaminen, KivaKoulu -toimintamallin systemaattinen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa Piki-materiaalin käyttö sekä laadukkaiden	KivaKoulu-tilannekartoituksen tulokset, Mitä kuuluu? -kyselyn tulokset, lapsiparlamentin valiokuntien jäsenten kuuleminen, Piki-materiaalin aktiivinen käyttö sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuma Taso 1 Tavoitetaso 	Rehtori, Sivistysjohtaja

	kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon Toteuma 31.12.2024 Kiva Koulu-oppilaskyselyn tuloksien perusteella koulukiusaamisen määrä vuosiluokilla 1–6 on vähentynyt lukuvuonna 2023–2024 (14,1 %) lukuvuoden 2022–2023 (18,8 %) tasosta. Valtakunnallinen keskiarvo on 12,9 %. Vuosiluokkien 7–9 osalta vertailulukua lukuvuodelta 2022–2023 ei ole käytettävissä. Koulukiusaamisen määrä lukuvuonna 2023–2024 on 19,4 %. Valtakunnallinen keskiarvo on 8,0 %. KivaKoulun toimenpiteisiin ja toimintaperiaatteisiin sitoutumista tulee jatkaa päämäärätietoisesti ja systemaattisesti koulukiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Lisätään koulunuorisotyön näkyvyyttä koulussa ja työntekijän läsnäoloa oppilaiden keskuudessa erityisesti välitunneilla. Junnuministeriön ja nuorisovaltuuston kuuleminen koulukiusaamisen muodoista, esiintymispaikoista sekä toimenpide-ehdotuksista kiusaamisen ehkäisemiseksi. Oppilaskohtaisten kuulemisten toteuttaminen vuosiluokkatasoisesti. Suunnitellaan ja toteutetaan 5. luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen toiminnallinen selviytymispeli-ilta, jolla pyritään osaltaan vaikuttamaan kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.	Taso 2 Tavoitetaso +1 Taso 3 Tavoitetaso ≥ 2 % 	
Terveys- ja turvallisuus 	Syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja ohjaaminen palvelujen piiriin Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän opiskeluhoollon, syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja tukeminen, erityisryhmien huomiointi, etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan jatkuvuuden turvaaminen sekä matalankynnyksen palvelujen kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen Toteuma 31.12.2024; Syrjäytymisvaarassa olevia kaikenikäisiä lapsia ja nuoria on tavoitettu hyvin kasvatus- ja opetus- sekä hyvinvointipalveluissa sekä perusopetuksiän jälkeen etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan palvelujen ansiosta.	Toimenpiteillä saavutettavien lukumäärä sekä toteutuneiden toimenpiteiden määrä. Taso 1 Toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus syrjäytymisvaarassa olevien arvioidusta kokonaismäärästä on kasvanut sekä heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on tehostunut verrattuna vuoden 2023 vastaaviin tietoihin. Taso 2 Edellä mainitut vertailutiedot ovat 	Sivistysjohtaja, Rehtori

	Lisäksi kunta on edistänyt nuorten perusopetuksiän jälkeistä kouluttautumista toteuttamalla oppivelvollisuuslain edellyttämää asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuuta. Tavoitteen saavuttamista on edistänyt tehtävässään 15.9.2023 aloittanut perheohjaaja.	pysyneet vuoden 2023 tasolla. Taso 3 Toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus syrjäytymisvaarassa olevien kokonaismäärästä on vähentynyt sekä heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on heikentynyt verrattuna vuoden 2023 vastaaviin tietoihin.	
Terveys- ja turvallisuus 	Terveellisten elintapojen ja mielen hyvinvoinnin edistäminen Terveellisten elintapojen, ravitsemusterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistäminen, erityisryhmien huomiointi, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen ennaltaehkäiseminen, varhainen puuttuminen ja puheeksiotto, liikuntaneuvonnan saavutettavuuden parantaminen sekä viestinnän tehostaminen Toteuma 31.12.2024; Kaiken ikäisiä kuntalaisia, erityisesti lapsia, nuoria ja ikäihmisiä on tavoitettu onnistuneesti kaikissa palvelumuodoissa terveellisten elintapojen ja mielen hyvinvoinnin edistämiseksi. Toukokuussa 2024 järjestettiin koko kunnan hyvinvointipäivä, jossa em. teemat olivat vahvasti esillä. Tapahtumalla tavoitettiin keskimäärin 300 eri-ikäistä kuntalaista.	Toimenpiteillä saavutettavien lukumäärä sekä toteutuneiden toimenpiteiden määrä. Taso 1 Toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus syrjäytymisvaarassa olevien arvioidusta kokonaismäärästä on kasvanut sekä heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on tehostunut verrattuna vuoden 2023 vastaaviin tietoihin. Taso 2 Edellä mainitut vertailutiedot ovat pysyneet vuoden 2023 tasolla. Taso 3 Toimenpiteillä saavutettavien suhteellinen osuus syrjäytymisvaarassa olevien kokonaismäärästä on vähentynyt sekä heidän ohjaamisensa palvelujen piiriin on heikentynyt verrattuna vuoden 2023 vastaaviin tietoihin.	Sivistysjohtaja, Palveluohjaaja, Rehtori

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 2024

Jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Miia Salminen, puheenjohtaja	11/11	Kari Lapinlampi	0/11
Kauko Issakainen	5/11	Heikki Syrjä	0/11
Nana Kirkkomäki	8/11	Maija Saarinen	0/11
Timo Naapuri	7/11	Jussi Seppälä	2/11
Santeri Nousjoki, varapuheenjohtaja	7/11	Kai Ylä-Rautio	1/11
Maiju Rantanen	7/11	Tiina Malm	4/11
Leena Reiman	9/11	Tuija Pelli	0/11
Ari Wahlberg	9/11	Jukka Tammelin	1/11
Milla Veck	0/11	Anne Tuomaila-Lähteenmäki	11/11
Petri Kähkönen, esittelijä	9/11	Jouni Nieminen	2/11
Minna Vähä-Pietilä, pöytäkirjanpitäjä	6/11		
Mira Takku, pöytäkirjanpitäjä	5/11		
Pyry Paatos, nuorisovaltuutettu	7/11	Viljami Eronen	2/11
Jukka Tammelin, hallituksen edustaja	4/11		
Markku Koskinen, pormestari	1/11		

Sivistystoimen ja hyvinvointityön hallinto

Toimialan hallinto mahdollisti ja tuki sivistystoimen palveluiden tuottamista. Yleishyödyllisten yhdistysten avustaminen oli osa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävää. Avustusmääräraha 21 000 euroa sisältyy sivistystoimen hallinnon kustannuksiin.

Sivistystoimen hallinto	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	0	480	0	480	0	480	0,0
Toimintamenot	-252 609	-234 210	0	-234 210	-244 212	10 002	104,3
Toimintakate	-252 609	-233 730	0	-233 730	-244 212	10 482	104,5
Tilikauden tulos	-252 609	-233 730	0	-233 730	-244 212	10 482	104,5

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuului varhaiskasvatus ja varhaiserityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuului yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä ja lasten kotihoidon tuki sekä varhaiskasvatuksen hallinto. Varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuotetut vuorohoidon palvelut toteutettiin ostopalveluna Hollolan kunnan toteuttamina.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä oli tarjota lapsiperheille turvallinen hoitomuoto ja näin mahdollistaa perheiden kasvatustyön tukeminen, vanhempien työssä käyminen ja opiskelu ja edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuettiin perheitä heidän toivomallaan tavalla ja edistettiin lasten ja perheiden hyvinvointia kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatus teki myös matalankynnyksen palveluohjausta, mikäli lapsen etu ja perheen tilanne sitä vaati. Syksyllä 2023 kunnassa aloittanut määräaikainen perheohjaaja jatkoi palvelujaan vuoden 2024. Hän toteutti ja kehitti avointa varhaiskasvatusta. Työmuodot tavoittivat sellaisia perheitä, joilla ei ollut varsinaista varhaiskasvatuksen tarvetta, mutta tukiverkko ja kohtaamiset muiden perheiden kanssa olivat vähäisiä.

Varhaiskasvatus on lapsen ja perheen tarpeet huomioon ottavaa tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisassa, turvallisessa ja terveellisessä toimintaympäristössä. Se perustuu varhaiskasvatuslakiin ja -asetukseen sekä kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan.

Esiopetuksen tehtävänä oli osana varhaiskasvatusta edistää lasten oppimisedellytyksien kehittymistä ja tarjota esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta sitä tarvitseville.

Esiopetus järjestettiin Kärkölän Yhtenäiskoulun Keltasiivessä.

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2022	TP2023	TP 2024
0–6 v:n ikäluokka yht. 31.12	192	183	163
Joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	108	109	79
Joista kunnan tuottamassa perhepäivähoidossa	6	8	7
Joista kunnan tukemassa yksityisessä päivähoidossa	8	9	11
Lapsia esiopetuksessa	34	30	32
Kotihoidon tuki			
Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	37	34	17
Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	47	43	22
Kotihoidon tuki/tuensaaja / vuosi	4 526	4 547	7 637
Hoitopaikan hinta (netto) / vuosi			
Päiväkoti	14 482	16 437	20 737
Perhepäivähoito	12 283	11 104	11 458
Yksityinen päivähoito	6 773	6 877	6 400
Käyttömenot (brutto) € /esikouluoppilas	6 884	9 753	11 295
Hoitopäivän hinta (netto)			
Päiväkoti	98,24	98,35	124
Perhepäivähoito	68,69	99,78	91,45

Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	62 702	130 000	0	130 000	73 792	56 208	56,8
Toimintamenot	-2 162 199	-2 398 910	-172 000	-2 570 910	-2 433 279	-137 631	94,6
Toimintakate	-2 099 497	-2 268 910	-172 000	-2 440 910	-2 359 487	-81 423	96,7
Tilikauden tulos	-2 099 497	-2 268 910	-172 000	-2 440 910	-2 359 487	-81 423	96,7

Perusopetuspalvelut

Kärkölen kunta tuotti itse perusopetuspalvelut lukuun ottamatta vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja, jotka se osti naapurikunnilta 31.7.2024 saakka sekä marginaalista osuutta vaativan erityisen tuen palveluista, jotka se osti koko vuoden naapurikunnalta.

Vuosiluokkien 1–5 opetus järjestettiin pääosin Keltasiivessä (yhden vuosiluokan opetus järjestettiin liikuntahallin luokkatiloissa). Vuosiluokkien 6–9 opetus järjestettiin Punasiivessä.

Perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti opetus- ja kasvatustehtävällä pyrittiin edistämään oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä ohjattiin heitä omaksumaan elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksella pyrittiin edistämään sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena oli lisäksi turvata riittävä koulutuksellinen yhdenvertaisuus.

Palvelu sisälsi perusopetuksen sekä opiskeluhoollon. Oppilaista 31 % oli koulun tukitoimena toteutettavan tehostetun tai erityisen tuen piirissä.

Perusopetuspalvelut	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Lapsia perusopetuksessa	380	371	365
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	14	15	17
Käyttömenot (brutto) / 1000 € (sis. ip-toim.)	4 320	4 186	4 511
Käyttömenot (brutto) € / oppilas (sis. ip-toim:)	11 077	11 283	12 359
Kotikuntakorvauksen perusosa €/oppilas	7 452	7 437	7 459
Tuntikehys / oppilas, yhtenäiskoulu	1,84	1,80	1,88

Perusopetus	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	204 669	201 000	0	201 000	233 746	-32 746	116,3
Toimintamenot	-4 790 666	-4 837 170	-152 000	-4 989 170	-5 199 114	209 944	104,2
Toimintakate	-4 585 996	-4 636 170	-152 000	-4 788 170	-4 965 368	177 198	103,7
Poistot	-60 809	-60 310	0	-60 310	-40 484	-19 826	67,1
Tilikauden tulos	-4 646 805	-4 696 480	-152 000	-4 848 480	-5 005 852	157 372	103,2

Muut opetuspalvelut

Palvelu loi edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin. Palvelu sisälsi ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo-opistolle ja Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry:n ylläpitämälle Päijät-Hämeen kesäyliopistolle sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Concis Lahden konservatorio ja Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

Wellamo-opiston opetustunnit	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Musiikki	262	210	170
Kuvataide ja muotoilu	240	246	228
Kuvataiteen ja käsityön muu op.	0	0	0
Näyttämö- ja sanataide	0	0	0
Käsityöt	210	188	246
Kielet	104	78	78
Tietotekniikka	34	16	21
Liikunta, tanssi ja terveys	564	562	515
Taiteen perusopetus	361	255	225
Historia, yhteiskunta, psykologia	0	0	0
Muut	38	0	0
Harrastamisen Suomen malli	65	43	44
Yhteensä	1 878	1 598	1 527

Muu opetustoimi	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Wellamo-opisto, opetustunteja	1 878	1 598	1 527
Musiikki, oppilaita Lahden	6,5	7	7

Muut kasvatus- ja opetuspalvelut	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	-27 267	-35 160	0	-35 160	-14 159	-21 001	40,3
Toimintakate	-27 267	-35 160	0	-35 160	-14 159	-21 001	40,3
Tilikauden tulos	-27 267	-35 160	0	-35 160	-14 159	-21 001	40,3

Kasvatus ja opetus yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	267 372	331 000	0	331 000	307 539	23 461	92,9
Toimintamenot	-6 980 131	-7 271 240	-324 000	-7 595 240	-7 646 552	51 312	100,7
Toimintakate	-6 712 760	-6 940 240	-324 000	-7 264 240	-7 339 013	74 773	101,0
Poistot	-60 809	-60 310	0	-60 310	-40 484	-19 826	67,1
Tilikauden tulos	-6 773 569	-7 000 550	-324 000	-7 324 550	-7 379 497	54 947	100,8

Kirjastopalvelut

Kirjaston tehtävä oli vastata ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostonä. Palvelut tuotettiin yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Hollolan kirjaston osana Kärkölän kirjasto oli mukana seudullisen kirjastoyhteistyön kehittämisessä. Tähän liittyy myös työyhteisön osaaminen, uudistuminen ja koulutus. Palvelujen kustannustehokkuus nähtiin osana talouden ja resurssien hallintaa. Kärkölän kirjasto vastasi tavoitteidensa mukaisesti ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostonä.

Kärkölä osti kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyvät palvelut Hollolalta. Kärkölän kirjasto kuului Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin.

Kirjastotoimi:	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Lainausten määrä	33 627	37 832	32 070
Kävijöiden määrä	8 643	12 909	9 722
Lainan hinta, euroa	6,35	5,17	6,22
Kirjaston normaali aukioloaika	34	34	24
Henkilöstön määrä	1,65	1,65	1,39

Lainausten määrä vähentyi 15,2 prosenttia ja kävijöiden määrä 24,7 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna.

Kirjastopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	2 871	2 000	0	2 000	1 568	432	78,4
Toimintamenot	-198 645	-199 530	0	-199 530	-199 139	-391	99,8
Toimintakate	-195 774	-197 530	0	-197 530	-197 572	42	100,0
Tilikauden tulos	-195 774	-197 530	0	-197 530	-197 572	42	100,0

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuki kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, vaali kotiseutuperinnettä ja järjesti kulttuuritapahtumia yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Huovilan puistolla oli edelleen merkittävä asema Kärkölän kulttuuripalveluissa ja matkailukohteena. Puistossa järjestettiin kesäkausien aikana suunnitellut tapahtumat ja toiminnot Huovila-toimikunnan laatiman suunnitelman mukaisesti. Keskeisinä tapahtumina olivat Kärkölä-päivä, Hauska maalauspäivä sekä Valon ja Musiikin ilta. Ladossa toteutettu Kaarisilta ry:n näyttely ”Puutarhassa puutarha”. Kokonaisuudessa puiston kävijämäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Aluelippuja myytiin 796 kappaletta (vuonna 2023 määrä oli 1 264) ja kausilippuja 72 kappaletta (vuonna 2023 määrä oli 100). Opastettuja puistokierroksia toteutettiin yksittäisiä.

Kunta osallistui Kärkölen kappeliseurakunnan ja järjestöjen kanssa yhteistyössä paikallisesti perinteeksi muodostuneiden kansallisten juhlapäivien tilaisuuksien järjestämiseen vuonna 2024. Niitä olivat kansallinen veteraanipäivä, kaatuneiden muistopäivä, adventtikävely, itsenäisyyspäivä ja jouluaaton messu/hartaus.

Kulttuuripalvelut	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	23 161	24 000	0	24 000	-13 099	37 099	-54,6
Toimintamenot	-69 561	-62 530	0	-62 530	-53 239	-9 291	85,1
Toimintakate	-46 400	-38 530	0	-38 530	-66 338	27 808	172,2
Tilikauden tulos	-46 400	-38 530	0	-38 530	-66 338	27 808	172,2

Nuorisopalvelut

Nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorten kasvun, itsenäisyyden ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa sekä kaikkea sitä työtä, jolla parannetaan nuorten elinoloja ja luodaan edellytyksiä nuorisotoiminnalle. Toiminnan painopiste oli ennaltaehkäisevässä työssä yhteistoiminnassa erityisesti perusopetuspalvelujen sekä muiden hallintokuntien, viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Nuorisopalveluina tuotettiin keskeisesti avointa nuorisotalotoimintaa Järvelän Nuokulla. Nuokulla järjestettiin toimintaa 9–20-vuotiaille lapsille ja nuorille. Kesällä 2024 toteutettiin kaksi päiväleiriä 7–12-vuotiaille.

Nuorisotyön toimijat jalkautuivat nuorten pariin, nuorten suosimille paikoille mm. vappuna ja koulunpäättäjäisten yhteydessä.

Nuorisotyön resurssia kohdennettiin yhä enenevässä määrin myös Yhtenäiskoulun arkeen koulunuorisotyön kautta.

Koulunuorisotyöntekijän työtehtäviin kuuluu muun muassa yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen sekä yhteistyö kodin ja koulun välillä.

Nuorisotyö vahvisti myös nuorten osallisuutta erityisesti heitä itseään koskevassa päätöksenteossa. Kärkölässä nuorisovaltuusto on toiminut vuodesta 2005 lähtien. Nuorisovaltuutetuilla oli kolme paikkaa läsnäolo- ja puheoikeuksin kunnanvaltuuston kokouksissa.

Alueellisessa nuorisovaltuustossa on myös edustaja Kärkölästä. Nuorisovaltuusto järjestää nuorille toimintaa itsenäisesti ja on mukana nuorisopalveluiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa monissa tapahtumissa.

Etsivän nuorisotyön avulla pyrittiin tavoittamaan syrjäytymisuhan alaiset nuoret ja auttamaan heidät sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistettiin heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena kohderyhmänä ovat 15–29 -vuotiaat ilman työ- tai opiskelupaikkaa olevat kärköläläiset nuoret sekä nuoret, joilla on haasteita arjenhallinnassa ja arkisten asioiden hoitamisessa, ja jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.

Kärkölen kunnan nuorten työpaja aloitti toimintansa vuonna 2019. Se siirtyi 1.8.2022 alkaen sivistystoimen alaisuuteen osaksi kunnan nuorisopalveluita. Nuorten työpajan toimintamalli oli muutoksessa vuoden 2022 aikana kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden siirtyessä hyvinvointialueen työpajalle 1.1.2023 mennessä. Uusi toimintamalli otettiin portaittain käyttöön vanhan mallin rinnalla 2022 loppuvuodesta. 1.1.2023 alkaen Kärkölen nuorten työpaja on tuottanut koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville alle 29-vuotiaille kärköläläisille nuorille työ- ja valmennuspalveluita työkokeilusopimuksilla, koulutussopimuksilla yhteistyössä alueen oppilaitosten kanssa sekä pajan omalla sopimuksella.

Pajajakson aikana nuori saa tietoa opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista sekä ohjausta oman jatkosuunnitelman tekemiseen ja toteuttamiseen sekä tarvittaessa tukea ammatillisten opintojen suorittamiseen ja arjen hallintaan. Pajajakson sisältö suunnitellaan aina nuoren tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Nuorisopalvelut	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0–28 -vuotiaat)	1 002	946	901
Ohjatussa toiminnassa kirjattujen käyntien määrä	5 857	6259	5 925
Suunnitelmallisesti kohdattujen nuorten lukumäärä	1 437	1244	1 345
Menot (brutto) € / 0–28 -vuotias	159,10	171,50	201,70
Nuokun aukioloaika (tuntia / vko)	21	21	21
Vakituisen, kokoaikaisen henkilöstön määrä	2	2	2
Etsivä nuorisotyö, HTV	1,5	1,5	1,5 -> 1
Valtionavustus etsivään nuorisotyöhön	45 000	45 000	25 000
Kunnassa asuvat 15–29-vuotiaat	502	489	464
Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret	47	38	43
Syrjäytymisriskissä olevien osuus, % 15–28 -vuotiaista nuorista (nuorisotilastot, arvio)	14,6	15,2	
Tavoitetut nuoret % ikäluokasta	9,4	7,8	9,3
Uudet asiakkuudet	22	22	26
Eteenpäin ohjattuja nuoria	30	25	21
Asiakkuudessa nuoria 31.12.	12	13	22
Nuorten työpaja, HTV	2	1,1	1,1
Valtionavustus nuorten työpajatoimintaan	35 000	40 000	30 000
Valmentautujien määrä työpajalla/ hankekausi	13	18	13

Nuorisopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	87 487	92 550	0	92 550	81 535	11 015	88,1
Toimintamenot	-279 350	-300 490	0	-300 490	-263 248	-37 242	87,6
Toimintakate	-191 862	-207 940	0	-207 940	-181 712	-26 228	87,4
Tilikauden tulos	-191 862	-207 940	0	-207 940	-181 712	-26 228	87,4

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tehtävänä oli luoda edellytyksiä kansalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Seurojen tehtävänä oli lähinnä lasten ja nuorten liikunnan sekä aikuisten kuntoliikunnan ja kilpaurheilun järjestäminen. Kunnan tehtävänä oli vastata matalankynnyksen terveystoiminnasta ja kannustamisesta liikunnalliseen elämäntapaan.

Aikuisliikuntahankkeeseen liittyen järjestettiin liikuntaneuvontaa, johon asiakkaat ohjautuivat pääsääntöisesti omatoimisesti. Liikuntaneuvonnassa asiakkaille tarjosimme Inbody- kehonkoostumusmittauksia palautteineen. Liikuntaryhmissä tarjolla olivat koko perheen liikuntakerho, Koskisen & kunnan työntekijöiden sekä kuntalaisten yhteinen liikuntaryhmä sekä senioreille tuolijumppaa ja vesijumppaa. Henkilökunnalle pidimme taukojumppaa joka torstai. Lisäksi fysioterapian jatkoryhmän toimintaa toteutettiin Nerolan kuntosalilla.

Päiväkotikiikarille pidettiin jumppaa ja koululaisille uintia Suomen Harrastamisen mallin mukaan. Lasten ja nuorten samanaikaisohjausta toteutettiin koulun opettajien kanssa koululaisten liikuntatunneilla sekä koululaisten uimaopetuksissa.

Kevään aikana osallistuttiin koulun hyvinvointipäivään. Koulussa osallistuimme vanhempien ja lasten yhteiseen Survival games tapahtumaan, joka oli suunnattu 5 & 7 luokkalaisille. Kesällä aktivoitiin kuntalaisia postilaatikkopyöräilyllä ja kävelykilometrihaasteella. Lisäksi olimme mukana lasten kesäleireillä nuorisopalveluiden kanssa. Kesällä järjestimme nuorten työpajan kanssa nuorille aikuisille SUP-lauta vuokrausta ja lajikokeilua Valkjärven rannassa.

Syksyllä järjestettiin Koskisen ja kunnan työntekijöille liikuntatuokioita ja järjestettiin kyläpelejä Järvelässä, Kirkonkylässä, Lappilassa ja Marttilassa yhdessä senioriohjaajan kanssa sekä järjestettiin uimahallissa lämminvesipäivä ja kynttiläuinti.

Liikuntapalvelut	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	93 904	114 800	0	114 800	106 827	7 973	93,1
Toimintamenot	-872 371	-904 770	-105 000	-1 009 770	-990 758	-19 012	98,1
Toimintakate	-778 467	-894 970	0	-894 970	-883 931	-11 039	98,8
Poistot	-20 294	0	0	0	-20 294	20 294	*****
Tilikauden tulos	-798 762	-894 970	0	-894 970	-904 225	9 255	101,0

Hyvinvointipalvelut yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	207 423	233 350	0	233 350	176 831	56 519	75,8
Toimintamenot	-1 419 927	-1 467 320	-105 000	-1 572 320	-1 506 383	-65 937	95,8
Toimintakate	-1 212 503	-1 233 970	-105 000	-1 338 970	-1 329 553	-9 417	99,3
Poistot	-20 294	0	0	0	-20 294	20 294	*****
Tilikauden tulos	-1 232 798	-1 233 970	-105 000	-1 338 970	-1 349 847	10 877	100,8

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	474 795	564 830	0	564 830	484 369	80 461	85,8
Toimintamenot	-8 652 667	-8 972 770	-429 000	-9 401 770	-9 397 147	-4 623	100,0
Toimintakate	-8 177 872	-8 407 940	-429 000	-8 836 940	-8 912 778	75 838	100,9
Poistot	-81 104	-60 310	0	-60 310	-60 778	468	100,8
Tilikauden tulos	-8 258 975	-8 468 250	-429 000	-8 897 250	-8 973 556	76 306	100,9

2.2.5 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan kokoonpano 2024

Jäsen

Alander Toni pj.
Pekkala Petri
Louhivaara Jenni
Aaltonen Päivi
Laiho Juha-Matti
Kinnari Sirpa
Uotila Saku
Laakso Soile
Rajala Hannu

Varajäsen

Hyyrynen Sami
Rauhamaa Topias
Ikävalko Heli
Kaalikoski Sirpa
Ylä-Sulkava Aapo
Tommiska Mari
Tuppurainen Jarmo
Egle Tenno
Ari Wahlberg

Muut

Nummela Tuomas, KH:n edustaja
Sallmén Johanna, esittelijä
Vilén Olli, esittelijä
Nihtilä Jaana, pöytäkirjanpitäjä

Tuomaila-Lähteenmäki Anne

Ympäristölautakunta kokoontui yhdeksän (9) kertaa.

Palvelukuvaus

Ympäristölautakunta toimii lupa -ja valvontaviranomaisena ja sen tehtävät jakautuvat rakennusvalvonnan vastuualueeseen ja ympäristönsuojelun vastuualueeseen.

Lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena.

Ympäristösihteerin vastuualueelle kuuluu ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonnasta vastaa rakennustarkastaja. Rakennusvalvonta on hoidettu kunnan omana tehtävänä vuoden 2019 alusta lähtien.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet 2024

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Talouden jatkuva suunnittelu ja seuranta 	Ympäristölupataksan ja maa-ainestaksan tarkistus. Toteuma 31.12.2024 Taksojen valmistelutyö on aloitettu maksujen tarkastelulla ja vertailulla. Valmistelu on jäänyt vasta alkuvaiheeseen ja sitä jatketaan vuoden 2025 aikana. Tarkistettuja taksoja ei ole otettu käyttöön, joten tavoitteeseen ei olla päästy.	Tarkistetut taksat otetaan käyttöön viimeistään 1.1.2025 lähtien. Tehty Kesken Suunnitteilla 	Ympäristösihteeri

Elinympäristöstä huolehtiminen 	Kunnan ilmastosuunnitelman laadinta muiden hankkeessa olevien kuntien kanssa. Toteuma 31.12.2024 Ilmastosuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 9.12.2024.	Ympäristöministeriön avustuspäätöksen mukaisesti hanke on valmis 31.3.2025. Tehty Kesken Suunnitteilla 	Ympäristösihteeri
Elinympäristöstä huolehtiminen 	Yhteydenotot vesihuollon toiminta-alueella oleviin liittymättömiin kiinteistöihin ja hajajätevesihuollon valvonta kiinteistöihin, joilla tehostamisvaatimus. Toteuma 31.12.2024 Liittymättömien kiinteistöjen kartoitus on aloitettu kokoamalla eri aineistoja paikkatietomuotoon. Lisäksi on suunniteltu toimintamallia kiinteistöjen kontaktoimiseen ja alueiden priorisointiin. Yhteydenottoja kiinteistöihin ei aloitettu, joten tavoitteeseen ei olla päästy. Yhteydenotot on tarkoitus aloittaa vuoden 2025 aikana, kun liittymättömät kiinteistöt on saatu koottua.	30 % kiinteistöistä on kontaktoitu. Tehty Kesken Suunnitteilla 	Ympäristösihteeri
Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen 	Uuden rakentamislain toimeenpanon aloittaminen. Toteuma 31.12.2024: Rakennusjärjestysluonnos on asetettu nähtäville joulukuussa 2024, eli tavoitteeseen on päästy. Rakennusjärjestys on määrä valmistua kevään 2025 aikana.	Luonnos rakennusjärjestyksestä on valmis vuoden 2024 lopussa. Tehty Kesken Suunnitteilla 	Rakennustarkastaja
Elinympäristöstä huolehtiminen 	Vuosittainen ympäristökatselmus. Toteuma 31.12.2024: Katselmus pidettiin 15.5.2024	Katselmusten määrä. Katselmus: Tehty Kesken Suunnitteilla 	Ympäristösihteeri Rakennustarkastaja

Ympäristönsuojelu yhteensä

Ympäristönsuojelu	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	12 289	15 000	0	15 000	27 305	-12 305	182
Toimintamenot	-114 027	-158 240	0	-158 240	-118 769	-39 471	75,1
Toimintakate	-101 738	-143 240	0	-143 240	-91 464	-51 776	63,9
Tilikauden tulos	-101 738	-143 240	0	-143 240	-91 464	-51 776	63,9

Ympäristönsuojelussa käsiteltyjä lupa-asioita oli 4 kappaletta, joista yksi oli ympäristölupa, yksi ympäristöluvan muuttaminen, yksi maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemus sekä yksi ilmoituspäätös.

Rakennustarkastus yhteensä

Rakennustarkastus	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	54 197	30 000	0	30 000	29 674	326	98,9
Toimintamenot	-128 999	-115 880	0	-115 880	-111 085	-4 795	95,9
Toimintakate	-74 802	-85 880	0	-85 880	-81 411	-4 469	94,8
Tilikauden tulos	-74 802	-85 880	0	-85 880	-81 411	-4 469	94,8

Rakennusvalvonnassa myönnettyjä lupia oli 51 kappaletta. Näistä uusia asuinrakennuksia oli 4 kappaletta, ja niiden lisäksi oli muun muassa korjaus- ja muutostöitä, laajennuksia sekä maatalouteen liittyviä tuotantorakennuksia ja loma-asuntoja.

Ympäristölautakunta yhteensä

Ympäristölautakunta yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	66 486	45 000	0	45 000	56 979	-11 979	127
Toimintamenot	-243 026	-274 120	0	-274 120	-229 854	-44 266	83,9
Toimintakate	-176 540	-229 120	0	-229 120	-172 875	-56 245	75,5
Tilikauden tulos	-176 540	-229 120	0	-229 120	-172 875	-56 245	75,5

2.2.6 Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan kokoonpano 2024

Jäsen

Jarkko Veck, pj.
Seppo Eerola, vpj.
Raila Lindholm
Tiina Malm
Hannelle Holma
Arto Määttä
Tuija Pelli
Mika Penna
Hannu Rajala

Varajäsen

Eero Juhonen
Jari Heinonen
Jussi Seppälä
Hannele Saarinen
Riitta Ahokas
Mikko Seppälä
Nana Kirkkomäki
Kyösti Kari
Egle Tenno

Muut

Markku Koskinen, pormestari
Topias Rauhamaa, kunnanhallituksen edustaja
Emilia Lehikoinen, esittelijä
Mira Takku, pöytäkirjanpitäjä

Tekninen lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana yksitoista (11) kertaa.

Tekninen lautakunta johtaa ja kehittää tehtäväalueensa toimialaa ja vastaa palveluiden tuloksellisesta järjestämisestä palvelusopimusten mukaisesti. Toiminnot ja palvelut tuotetaan laadukkaasti sekä taloudellisesti järkevästi, ja asiakkaita tasapuolisesti kohdellen. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä, sekä paikallisten urheiluseurojen tuottamia palveluita.

Tekninen lautakunta vastaa paikkatiedosta sisältäen kartasto- ja mittaukset, yleisten alueiden ja kunnan kiinteistöjen suunnittelusta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta. Tämän lisäksi lautakunta vastaa kunnan kiinteistöjen ja yleisten alueiden, kuten katujen, teiden, puistojen ja liikuntapaikkojen yllä- ja kunnossapidosta.

Tekninen lautakunta vastaa myös Kärkölen Veden palveluiden tuottamisesta vesihuollon toiminta-alueella, Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta ja ylläpidosta, ruoka- ja puhtaanapito- ja palveluiden tuottamisesta koululle ja päiväkodille sekä siitä, että tehtävissä käytettävä henkilöstö on ammattitaitoista, palvelu- ja yhteistyökykyistä.

Tekninen lautakunta vastaa myös maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta. Lautakunta vastaa investointiohjelman valmistelusta ja investointiohjelman mukaisten, kohteiden suunnittelusta sekä hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisesta.

Hallintosääntöön teknisen lautakunnan vastattavaksi on kirjattu seuraavaa:

1. vastaa liikenneturvallisuusasioista
2. valmistelee kaavoitusasiat kunnanhallitukselle ehdotusvaiheeseen asti

3. päättää Kärkölen Veden yleisistä toimitus- ja sopimusehdoista
4. päättää yksityisteiden kunnanavustuksen jakoperusteista
5. päättää toimialansa sopimuksista vahvistettujen euromääräisten rajojen puitteissa
6. päättää varastosta luovutettavien tai vuokrattavien tarvikkeiden luovutuksesta, vuokrahinnoista sekä työsuoritusten laskutuksesta
7. hyväksyy rakennussuunnitelmat
8. päättää yksityistielain 85 §:n mukaisesta tien sulkemisesta.
9. päättää kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuteen liittyvistä asioista.

Tekninen lautakunta ja viranhaltijat voivat päättää kunnan hallintosäännössä siirretyn toimivallan siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle.

Teknisen lautakunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja. Teknisen lautakunnan sihteerinä toimii lautakunnan määräämä kunnan viran- tai toimenhaltija.

Teknisestä toimesta vastaa tekninen johtaja. Siivous- ja ruokahuollon eli Sirun toimintaa johti vuoden 2025 alkuun palvelupäällikkö. Sitten palvelupäällikön tehtäviä on siirretty tekniselle johtajalle, ruokapalveluesihenkilölle sekä puhtauspalveluesihenkilölle. Kiinteistöjen isännöintiä, kiinteistön ylläpitopalveluita sekä kaava- ja puistoalueiden ylläpitoa johtaa kiinteistöpäällikkö.

Valtuustotason sitovat tavoitteet 2024

Strategiaohjaus	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Vastuu
Kunnan laadukas HR – johtaminen ja sen kehittäminen 	Teknisen toimen henkilöstöjohtamisen kehittäminen Teknisessä toimessa kehitetään esimiestyötä, organisaation resursseja, tiimimäisiä toimintatapoja sekä työhyvinvointia. Huolehditaan, että lähiesimiehillä on lähiesimiestutkinto suoritettuna. Huolehditaan, että jokaisessa tiimissä on säännölliset palaverit, joissa toimintaa kehitetään. Toteuma 31.12.2024 Toteutettu puhtaanapito- ja ruokahuollon mitoitus työ, sekä siirretty se käytäntöön. Puhtaanapito- ja ruokahuollon yksikössä muutostyön tavoitteena mm. tiimityön kehittäminen, kustannustehokkuus sekä parempi työhyvinvointi. Työhyvinvointikysely on toteutettu. Vuonna 2024 vastaajia kyselyyn oli 22 henkilöä, kun vuonna 2023 vastaajia oli 17 henkilöä. Työhyvinvointikyselyn mukaan henkilöstön näkemys työstä ja työoloista oli hyvin samankaltainen kuin vuonna 2023. Esimiestyö oli parantunut,	Organisaatiossa mitataan henkilöstön työhyvinvointia. Nollatasona pidetään työhyvinvointikyselyn vuoden 2023 tilannetta. Taso 1 Työkyky on parantunut. Taso 2 Työkyky on pysynyt samana. Taso 3 Työkyky on heikentynyt. 	Tekninen johtaja

	samoin näkemys työyhteisöstä oli parantunut. Kuitenkin kriittisyys työnantajaa kohtaan oli noussut, mikä johtunee mm. käynnistetyistä muutoksista. Työhyvinvointikyselyn tulokset käyty läpi yksikön kokouksessa.		
Laadukkaat palvelut 	Kärkölä seuraa tuottamiensa palvelujen laatua ja asiakaslähtöisyyttä Kunta digitalisoi palveluja, palvelukuvauksia, tiedonhallintaa, arkistointia ja prosesseja. Palvelujen laadun ja tehokkuuden parantamisessa keskeinen elementti on palvelujen sähköistäminen. Toteuma 31.12.2024 Paikkatietoon perustuvan karttatiedon luominen on aloitettu. Kunnan keskeiset palvelut on muutettu paikkatietomuotoon.	Järjestelmien digitalisointi Taso 1 Kärkölän tekniseen toimeen annettu palaute on karttapohjaista ja seurattavissa. Taso 2 Kärkölän karttapalveluun otettu käyttöön tasotietoina liikunta- ja leikkipaikkojen sijaintitiedot Taso 3 NPS<0 	Tekninen johtaja
Terveys- ja turvallisuus 	Kiinteistöjen tekninen hallinta Kiinteistöpäällikkö luo rekisterin, jossa on kiinteistöjen kuntoarviot, korjaussuunnitelmat ja sähköiset huoltokirjat. Kiinteistöt muodostavat huomattavan osan kunnan omaisuudesta ja luovat edellytykset hyvinvoinnin ja turvallisuuden tavoitteiden toteutumiselle. Toteuma 31.12.2024 Toimitilaohjelma valmistunut. Rekisterin laadintaa ei aloitettu.	Rekisterin kattavuus Taso 1 Rekisteri kattaa 90 % kunnan omistamista kiinteistöistä Taso 2 Rekisteri kattaa yli 50 % kiinteistöistä Taso 3 Rekisteriä ei ole luotu 	
Terveys- ja turvallisuus 	Teknisen toimen turvallisuuden kehittämistavoitteet Kunta seuraa turvallisuusaloitteiden määrää ja parannustoimien toteutusta. Kunta on varannut pienille turvallisuusparannuksille oman määrärahasa. Turvallisuuden kehittäminen liittyy olennaisena osana pääosaan teknisen toimen palveluista. Turvallisuusasioiden kehittäminen on ensisijaisen tärkeää	Toteutetut turvallisuusparannukset Taso 1 saapuneista aloitteista toteutettu 90 % Taso 2 saapuneista aloitteista toteutettu 50 % Taso 3 saapuneista aloitteista toteutettu alle 50 % 	Tekninen johtaja

	liikenteen, ulkoalueiden ja kiinteistöjen kehittämisessä. Toteuma 31.12.2024 Kouluntien hidasteet on toteutettu ja Järvelän aseman suojatien maalaus on uusittu, valot parannettu ja suojatielle on maalattu tärinäraidat.		
Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen 	Ulkoalueiden hoito Ulkoalueiden hoidosta laaditaan kattava hoitosuunnitelma. Ulkoalueiden hoito kattaa puistoalueet, liikuntapaikat, kaavatiet jne. Toteuma 31.12.2024 Järvelän alueella on valmiit suunnitelmat, muiden alueiden suunnitelmat lähes valmiit. Huovilan hoitosuunnitelma valmistut.	Hoitosuunnitelman valmiusaste Taso 1 Suunnitelma kattaa 70 % kunnan vastuualueista Taso 2 Suunnitelma kattaa 50 % kunnan vastuualueista Taso 3 Suunnitelmaa ei ole aloitettu laatimaan 	Tekninen johtaja
Laadukkaat palvelut 	Siivous- ja ruokahuollon laatu Kunta seuraa puhtaanapito- ja ruokahuollon asiakastytyvyyttä. Puhtaanapito- ja ruokahuolto on keskeinen kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttava palvelu. Toteuma 31.12.2024 Biojätteen määrää seurataan yhtenäiskoulun keittiöllä sekä päiväkodilla. Koululla valmistus hävikki keskimäärin 2 kg. Lautaselta tuleva keskimäärin 8 kg ja tarjolla olleen 5–6 kg.	Lautaselta tulevan biojätteen määrä. Taso 1 Onnistuttu vähentämään 10 % vuoden 2023 tasosta. Taso 2 Pysynyt vuoden 2023 tasossa. Taso 3 Lisääntynyt vuoden 2023 tasosta. 	Palveluesimies
Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen 	Kärkölän veden kehittäminen Kunta saa valmiiksi siirtoviemärin rakentamisen ja siirtoviemäri esikäsittelylaitteineen otetaan käyttöön. Kärkölän Vesi jatkaa automaatiojärjestelmien uusimista ja vuotovesien hallintaprojektia. Toteuma 31.12.2024 Siirtoviemäri on valmistunut 29.7.2024 ja sopimusneuvottelut myös valmiit. Koekäyttö alkaa keväällä 2025.	Rakentamisen valmistumisen ajankohta Taso 1 ennen 07/2024 Taso 2 ennen 09/2024 Taso 3 jälkeen 11/2024 	Tekninen johtaja

Tekninen suunnittelu

Tekninen suunnittelu	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	5 161	3 000	0	3 000	6 577	-3 577	219,2
Toimintamenot	-278 741	-251 420	0	-251 420	-285 648	34 228	113,6
Toimintakate	-273 580	-248 420	0	-248 420	-279 071	30 651	112,3
Poistot	0	-2 500	0	-2 500	-415	-2 085	16,6
Tilikauden tulos	-273 580	-250 920	0	-250 920	-279 487	28 567	111,4

Tulosalue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon, toimistohenkilökunnan ja suunnittelun.

Toimintatuotot olivat 6 577 euroa ja toimintamenot -285 648 euroa, muodostaen toimintakatteeksi -279 071 euroa. Tilikauden tulos ylittyi 11,4 %, joka rahassa on 28 567 euroa yli budjetoidun 250 920 euron.

Teknisen suunnittelun toimintatuotot muodostuivat lähinnä kartta-aineiston myynnistä ja työllistämistuesta.

Toimintakuluissa oli merkittävintä poikkeamaa vuokratulujen kasvussa sekä ICT- ja toimistopalveluista tulevista vyörytyksistä. Näihin ei oltu osattu riittävästi talousarviossa varautua.

Kiinteistöpalvelut ja liikenneväylät

Tulosalueet sisältävät rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset Tulosalueet sisältävät rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet sekä kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen. Tämän lisäksi tulosalueella hoidetaan kunnan katuja ja jalankulku- ja pyöräteitä.

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea-aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat.

Ulkoalueiden tehtävänä on huolehtia kunnan infraomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea-aikaisilla toiminnoilla sekä huolehtia siitä, että ulkoalueet ovat kuntalaisilla päivittäin käytössään turvallisesti ja terveellisesti. Ulkoalueiden tehtävänä on myös huolehtia siitä, että kunnan yleiset alueet ovat viihtyisät. Vuoden 2024 ulkoalueiden hoidossa oli noin 48 kilometriä katuja.

Vuonna 2024 kunnan eri rakennuksia, eri toimialojen käytössä oli käyttötarkoituksen mukaan, laskentatavasta riippuen, 27 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kerrosala oli noin 30 400 kem². Rakennuksista neljä oli vuokrattu Kuntala Oy:ltä (Kunnanvirasto, Järvelä-talo, nuorisotalo ja vanha kirjasto). Tekninen toimiala on vastannut edelleen pääosasta myytyjen kiinteistöjen hoitokustannuksista ja huollosta. Kaksi rakennusta oli leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta.

Kunnan hoidossa olevia rakennuksia ovat mm. Kunnanvirasto, Järvelä-talo, tekninen varikko, Raita (entinen kirjasto), Nuokku, urheilutalo, Kunnanviraston väistötilat (ent. Opintien koulu), uimahalli, Vuokkoharjun koulu ja päiväkot, Kantamo, Nerola, Ilppola-koti, Huovilan asunto, Yhteiskoulun puna- ja keltasiipi, liikuntahalli, terveystasema sekä eläinlääkärin tilat.

Liikuntapaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennettiin erityisesti käyttäjien toivomiin ajankohtiin. Vuosina 2023–2024 toteutettiin monitoimikaukalon hankinta ja rakennuttaminen.

Kiinteistötoimen palveluksessa vuonna 2024 oli alkuvuodesta (2kk) kaksi kiinteistönhoitajaa sekä kiinteistöpäällikkö. Ulkoalueiden hoitajia oli vakituksena 4 henkilöä, joista 2 osatyökykyisiä. Tämän lisäksi määräaikaista palkkatuella palkattuja oli 3 työntekijää. He avustivat sekä kiinteistöhuollon että ulkoalueiden työtehtävissä. Kesäpestiläisiä ulkoalueilla oli 6 henkilöä.

Vuonna 2024 tekninen on työllistänyt Huovilan puistoon yhden kesätyöläisen ja 4 kesäpestiläistä. Edellä mainittujen lisäksi, yleisiä alueita vuonna 2024 hoiti vastaava työnjohtaja sekä kaavoittaja ¼ työpanoksella.

Kiinteistöt

Kiinteistöt	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	3 427 840	3 712 440	479 000	4 191 440	4 277 683	-86 243	102,1
Toimintamenot	-2 443 036	-2 250 300	-25 000	-2 275 300	-2 546 505	271 205	111,9
Toimintakate	984 804	1 462 140	454 000	1 916 140	1 731 178	184 962	90,3
Poistot	-779 411	-771 650	0	-771 650	-801 282	29 632	103,8
Tilikauden tulos	205 393	690 490	454 000	1 144 490	929 896	214 594	81,2

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, kiinteistöpalvelujen myynnin, puistot, matonpesupaikan, liikunta-alueet ja vanhan kaatopaikan seurannan.

Toimintatuotot olivat 4 277 683 euroa ja toimintamenot -2 546 595 euroa, ja toimintakate 1 731 178 euroa, mikä oli 269 038 euroa vähemmän kuin talousarvioon vuodelle 2024 oli arvioitu. Kiinteistöt- vastualueen tulos toteutui 81,2 %:sti.

Myyntituotot ylittyivät 2,1 %, eli noin 85 000 euroa. Tulojen kasvuun on vaikuttanut lähinnä metsänmyyntitulot 45 276 euroa, budjetoidun 10 250 euron sijaan. Lisäksi niin sisäisiä kuin ulkoisia vuokratuloja on kirjautunut budjetoitua enemmän.

Toimintakulut ylittyivät 11,9 %. Henkilöstökulut toteutuivat 98,23 %:sti budjetoidusta. Sen sijaan palvelujen ostossa ylitystä syntyi 12,46 %, kokonaismenon ollessa yhteensä 938 459 euroa. Toimisto- ja ICT-palvelujen vyöryviin kustannuksiin ei oltu osattu varautua, ja niistä koostui yhteensä 38 819 euron lisäkulu. Lisäksi asiantuntijapalveluihin meni 51 689 euroa yli budjetoidun, kun monien kiinteistöjen osalta jouduttiin selvittämään ja korjaamaan sisäilmaongelmia ja lisäksi toteutettiin mm. omatoimikirjaston muutos. Myös koneiden kunnossapitopalveluihin ja kuljetuspalveluihin meni ennakoitua enemmän, niiden yhteisvaikutuksen ollessa yhteensä 69 562 euroa.

Liikenneväylät

Liikenneväylät	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	7 223	20 690	0	20 690	8 903	11 787	43,0
Toimintamenot	-442 238	-455 640	0	-455 640	-519 613	63 973	114,0
Toimintakate	-435 015	-434 950	0	-434 950	-510 710	75 760	117,4
Poistot	-256 602	-228 720	0	-228 720	-244 827	16 107	107,0
Tilikauden tulos	-691 617	-663 670	0	-663 670	-755 537	91 867	113,8

Tulosalue sisältää kaavatiet, muut tiet sekä alueet.

Toimintatuotot olivat 8 903 euroa, josta myyntituottoja 1 261 euroa ja työllistämistukea 10 065 euroa. Toimintatuottoja oli arvioitu työllistämistukea 19 150 euroa, joista tuloina toteutui vain 52 %.

Toimintamenot olivat -519 613 euroa. Toimintamenojen ylitys oli 14 %, josta suurin osa kohdistui palvelujen ostoon (+16 %). Palvelujen ostot sisältävät pääosin paikallisilta koneurakoitsijoilta ostettua työtä. Työtä, jota on teetetty Kärkölän liikenneväylien ylläpitoon ja korjaukseen (-70 630 euroa).

Liikenneväylien toimintakate oli siten -510 710 euroa, mikä oli -75 760 euroa enemmän kuin talousarvioon vuodelle 2024 oli arvioitu.

Kärkölän Vesi

Kärkölän Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Kärkölän Vedellä on noin 3 300 asiakasta talousvesipuolella ja noin 2 500 asiakasta jätevesipuolella. Asiakkaina on kotitalouksia, paikallista teollisuutta ja muuta palvelutoimintaa.

Vesilaitoksen toimintaa ohjaa pyrkimys hyvään asiakaspalveluun ja asiakastyytyvyyteen sekä tarve turvata toiminta-alueella asuvien kuntalaisten perusoikeuksiin kuuluva häiriötön puhtaan juomaveden saanti kaikissa tilanteissa.

Vuonna 2024 vesilaitoksella käsiteltiin ja pumpattiin verkostoon puhdasta pohjavettä noin 288 000 m³. Jätevettä vastaanotettiin puhdistamolle noin 401 000 m³.

Vuonna 2024 Kärkölän veden Kukonmäen vesitornin paloi 25.1.2024. Vesitorni on ollut palosta asti pois käytöstä. Kokonaisuudessaan vesitornin palon kustannukset olivat hieman yli 106 000 euroa. Vakuutuskorvausta saatiin 247 996,85 euroa, joista noin 70 000 euroa kirjautui vuodelle 2024, loput korvauksista näkyvät vuoden 2025 tilinpäätöksessä. Palosta aiheutuneiden kustannusten maksun jälkeen vakuutuksesta jäi noin 141 000 euroa, jotka käytetään uuden vesisäiliön rakentamiseen. Vesitornin palo on aiheuttanut myös vedonottamoille lisäkustannuksia, sillä vedenottamot ovat joutuneet pumppaamaan verkostoon vettä koko ajan, kun aiemmin vesitorni on tasapainottanut vedenottamoiden pumppujen toimintaa.

Siirtoviemärin rakentaminen valmistui aikataulussa heinäkuussa 2024. Vaikka siirtoviemärin rakentaminen saatiin valmiiksi, ei sitä voitu ottaa käyttöön 2024 vuoden aikana, sillä käyttöönotto vaatii Aluehallintoviranomaisen päätöksen ympäristöluvan muutokseen.

Kärkölän veden palveluksessa oli kaksi ja $\frac{1}{4}$ työntekijää eli laitosmestari ja laitoshuoltaja sekä kaavoittaja $\frac{1}{4}$ työpanoksella. Tämän lisäksi vesilaitokselle palkattiin 2023 määräaikainen työntekijä, vesilaitosinsinööri, jonka työsuhde päättyi maaliskuussa 2024, sekä kesätyöntekijä, jonka työsuhde kesti kesäkuusta syyskuuhun. Edellä mainittujen lisäksi tekninen johtaja hoiti $\frac{1}{2}$ työpanoksella Kärkölän veden toimintaa.

Kärkölän Vesi	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	1 141 186	1 134 440	0	1 134 440	1 514 727	-380 287	133,5
Toimintamenot	-1 257 790	-795 220	0	-795 220	-900 724	105 504	113,3
Toimintakate	-116 604	339 220	0	339 220	614 004	-274 784	181,0
Rahoitus	-162 400	-146 420	0	-146 420	-232 254	85 834	158,6
Poistot	-322 973	-460 400	0	-460 400	-401 018	-59 382	87,1
Tilikauden tulos	-601 977	-267 600	0	-267 600	-19 268	-248 332	7,2

Kärkölän veden toimintatulot olivat 1 514 727 euroa eli noin 33,5 % talousarviota parempi. Kärkölän veden toimintamenot olivat -900 724 euroa eli 105 504 euroa suuremmat kuin talousarviossa oli arvioitu. Kärkölän veden toimintakate oli 614 004 euroa ylijäämäinen. Kokonaisuudessaan poistojen kanssa Kärkölän veden tilikauden tulos oli -19 268 euroa eli 248 332 euroa vähemmän kuin oli arvioitu.

Vesi- ja jätevesimaksuja korotettiin vuonna 2024, ja sen johdosta saatiin tuloja noin 68 000 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Sen sijaan muun liiketoiminnan tuotot jäivät noin 37 000 euroa arvioitua pienemmiksi. Tulopuolella näkyy myös Kukonmäen vesitornin ja jätevedenpuhdistamon tulipalosta tulleet vakuutuskorvaukset, korvaustulojen ollessa kokonaisuudessaan 342 504 euroa.

Kärkölän veden toimintakulupuolella henkilöstökuluissa on noin 11 %:n ylitys. Käytännössä se on syntynyt määräaikaisen työvoiman palkkaamisesta, johon ei oltu talousarviossa varauduttu.

Palvelujen ostot ovat vuoden 2024 osalta lähes talousarvion mukaiset, vaikka toimisto- ja ICT-palvelujen vyörytyksiin ei oltu varauduttu (yhteisvaikutus noin 60 000 euroa). Asiantuntijamäärärahoista käytettiin vain noin 44 %, kokonaiskulun ollessa 85 679 euroa. Rakennusten ja alueiden rakentamiseen oli varattu 90 000 euroa, mutta Kukonmäen vesitornin palon sekä useiden vesihuollon häiriötilanteiden vuoksi määräraha ylittyi noin 76 %:lla, kokonaiskustannuksen ollen noin 161 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta talousarvioylitystä tuli noin 51 000 euroa (38 %). Kuluissa näkyy lisääntynyt sähkönkulutus sekä useat häiriötilanteet rakennusmateriaaleihin ja varaosineen. Myös tulipalosta ja häiriötilanteista johtuviin vuokratuluihin ei oltu varauduttu riittävästi.

Kärkölän Vesi käsitellään kirjanpidossa eriytettynä taseyksikkönä, jonka toimintakertomus esitetään tasekirjan kohdassa 5, eriytetyt tilinpäätökset. Tulosalue käsittää Kärkölän veden toimiston, vesilaitoksen ja viemärlaitoksen. Taseyksikön tulosta tulisi tulevina vuosina parantaa, jotta alati kasvava korjausvelka saataisi haltuun.

Sisäinen palvelutoiminta

Sisäinen palvelutuotanto	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	1 236 497	1 245 840	0	1 245 840	1 123 666	122 174	90,2
Toimintamenot	-1 410 170	-1 417 010	0	-1 417 010	-1 289 069	-127 941	91,0
Toimintakate	-173 673	-171 170	0	-171 170	-165 403	-5 767	96,6
Poistot	-21 424	-21 420	0	-21 420	-19 331	-2 089	90,2
Tilikauden tulos	-195 098	-192 590	0	-192 590	-184 735	-7 855	95,9

Tulosalue käsittää ruoka- ja siivoushuollon, konekeskuksen sekä lämpökeskuksen.

Toimintatuotot olivat 1 123 666 euroa ja toimintamenot -1 289 069 euroa, ja toimintakate -165 403 euroa, mikä oli 5 767 euroa vähemmän kuin vuodelle 2024 oli arvioitu.

Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

Kunnan ruokapalvelut toimivat ravitsemussuosituksia noudattaen ja valmistaen maistuvaa, laadukasta ja monipuolista ruokaa asiakkailleen. Pyrimme kasvattamaan tasaisesti kotimaisen ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokalistasuunnittelun avulla. Tarjoamme ruokaa asiakaslähtöisesti ja edistämme terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille. Kärkölän ruokapalvelujen tavoitteena on käyttää 20 % luomuruokaa varhaiskasvatus- ja perusopetusruokailussa, mikä on valtakunnallinen suositus.

Puhtaanapitopalveluiden tavoitteena on siistien tilojen avulla luoda viihtyisyyttä, turvallisuutta ja ylläpitää terveyttä.

Henkilökunnan työssä jaksamista ja työhyvinvointia seurattiin säännöllisesti. Työhyvinvointia kehitettiin yhdessä työntekijöiden kanssa. Vuosittaiset kehityskeskustelut pidettiin ja toteutettiin työhyvinvoinnin kehittämispäivä.

Säännöllisiä työpaikan palaverikäytäntöjä jatkettiin, ja niiden sisältöä kehitettiin.

Kehityskeskustelut käytiin työntekijöiden kanssa ja yhteispalavereja pidettiin säännöllisesti. Vuoden 2024 aikana ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden poissaolot kasvoivat merkittävästi johtuen muutamasta pidemmästä sairauspoissaolosta.

Ruokapalvelut

Kasvisvaihtoehto oli tarjolla jokaisena koulupäivänä. Ruokapalveluiden tavoitteena on, että vähintään 80 % raaka-aineista on kotimaista. Vuonna 2024 kotimaisuusaste oli 66 %.

Ruoat valmistetaan Yhtenäiskoulun keittiöllä. Päivittäin valmistetaan aamupala, lounas, välipala sekä maksullinen välipala koululaisille. Päiväkodin tiloissa toimi palvelukeittiö ja siellä valmistettiin aamupalat ja tarjoiltiin lounas, päivällinen sekä välipalat. Ruokapalveluita tuotettiin koulujen oppilaille, päiväkotilapsille ja sekä kunnan henkilöstölle. Eläkeläisille järjestettiin mahdollisuus käydä syömässä ylijämmäruokaa.

Yhtenäiskoulun Apila-ravintola palvelee myös henkilöstöruokailuna, kävijämäärän ollessa noin 15 henkilöä päivittäin. Kahvituksia ja muita tilaustarjoiluja hoidettiin tilausten mukaan. Työntekijöitä ruokapalvelussa oli yhdeksän elokuun 2024 loppuun asti. Syyskuun 2024 alusta lähtien ruokapalveluissa on työskennellyt seitsemän henkilöä, joista yksi määräaikaisena ja yksi osa-aikaisena.

Vuoden 2024 koko ruokatuotanto oli noin 141 750 suoritetta (1 suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuna).

Ruokapalvelun kustannukset olivat -589 484 euroa ja ne jakautuivat seuraavasti:

	TP 2024	TA 2024	TOT 2023
Henkilöstökulut	-309 198	-304 800	-316 015
Palvelujen ostot	-35 632	-26 550	-33 549
Elintarvikkeet	-156 086	-150 000	-165 288
Muut aineet ja tarvikkeet	-16 122	-16 100	-21 509
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat	-72 446	-64 400	-68 329
Yhteensä	-589 484	-561 850	-604 690

Toimintatuotot olivat 507 722 euroa ja toimintamenot -589 484 euroa, ja toimintakate -81 762 euroa. Toimintakate oli 44 312 euroa parempi kuin talousarviossa (-41 630 euroa), sillä toimintakatetta nosti ateriamyyynnit mm. henkilöstölle, ulosmyynti tilaisuuksiin sekä muut tuet ja avustukset, kuten valtiolta saatu koulumaitotuki.

Ruokapalvelun laatu

Ruokapalveluiden laatu perustuu varhaiskasvatus- sekä kouluruokasuosituksiin, ja käytettävissä oleviin resursseihin, kuten palvelun laatuun ja ruokailuympäristöön.

Aterioiden laatu sisältää mm. ravitsemuksellisen ja hygieenisen laadun, ruoan monipuolisuuden, maun ja ulkonäön.

Ruoan laatua on pyritty parantamaan ja kehittämään mm. uudistamalla ruokaohjeita ja ottamalla uusia ruokia ruokalistalle sekä toimimalla valtakunnallisissa verkostoissa, kuten Maistuva koulu ja Neuvokas perhe. Lisäksi on käytössä nykytila.fi -arviointityökalu. Vuoden 2024 aikana jatkettiin Kärkölen ruokakasvatustilaisuuksia, joita järjestettiin kahdesti. Vuonna 2024 keskityttiin erityisesti ruokahävikin vähentämiseen. Koululaisilta kerätään päivittäin palautetta ruuan laadusta Happy Or Not- palauteautomaatilla.

Puhtaanapitopalvelut

Vuonna 2024 siivouspalvelut huolehtivat noin 13 000 m²:n puhtaanapidosta. Siivottavat pinta-alat koostuvat kunnan eri kiinteistöistä.

Kunnan kiinteistöjen siivouksesta vastaa yhdeksän siivoojaa, joista yksi tekee lähiesihenkilön tehtäviä. Palkkatuella työskenteli 1 henkilö 8 kuukauden ajan. Yt-menettelyn myötä irtisanottiin vuoden 2024 lopulla kaksi vakituista työntekijää.

Siivouspalvelun kustannukset olivat -438 331 euroa, ja ne jakaantuivat seuraavasti:

	TP 2024	TA 2024	TOT 2023
Henkilöstökulut	-369 112	-424 980	-404 212
Palvelujen ostot	-10 713	-11 400	-9 915
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 701	-25 500	-26 099
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat sekä muut vuokrat	-37 805	-49 000	-73 949
Yhteensä	-438 331	-510 880	-514 176

Toimintatuotot 438 331 euroa ja toimintamenot -438 331 euroa. Toimintakate on 0 euroa.

Siivouspalvelun laatu

Tilojen puhtaanapito on tarkoituksenmukaista, jotta tilat ovat turvalliset ja viihtyisät. Tarpeenmukaisella puhtaanapidolla voidaan vaikuttaa pintamateriaalien kunnossa pysymiseen ja näin vähentää pintojen uusimistarvetta. Lisäksi viihtyisät ja siistit tilat kannustavat lapsia ja aikuisia pitämään työympäristönsä siistinä.

Siivouspalvelun laadusta on tehty kysely vuorovuosina eri kiinteistöissä, mutta vuonna 2024 ei kuitenkaan kyselyä toteutettu.

Konekeskus

Tulosalue käsittää kunnan kiinteistöjen, kaavateiden, muiden teiden ja alueiden rakentamiseen ja kunnossapitoon tarvittavaa välineistöä mm. traktorit, ruohonleikkurit ja erilaiset pienkoneet.

Konekeskuksen kustannukset olivat -103 871 euroa, jotka jakaantuivat seuraavasti:

	TP 2024	TA 2024	TOT 2023
Henkilöstökulut	0	0	0
Palvelujen ostot	-24 581	-15 320	-27 779
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 693	-31 200	-35 156
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat sekä muut vuokrat	-64 596	-52 580	-52 029
Yhteensä	-103 871	-99 100	-114 964

Toimintatuotot 103 871 euroa ja toimintamenot -103 871 euroa. Palveluiden ostoissa kustannuksia ovat nostaneet koneiden kunnossapitopalvelut eli konerikot sekä kohonneet polttoainekustannukset.

Vuokkoharjun lämpölaitos

Lämpölaitos tuottaa ja myy kaukolämpöä Vuokkoharjun koululle, Vuokkoharjun päiväkodille, Nerolan palvelutalolle sekä yhdelle yksityiselle omakotitalolle. Vuokkoharjun koulu on otettu pois kaukolämmön piiristä kesällä 2024.

Lämpölaitosta hoitaa ulkopuolinen yrittäjä, LVI-Talo Oy Timo Turunen. Vuoden 2023 alusta kunta on itse ostanut laitoksen polttoaineena käytetyn hakkeen.

Lämpölaitoksen kustannukset olivat -157 280 euroa, jotka jakaantuivat seuraavasti:

	TP 2024	TA 2024	TOT 2023
Palvelujen ostot	-4 121	-7 520	-5 244
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-153 159	-237 660	-170 987
Yhteensä	-157 280	-245 180	-176 231

Toimintatuotot 67 337 euroa ja toimintamenot -157 290 euroa eli toimintakate on -89 953 euroa. Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminta on kannattamatonta.

Tekninen lautakunta yhteensä

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	5 817 907	6 116 410	479 000	6 595 410	6 931 557	-336 147	105,1
Toimintamenot	-5 831 975	-5 169 590	-25 000	-5 194 590	-5 541 559	346 969	106,7
Toimintakate	-14 068	946 820	454 000	1 400 820	1 389 998	10 822	99,2
Rahoitus	-162 400	-146 420	0	-146 420	-232 254	85 834	158,6
Poistot	-1 380 410	-1 484 690	0	-1 484 690	-1 466 874	-17 816	98,8
Tilikauden tulos	-1 556 878	-684 290	454 000	-230 290	-309 129	78 839	134,2

Koko teknisen toimen toimintatuotot olivat 6 931 557 euroa, joka oli noin 98 % talousarviotavoitteesta. Tuloja kasvatti budjetoitua enemmän talous- ja jätevesitulot sekä metsänmyyntitulot (kokonaisvaikutus noin 104 000 euroa. Sen sijaan kaukolämmönmyyntituloissa sekä muun liiketoiminnan tuotoissa jäätiin talousarvion tavoitetasosta yhteensä noin 103 000 euroa.

Koko teknisen toimen toimintakulut olivat 5 541 559 euroa, joka on 350 000 euroa budjetoitua enemmän. Henkilöstökulut toteutuivat 97 % talousarviosta, mutta palvelujen ostot ylittyivät 195 000 euroa. Näistä noin 133 500 euroa oli toimisto- ja ICT-palveluista vyörytettyjä kuluja. Lisäksi rakennusten ja alueiden rakentamisen osalta budjetti ylittyi lähes 183 000 euroa, rakennusten ja huoneistojen vuokratulujen osalta noin 139 000 euroa sekä kuljetuspalvelujen osalta noin 58 000 euroa.

Toimintakatteeksi muodostui 1 389 998 euroa, mikä oli noin 11 000 euroa huonommin kuin talousarviossa oli arvioitu. Rahoituskulujen toteuma oli noin 181 000 euroa mikä on lähes kaksikertainen meno budjetoituun 94 170 euroon. Tämän lisäksi tekniseen lautakuntaan kohdistui poistoja -1 466 874 euroa, jonka johdosta teknisen toimen tulos on vuoden 2024 osalta -309 129 euroa alijäämäinen. Talousarvio oli muutoksineen laadittu koko teknisen toimen osalta -230 290 euroa alijäämäiseksi.

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

Tässä taulukossa esitetään kunnan kaikkien toimialojen yhdistetty käyttötalouden toteuma.

Käyttötalous yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA muut.	TA yht.	TP 2024	TA-tot.	Tot. %
Toimintatulot	6 663 116	6 936 700	479 000	7 415 700	7 842 515	-426 815	105,8
Toimintamenot	-16 895 299	-16 784 120	-533 000	-17 317 120	-17 812 573	495 453	102,9
Toimintakate	-10 232 183	-9 847 420	-54 000	-9 901 420	-9 970 058	68 638	100,7
Verotulot	10 612 702	10 318 000	439 000	10 757 000	11 142 457	-385 457	103,6
Valtionosuudet	1 641 622	1 158 980	0	1 158 980	1 222 174	-63 194	105,5
Rahoitus	-390 742	-444 440	-168 900	-613 340	-2 892 750	2 279 410	471,6
Poistot	-1 461 514	-1 504 750	0	-1 545 000	-1 669 590	124 590	108,1
Tilikauden tulos	169 885	-359 880	216 100	-143 780	-2 167 768	2 023 988	1 507,7

2.3 Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 511 890		1 511 890	1 368 805,10	-143 084,90
Maksutuotot	247 500		247 500	176 193,31	-71 306,69
Tuet ja avustukset	385 410		385 410	567 731,88	182 321,88
Muut toimintatuotot	866 560		866 560	1 309 400,48	442 840,48
Toimintatuotot yhteensä	3 011 360	0	3 011 360	3 422 130,77	410 770,77
Toimintakulut					
Henkilöstömenot	-7 441 060	0	-7 441 060	-7 495 421,09	-54 361,09
Palkat ja palkkiot	-6 065 140		-6 065 140	-6 111 278,39	-46 138,39
Henkilösivukulut	-1 375 920	0	-1 375 920	-1 384 142,70	-8 222,70
Eläkekulut	-1 195 960		-1 195 960	-1 246 623,04	-50 663,04
Muut henkilösivukulut	-179 960		-179 960	-137 519,66	42 440,34
Palvelujen ostot	-2 900 980	-54 000	-2 954 980	-3 307 595,04	-352 615,04
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-1 478 550		-1 478 550	-1 420 127,37	58 422,63
Avustukset	-514 190		-514 190	-518 202,40	-4 012,40
Muut toimintakulut	-524 000		-524 000	-650 843,02	-126 843,02
Toimintakulut yhteensä	-12 858 780	-54 000	-12 912 780	-13 392 188,92	-479 408,92
TOIMINTAKATE	-9 847 420	-54 000	-9 901 420	-9 970 058,15	-68 638,15
Verotulot	10 318 000	439 000	10 757 000	11 142 456,60	385 456,60
Valtionosuudet	1 158 980		1 158 980	1 222 174,00	63 194,00
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	28 000		28 000	92 985,50	64 985,50
Muut rahoitustuotot	-11 740		-11 740	77 602,56	89 342,56
Korkokulut	-494 100	-168 900	-663 000	-615 308,36	47 691,64
Muut rahoituskulut	33 400		33 400	-2 448 029,27	-2 481 429,27
Rahoitustuotot ja -menot yht.	-444 440	-168 900	-613 340	-2 892 749,57	-2 279 409,57
VUOSIKATE	1 185 120	216 100	1 401 220	-498 177,12	-1 899 397,12
Poistot ja arvonalentumiset	-1 545 000		-1 545 000	-1 669 590,45	-124 590,45
TILIKAUDEN TULOS	-359 880	216 100	-143 780	-2 167 767,57	-2 023 987,57
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-359 880	216 100	-143 780	-2 167 767,57	-2 023 987,57

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	7 645 000		7 645 000	7 761 966,63	116 966,63
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 312 000		1 312 000	1 325 249,43	13 249,43
Kiinteistövero	1 361 000	439 000	1 800 000	2 055 240,54	255 240,54

Veroprosentit	Tulovero %	Kiinteistövero % Yleinen	Vakituinen asuinrakennus	Muu asuinrakennus	Rakentamaton rakennuspaikka
2015	21,75	1,35	0,60	1,20	3,00
2016	21,75	1,35	0,60	1,20	3,00
2017	21,75	1,35	0,60	1,20	4,35
2018	21,75	1,35	0,60	1,20	4,35
2019	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2020	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2021	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2022	22,00	1,35	0,60	1,20	4,35
2023	9,36	1,35	0,60	1,20	4,35
2024	9,40	1,35	0,60	1,20	4,35

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	-382 820		-382 820	-482 375,00	-99 555,00
Verotulojen valtionosuuden tasaus	1 818 390		1 818 390	1 821 185,00	2 795,00
Opetus- ja kulttuuritoimi	-1 094 450		-1 094 450	-917 403,00	177 047,00
Hark.var.valtionosuuden korotus	0		0		0,00
Verotulomenetysten korvaus	817 860		817 860	800 767,00	-17 093,00

2.4 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 2024

	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma	Tot-%
Maa- ja vesialueet					
Menot	-20 000	0	-20 000	2 280,00	-11,4 %
Tulot	10 000	0	10 000	204,76	2,0 %
Menot yhteensä	-20 000	0	-20 000	2 280,00	
Tulot yhteensä	10 000	0	10 000	204,76	
Rakennukset					
Vuokkoh.päiväk.irrottaminen	-200 000	-100 000	-300 000	-360 755,91	120,3 %
Kiinteistöjen korj.suunnittelu	-40 000	0	-40 000	-40 284,33	100,7 %
Uimarantojen wc-tilat	-2 000	0	-2 000	0,00	0,0 %
Kukonmäen ylävesisäiliö	-20 000	0	-20 000	-15 486,18	77,4 %
Liikuntahalli	0	0	0	150 000,00	0,0 %
Kärkölä-Herrala pääpumppaamo	0	0	0	-634 601,89	0,0 %
Menot yhteensä	-262 000	-100 000	-362 000	-1 051 128,31	
Tulot yhteensä	0	0	0	150 000,00	
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Leikkialueiden kunnostus	-20 000	0	-20 000	-12 740,15	63,7 %
Monitoimikaukalo (menot)	0	0	0	-30 735,40	0,0 %
Monitoimikaukalo (tulot)	0	0	0	33 600,00	0,0 %
Liikenneväylien päällystys	-70 000	0	-70 000	-78 154,96	111,6 %
Kaavateiden valaistus	-40 000	0	-40 000	-30 346,14	75,9 %
Liikenneväylien rakentam. ja korj.	-35 000	0	-35 000	-30 130,54	86,1 %
Vesi ja viem.verkoston saneeraus	-25 000	0	-25 000	-157 759,11	631,0 %
Vesi ja viem.liittyminen rakentaminen	-15 000	0	-15 000	-11 914,79	79,4 %
Siirtoviemärin rakentaminen	-3 400 000	0	-3 400 000	-146 167,76	4,3 %
Vedenottamo valvomotietokone	-80 000	0	-80 000	-89 566,73	112,0 %
Vuotovesiselv. ja korjaustoimenpiteet	-80 000	0	-80 000	-40 673,49	50,8 %
Liikennemerk. ja maal. päiv	-10 000	0	-10 000	-8 434,92	84,3 %
Valkjärven laituri	-5 000	0	-5 000	-10 652,76	213,1 %
Lähdeojant.ja Tolkonkuja katur.	-100 000	0	-100 000	-205 319,31	205,3 %
Lähdeojant.ja Tolkonkuja vesih.	-75 000	0	-75 000	-375 261,98	500,3 %
Hule- ja jv hallintaprojekti (menot)	0	0	0	-35 196,10	0,0 %
Hule- ja jv hallintaprojekti (tulot)	0	0	0	14 643,20	0,0 %
Kärkölä-Herrala siirtolinja	0	0	0	-770 932,08	0,0 %
Menot yhteensä	-3 955 000	0	-3 955 000	-2 033 986,22	
Tulot yhteensä			0	48 243,20	
Muut pitkävaikutteiset menot					
Uusiut. energiatuot. selvitys	0	0	0	-24 923,51	0,0 %
Kaavoitustyö	-70 000	0	-70 000	-59 476,32	85,0 %
Menot yhteensä	-70 000	0	-70 000	-84 399,83	
Koneet ja kalusto					
Kärkölä-Herrala pain.kor.pumpp.	0	0	0	-45 677,94	0,0 %
Menot yhteensä	0	0	0	-45 677,94	
Investointimenot yhteensä	-4 307 000	-100 000	-4 407 000	-3 212 912,30	72,9 %
Investointitulot yhteensä	10 000	0	10 000	198 447,96	1984,5 %
Nettomenot yhteensä	-4 297 000	-100 000	-4 397 000	-3 014 464,34	68,6 %

Investointien perustelut

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytty toteutussuunnitelma ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy toimialajohtaja.

Vuokkoharjun päiväkodin irrottaminen erilliseksi kiinteistöksi

Vuokkoharjun päiväkodin ja käyttökiellossa olevan Vuokkoharjun koulun nivelosan purkaminen siten, että päiväkodilla on turvalliset ja terveelliset tilat. Nivelosan purkaminen myös mahdollistaa paremmin entisen koulukiinteistön jatkosuunnitelmat, kun rakennus on irrotettu päiväkodista. Hankkeen suunnitelmat ja rakennuslupa ovat valmiina.

Toteuma 31.12.2024:

Päiväkodin rakennusurakka on valmistunut.

Kiinteistöjen korjauksia (pitkántähtäimen suunnitelma)

Kiireellisiä korjauksia tehdään kiinteistöjen korjausvelkakohteiden kustannusarvion sekä määrärahojen mukaisesti. Tältä momentilta toteutetaan myös mahdollinen korjaussuunnittelu. Kehitetään PTS-suunnittelua kiinteistöjen korjaustarpeiden ennakkointia varten.

Toteuma 31.12.2024:

Kunnantalon sekä vanhainkodin kuntotutkimukset toteutettiin. Lisäksi vanhainkodille toteutettiin kuntotutkimuksen pohjalta korjaussuunnittelu. Uimahallin koettuja sisäilmahaittoja selvitettiin ja kesätauon osalta mm. korjattiin uimahallin valvomon lattian kosteusvaurio. Lisäksi Nerolan yhteisöllisen asumisten huoneistojen remontti käynnistettiin loppuvuodesta 2024.

Huovilan puiston lampien kunnostus

Jatketaan käynnissä olevaa Huovilan puiston lampien kunnostusta.

Toteuma 31.12.2024:

Erityisesti lampien kunnosta ei tehty, mutta kokonaisuudessaan Huovilan puiston kunnostukseen panostettiin (samalla myös lampien reuna- ja valuma-alueiden kunnostusta). Lisäksi Huovilan puistoon teetettiin opiskelijatyönä hoitosuunnitelma.

Leikkialueiden kunnostus

Toteutetaan leikkipaikkojen kunnostusta hyväksytyn Kärkölän kunnan leikki- ja ulkoliikuntapaikkojen verkostotarkastelun mukaisesti. Leikkialueet on kokonaisuudessaan kartoitettu ja havainnoitu huonokuntoiset leikkilaitteet. Leikkilaitteita tulee uusia ja turvahiekkaa lisätä keinujen leikkilaitteiden alle. Erittäin huonokuntoiset leikkilaitteet poistetaan käytöstä.

Toteuma 31.12.2024:

Leikkipaikkatarkastuksia tehty säännöllisesti ja ulkopuolinen arvioitsija tarkastanut välineet. Lisäksi turvallisuussyistä poistettu joitakin välineitä ja tilattu niiden tilalle uusia. Uusien välineiden valinnassa on osallistettu mm. yhtenäiskoulun oppilaita.

Liikenneväylien päällystäminen

Huonokuntoisia liikenneväyliä päällystetään kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä. Kunnalla voimassa hyvä puitesopimus, joka mahdollistaa kohtuu hintaisia asfaltointeja vielä vuodelle 2024.

Toteuma 31.12.2024:

Asfaltoinnit vuodelta 2024 on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Katujen liikennemerkkit ja katumaalaukset

Huonokuntoisia liikennemerkkejä ja katumaalauksia uusitaan kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä.

Toteuma 31.12.2024:

Huonokuntoisia liikennemerkkejä on vaihdettu. Liikennemerkkirekisteri sisältäen liikennemerkkien kunnon on valmistunut. Liikennemerkkirekisterin tiedot on toimitettu Traficomiin.

Uimarannan wc-tilat

Järjestetään uimarannan wc-tilat vastaamaan terveystarkastajan edellyttämää tasoa kesäkaudelle 2024.

Toteuma 31.12.2024:

WC-tilat olivat käytössä kesäkauden 2024. Hyvää ja toimivaa ratkaisua jatketaan vuonna 2025.

Uimarantojen laitureiden asennustyö

Valkjärven ja Oriharon laitureiden asennustöiden edellyttämät valmistelutyöt.

Toteuma 31.12.2024:

Uudet laiturit on asennettu.

Liikenneväylien valaistus

Elohopeahöyryvalaisimia muutetaan LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä sekä kehitetään kunnan valaistusta. Pääkohteena Lappilan alue, jossa vielä paljon elohopeahöyryvalaisimia. Elohopeahöyryvalaisimen vaihto LED-valaisimeksi kuluttaa sähköä noin 60 % vähemmän vanhoihin valaisimiin verrattuna. LED-valaisimessa on huomattavasti vähemmän huoltokustannuksia, sillä yksi valaisin palaa noin 70 000 tuntia.

Toteuma 31.12.2024:

LED-valaisimien vaihtoja toteutettu mm. Suotielle, Metsäniityntielle, Horkantielle, Meklarintielle ja Lappilaan.

Kaavoitustyö

Aloitetaan Kärkölän kunnan osayleiskaavan kaavoitustyö.

Toteuma 31.12.2024:

Osayleiskaavan kaavoitustyön valmistelu tehty ja se saatu kilpailutukseen.

Lähdeojantien ja Tolkonkujan katurakenteet

Lähdeojantien ja Tolkonkujan katurakenteiden uusiminen hyväksytyn katusuunnitelman mukaisesti.

Toteuma 31.12.2024:

Urakka valmistunut suunnitelman mukaisesti.

Kaavateiden rakentaminen ja korjaus sekä liikenneturvallisuuustoimet

Kaavateiden korjauksia eri kohteissa sekä saapuneiden liikenneturvallisuuksaloitteiden toteuttaminen.

Toteuma 31.12.2024:

Kouluntien hidasteet tehty. Tämän lisäksi tehty pieniä parannus- ja korjaustoimenpiteitä kaavateilla.

Lähdeojantien ja Tolkonkujan vesihuolto

Lähdeojantien ja Tolkonkujan vesihuollon uusiminen hyväksytyn katusuunnitelman mukaisesti.

Toteuma 31.12.2024:

Urakka on valmistunut suunnitelman mukaisesti.

Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus

Saneerataan saneerausiässä olevaa vesi- ja viemäriverkostoa.

Toteuma 31.12.2024:

Saneerausta toteutettu.

Vesi- ja viemäriliittymien rakentaminen

Liittymiä rakennetaan hyväksytyllä toiminta-alueella oleviin kiinteistöihin.

Toteuma 31.12.2024:

Yksi uusi jätevesiliittymä rakennettu 2024.

Siirtoviemärin rakentaminen

Siirtoviemärin rakentamista jatketaan vuonna 2024 ja siirtoviemäri otetaan käyttöön syksyyn 2024 mennessä.

Toteuma 31.12.2024:

Urakka on valmis ja käyttöönotettavissa.

Vedenottamoiden automaatio ja valvonnan saneeraus

Vedenottamoiden automaation ja valvonnan saneeraus automaatio- ja saneeraussuunnitelman mukaisesti.

Toteuma 31.12.2024:

Työt valmistuneet siten, kuin v.2024 aikana oli suunniteltu. Automaation kehitystyö on käytännössä jatkuvaa työtä.

Kukonmäen ylävesisäiliön suunnittelu ja korjaus

Kukonmäen ylävesisäiliö on käyttökänsä päässä ja ylävesisäiliön saneeraussuunnittelua jatketaan vuoden 2024 aikana.

Toteuma 31.12.2024:

Kukonmäen ylävesisäiliön palaneen osan alustavat purkutyöt valmistuneet.

Vakuutusyhtiön kanssa saatu neuvoteltua korvaussopimus, uuden alavesisäiliön suunnittelupäätös käynnistetty.

Vuotovesiselvityksen ja korjaustoimien jatkaminen

Vuotovesiselvitystä jatketaan savukokein kiinteistöillä, joista tiedetään pääsevän mm. kattovesiä viemäriverkoston. Hulevesien hallinnan kokonaissuunnittelua jatketaan konsultin toimesta.

Toteuma 31.12.2024:

Vuotovesimittaukset Järvelässä ja Lappilassa toteutettu. Vuoden 2025 aikana mittauksia tehdään vielä Sampolan alueella. Palmintien ja Vanhantien jätevesiverkoston saneeraukset valmistuneet loppuvuodesta 2024. Jätevesiverkoston saneerauksia tehdään vuoden 2025 aikana Järvelän alueella.

2.5 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 185 120	216 100	1 401 220	-498 177,12	-1 899 397,12
Tulorahoituksen korjauserät	-15 000	0	-15 000	2 420 180,76	2 435 180,76
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 307 000	-100 000	-4 407 000	-3 212 912,30	1 194 087,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	198 243,20	198 243,20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 000	0	25 000	26 024,00	1 024,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 111 880	116 100	-2 995 780	-1 066 641,46	1 929 138,54
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	74 000	0	74 000	74 000,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 887 880	0	4 887 880	4 800 000,00	-87 880,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 850 000	0	-1 850 000	-2 184 923,00	-334 923,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-2 000 000,00	-2 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	0	0		27 433,42	27 433,42
Saamisten muutos	0	0		54 154,69	54 154,69
Korottomien velkojen muutos	0	0		-995 037,56	-995 037,56
Rahoituksen rahavirta	3 111 880	0	3 111 880	-224 372,45	-3 336 252,45
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	116 100	116 100	-1 291 013,91	-1 407 113,91

2.6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Vuosi 2024	Määrärahat				Tuloarviot					
	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	28	0	28	39	12	7	0	7	24	17
Tarkastuslautakunta	19	0	19	23	4	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus	2 321	79	2 400	2 582	182	203	0	203	346	142
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	8 973	429	9 402	9 397	-5	565	0	565	484	-80
Ympäristölautakunta	274	0	274	230	-44	45	0	45	57	12
Tekninen lautakunta	5 170	25	5 195	5 542	347	6 116	479	6 595	6 932	336
Valmistus omaan käyttöön						0	0	0	0	0
TUOSLASKELMAOSA									0	
Verotulot						10 318	439	10 757	11 142	385
Valtionosuudet						1 159	0	1 159	1 222	63
Korkotulot						28	0	28	93	65
Muut rahoitustulot						96	0	96	131	36
Korkomenot	494	169	663	615	-48					
Muut rahoitusmenot	74	0	74	2 502	2 428					
INVESTOINTIOSA										
Muut pitkävaikutteiset menot	70	0	70	84	14	0	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	20	0	20	-2	-22	10	0	10	0	-10
Rakennukset	262	100	362	1 051	689	0	0	0	150	150
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 955	0	3 955	2 034	-1 921	0	0	0	48	48
Koneet ja kalusto				46	46					
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0		0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0		0	74	0	74	74	0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	4 888	0	4 888	4 800	-88
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 850	0	1 850	2 185	335	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	2 000	2 000	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut	0	0	0	0	0	0	0	0	27	27
Saamisten muutos	0	0	0	0	0	0	0	0	1 412	1 412
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	2 353	2 353	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	23 509	802	24 311	30 680	6 369	23 509	918	24 427	26 943	2 516

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1.Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	3 422 130,77	2 900 684,95
Myyntituotot	1 368 805,10	1 383 273,60
Maksutuotot	176 193,31	180 575,71
Tuet ja avustukset	567 731,88	429 796,75
Muut toimintatuotot	1 309 400,48	907 038,89
Toimintakulut	-13 392 188,92	-13 132 867,73
Henkilöstökulut	-7 495 421,09	-7 143 681,94
Palkat ja palkkiot	-6 111 278,39	-5 761 432,49
Henkilösivukulut	-1 384 142,70	-1 382 249,45
Eläkekulut	-1 246 623,04	-1 197 832,19
Muut henkilösivukulut	-137 519,66	-184 417,26
Palvelujen ostot	-3 307 595,04	-3 203 295,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 420 127,37	-1 663 208,27
Avustukset	-518 202,40	-491 717,19
Muut toimintakulut	-650 843,02	-630 964,74
TOIMINTAKATE	-9 970 058,15	-10 232 182,78
Verotulot	11 142 456,60	10 612 701,79
Valtionosuudet	1 222 174,00	1 641 622,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 892 749,57	-390 741,52
Korkotuotot	92 985,50	26 699,20
Muut rahoitustuotot	77 602,56	83 432,43
Korkokulut	-615 308,36	-501 283,21
Muut rahoituskulut	-2 448 029,27	410,06
VUOSIKATE	-498 177,12	1 631 399,49
Poistot ja arvonalentumiset	-1 669 590,45	-1 461 514,16
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 527 652,06	-1 461 514,16
Arvonalentumiset	-141 938,39	0,00
Tilikauden tulos	-2 167 767,57	169 885,33
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 167 767,57	169 885,33

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-498 177,12	1 631 399,49
Tulorahoituksen korjauserät	2 420 180,76	-29 282,48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 212 912,30	-3 735 677,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198 243,20	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 024,00	1 246 655,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 066 641,46	-886 904,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	74 000,00	74 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 800 000,00	6 700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 184 923,00	-1 849 923,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000,00	-4 500 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	12 122,27
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	27 433,42	-7 861,82
Saamisten muutos	54 154,69	466 253,64
Korottomien velkojen muutos	-995 037,56	622 762,95
Rahoituksen rahavirta	-224 372,45	1 517 354,04
Rahavarojen muutos	-1 291 013,91	630 449,53
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	606 183,81	1 897 197,72
Rahavarat 1.1.	1 897 197,72	1 266 748,19
	-1 291 013,91	630 449,53

3.3. Tase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 569 484,84	39 744 610,95
Aineettomat hyödykkeet	801 129,14	393 703,88
Aineettomat oikeudet	8 674,27	9 944,27
Muut pitkävaikutteiset menot	792 454,87	383 759,61
Aineelliset hyödykkeet	36 089 788,70	35 012 340,07
Maa ja vesialueet	931 367,94	935 791,09
Rakennukset	26 319 839,70	24 859 125,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 953 582,52	5 530 901,38
Koneet ja kalusto	570 021,01	409 550,54
Muut aineelliset hyödykkeet	654,63	654,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	314 322,90	3 276 317,34
Sijoitukset	1 678 567,00	4 338 567,00
Osakkeet ja osuudet	1 238 567,00	1 378 567,00
Muut lainasaamiset	440 000,00	2 960 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Muut sijoitukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	58 107,62	58 107,62
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen varat	58 107,62	58 107,62
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 063 096,52	2 408 265,12
Vaihto- omaisuus	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	0,00	0,00
Saamiset	456 912,71	511 067,40
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	456 912,71	511 067,40
Myyntisaamiset	296 407,92	270 555,23
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	51 517,75	140 351,36
Siirtosaamiset	108 987,04	100 160,81
Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Muut arvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	606 183,81	1 897 197,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 690 688,98	42 210 983,69

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	13 712 021,68	15 879 789,25
Peruspääoma	8 579 947,38	8 579 947,38
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 299 841,87	7 129 956,54
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 167 767,57	169 885,33
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	0,00	0,00
VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
ARVOSTUSERÄT		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	504 718,69	477 285,27
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	487 136,07	458 812,65
Muut toimeksiantojen pääomat	17 582,62	18 472,62
VIERAS PÄÄOMA	25 473 948,61	25 853 909,17
Pitkäaikainen	21 380 556,78	18 747 634,14
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 429 360,00	17 814 283,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat	951 196,78	933 351,14
Siirtovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	4 093 391,83	7 106 275,03
Joukkovelkakirjalainat	0,00	2 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 184 923,00	2 184 923,00
Saadut ennakot	1 210,00	138 814,78
Ostovelat	809 868,59	1 738 647,87
Muut velat	124 587,43	154 264,00
Siirtovelat	972 802,81	889 625,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 690 688,98	42 210 983,69

3.4. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA 31.12.2024		
	2024	2023
Toimintatuotot	3 849 318,32	3 271 233,86
Toimintakulut	-14 246 595,88	-14 037 381,03
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 017,54	-649,85
TOIMINTAKATE	-10 396 260,02	-10 766 797,02
Verotulot	11 142 456,60	10 596 022,70
Valtionosuudet	2 013 704,96	2 397 595,04
Rahoitustuotot ja -kulut	-516 818,77	-407 693,01
Korkotuotot	21 482,29	7 974,56
Muut rahoitustuotot	79 281,55	85 512,69
Korkokulut	-615 317,58	-501 357,16
Muut rahoituskulut	-2 265,03	176,90
VUOSIKATE	2 243 082,77	1 819 127,70
Poistot ja arvonalentumiset	-4 225 500,69	-1 594 917,29
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 663 509,53	-1 594 917,29
Arvonalentumiset	-2 561 991,16	0,00
Satunnaiset erät	-470,65	-688,89
TILIKAUDEN TULOS	-1 982 888,57	223 521,53
Tilinpäätössiirrot	-302,52	-319,49
Tilikauden verot	0,00	0,00
Laskennalliset verot	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	-3 775,12	9 501,85
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	-1 986 966,20	232 703,90

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2024	2024	2023
Toiminnan rahavirta	2 192 577,41	1 789 646,61
Vuosikate	2 243 082,77	1 819 127,70
Satunnaiset erät	-470,65	-688,89
Tilikauden verot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-50 034,70	-28 792,20
Investointien rahavirta	-3 047 829,36	-2 492 370,12
Investointimenot	-3 272 242,67	-3 810 249,34
Rahoitusosuudet investointimenoihin	198 389,31	79,30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 024,00	1 317 799,92
Toiminnan ja investointien rahavirta	-855 251,94	-702 723,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	615 077,00	308 991,80
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 800 000,00	6 700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 184 923,00	-1 878 166,11
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000,00	-4 512 842,09
Oman pääoman muutokset	-302,52	-13 162,75
Muut maksuvalmiuden muutokset	-926 821,25	978 217,84
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	27 740,17	-7 530,82
Vaihto-omaisuuden muutos	230,93	-2 371,68
Saamisten muutos	70 928,46	363 326,84
Korottomien velkojen muutos	-1 025 720,81	624 793,50
Rahoituksen rahavirta	-312 046,77	1 274 046,89
Rahavarojen muutos	-1 167 298,71	571 323,38
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 253 860,60	2 421 159,31
Rahavarat 01.01.	2 421 159,31	3 832 814,91
Rahavarojen muutos alkusaldoihin 1.1. PHHyky ja Eteva		-1 982 978,98
rahavarojen muutos	-1 167 298,71	571 323,39
Yritysjärjestelyissä tulleet/lähteneet varat		-1 982 978,98

KONSERNITASE 31.12.2024		
VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 245 833,91	37 397 278,71
Aineettomat hyödykkeet	804 514,09	396 459,24
Aineettomat oikeudet	3 384,95	12 699,63
Muut pitkävaikutteiset menot	801 129,14	383 759,61
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	34 791 152,69	36 351 669,87
Maa- ja vesialueet	767 496,13	962 919,28
Rakennukset	24 893 210,36	25 871 115,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 170 461,75	5 791 928,57
Koneet ja kalusto	599 585,23	445 686,69
Muut aineelliset hyödykkeet	654,63	654,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	359 744,57	3 279 365,54
Sijoitukset	650 167,13	649 149,60
Osakkeet ja osuudet	627 147,98	626 130,44
Muut lainasaamiset	18 442,85	18 442,85
Muut saamiset	4 576,31	4 576,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	81 186,86	107 143,94
Valtion toimeksiannot	22 765,94	48 723,02
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58 107,62	58 107,62
Muut toimeksiantojen varat	313,30	313,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 808 524,02	3 046 982,12
Vaihto-omaisuus	16 080,81	16 311,74
Aineet ja tarvikkeet	1 475,43	2 053,11
Keskeneräiset tuotteet	14 254,68	13 672,42
Valmiit tuotteet	350,70	586,21
Saamiset	538 582,61	609 511,07
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	538 582,61	609 511,07
Myyntisaamiset	353 981,12	333 956,37
Muut saamiset	68 510,94	160 848,46
Siirtosaamiset	116 090,56	114 706,24
Rahoitusomaisuusarvopaperit	301 204,12	205 928,05
Muut arvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	301 204,12	204 592,45
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	1 335,60
Rahat ja pankkisaamiset	952 656,48	2 215 231,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 135 544,78	40 551 404,77

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	11 741 598,86	13 729 175,33
Peruspääoma	8 579 947,38	8 579 947,38
Arvonkorotusrahasto	2 277,25	2 887,49
Edellisten tilikausien alijäämä	5 146 340,46	4 913 636,57
Tilikauden ylijäämä	-1 986 966,22	232 703,90
VÄHEMMISTÖOSUUS	72 375,70	68 600,58
PAKOLLISET VARAUKSET	11 219,54	34 417,46
Muut pakolliset varaukset	11 219,54	34 417,46
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	535 691,11	533 908,02
Valtion toimeksiannot	22 765,94	48 723,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	487 136,07	458 812,65
Muut toimeksiantojen pääomat	25 789,09	26 372,34
VIERAS PÄÄOMA	25 774 659,57	26 185 303,38
Pitkäaikainen	21 490 823,43	18 857 900,79
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 429 360,00	17 814 283,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 571,75	1 571,75
Saadut ennakot	0,00	
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 059 891,68	1 042 046,04
Siirtovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	4 283 836,13	7 327 402,59
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 184 923,00	4 184 923,00
Saadut ennakot	1 210,00	138 814,78
Ostovelat	914 937,16	1 861 584,37
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	137 299,28	164 473,26
Siirtovelat	1 045 466,69	977 607,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 135 544,78	40 551 404,77

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on esitetty tilinpäätöslaskelmissa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt, joiden omistusosuus on 20–50 %.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Konsernitilinpäätöksen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset:

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen yksikköhintarahoitus, joka on esitetty toimintatuotoissa, esitetään kunnan konsernituloslaskelmassa kohdassa Valtionosuudet. Kärkölän kunnan osuus Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yksikköhintarahoituksesta vuonna 2024 oli 792 000 €.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty kpl
Tytäryhteisö	2
Kuntayhtymät	2
Osakkuusyhteisöt	1
Yhteensä	5

TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Toimintatuotot tehtäväalueittain (ilman sisäisiä eriä)**

	Konserni		Kunta	
Tehtäväalue	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	369 610	303 929	369 610	303 929
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	554 385	533 940	476 688	466 177
Tekniset palvelut	2 869 944	2 070 224	2 520 454	2 070 224
Ympäristö- ja muut palvelut	55 379	370 448	55 379	60 355
Yhteensä	3 849 318	3 278 540	3 422 131	2 900 685

Kunnan vuoden 2023 vertailutiedot toimintatuotoista toimialueittain luvut korjattu oikeaksi.

Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	7 761 967	8 035 121
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 055 241	1 304 035
Kiinteistövero	1 325 249	1 273 546
Verotulot yhteensä	11 142 457	10 612 702

Valtionosuuksien erittely

	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasauksia	-482 375	-139 441
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	1 821 185	1 836 400
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-917 403	-1 092 072
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	210 000
Verotulomenetyksen korvaus	800 767	826 735
Valtionosuudet yhteensä	1 222 174	1 641 622

Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	517 607	555 076
Muiden palvelujen ostot	2 789 988	2 648 219
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	3 307 595	3 203 296

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Käyttöomaisuushyödyke	Tasapoisto	Menojäännöspoisto	Poistomenetelmä	Poistoaika/ Poisto- prosentti
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Kehittämismenot	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta*	Ei suositella		
Liikearvo	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
Muut	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Tasapoisto	30 v
Talousrakennukset	10-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20 v
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %		
Asuinrakennukset	30-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	10 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	10 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäännöspoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Menojäännöspoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta	20 % - 22 %	Menojäännöspoisto	22 %
Maakaasuverkko	20-25 vuotta	12 % - 15 %	Menojäännöspoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta	15 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20v
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta	20 % - 27 %	Tasapoisto	15v
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	7v
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Tasapoisto	15v
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta	20 % - 30 %	Tasapoisto	15v
Atk-laitteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa

**PYSYVIEN VASTAAVIEN
SIJOITUKSET**

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
---------------------	----------------	----------------

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutos

	Konserni	
	2024	2023
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	34 417	616 577
Lisäys tilikaudella		
Vähennys tilikaudella	-23 198	-582 160
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.	11 220	34 417
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0	370 690
Vähennys tilikaudella		-370 690
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0	0

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja muu kiinteä omaisuus myyntivoitot	25 819		25 819	
Rakennusten luovutusvoitot		29 282		29 282
Luovutusvoitot yhteensä	25 819	29 282		29 282

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni	
	2024	2023
Satunnaiset tuotot		
Osakkeiden myynnit	0	0
Satunnaiset kulut		
Kiinteistöjen myyntitappiot, purkukustannukset ja osakkeiden myyntitappiot	-689	-689
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	-689	-689

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot

	Kunta	
	2024	2023
Osinkotuotot PHP Holding Oy	44 800	56 000
Salpakierto Oy	2 682	2 499
Kuntarahoitus Oyj	20 069	20 544
Sarastia Oy	5 614	0
	73 165	79 043

TASEEN LIITETIEDOT**Vastaavia koskevat liitetiedot****Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset****Aineettomat hyödykkeet**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 944	383 760	393 704
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0
Siirrot erien välillä -/+	-9 528	470 926	461 399
Tilikauden poisto	-416	-53 557	-53 973
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	801 130	801 129
Arvonkorotukset	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	801 130	801 129

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	935 791	24 859 125	5 530 901	409 551	655	3 276 317	35 012 340
Lisäykset tilikauden aikana	-2 280	0	0	0	0	3 215 192	3 212 912
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-150 000	-33 600	0	0	-14 643	-198 243
Vähennykset tilikaudella	-205	0	0	0	0	0	-205
Siirrot erien välillä -/+	0	2 296 040	3 101 926	303 178	0	-6 162 544	-461 399
Tilikauden poisto	0	-685 326	-645 645	-142 708	0	0	-1 473 679
Arvonalennukset ja niiden palautukset	-1 938	0	0	0	0	0	-1 938
Poistamaton hankintameno	931 368	26 319 840	7 953 583	570 021	655	314 323	36 089 789
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	931 368	26 319 840	7 953 583	570 021	655	314 323	36 089 789

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet						Muut lainasaami set
	Tytäryhteisöosak keet	Kuntayhtymäosu udet	Osakkuus ja muut omistusyhtei söt	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä	Saamiset tytäryhteisö ltä
Poistamaton hankintameno 1.1.	225 000	508 208	40 000	605 359	1 378 567	2 960 000
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	-74 000
Siirrot erien välillä -/+	0	0	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	0	0	0	0	0
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-140 000	0	0	0	-140 000	-2 446 000
Poistamaton hankintameno 31.12.	85 000	508 208	40 000	605 359	1 238 567	440 000
Arvonkorotukset 31.12.	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	85 000	508 208	40 000	605 359	1 238 567	440 000

Osakkeiden ja lainasaamisten tilikauden arvonalennuksiin sisältyvät seuraavat olennaiset erät:

- tytäryhtiö Kärkölän Kuntala Oy:n osakkeiden arvonalentuminen 140 000 €
- tytäryhtiö Kärkölän Kuntala Oy:lta olevan lainasaamisen arvonalentuminen 2 446 000 €

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset Tilikaudelta	Vähennykset Tilikaudelta	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Koulutuskeskus Salpaus	502 691	0	0	502 691	502 102	589
Päijät-Hämeen Liitto	5 517	0	0	5 517	4 534	983

Omistukset muissa yhteisöissä - (Kuntakonserniosuus 1000 €)

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisö						
Kärkölän Lämpö Oy	Kärkölä	75 %	75 %	267	189	11
Kärkölän Kuntala Oy	Kärkölä	100 %	100 %	-2 408	2 886	-2 557
Kuntayhtymät						
Päijät-Hämeen liitto	Lahti	2,12 %	2,12 %	33	11	3
Koulutuskeskus Salpaus	Lahti	1,22 %	1,22 %	1 249	99	68
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Väinölänrinne	Kärkölä	25,70 %	25,70 %	40	0	2

Kuntayhtymien kokonaistiedot yhtymien konsernitaseista

	OPO	VPO	Tulos
Koulutuskeskus Salpaus -ky	102 386 180	8 131 936	5 585 854
Päijät-Hämeen liitto	1 534 782	538 910	125 634

Saamiset saman konsernin yhtiöltä ja kuntayhtymiltä

	Kunta			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
- Lainasaamiset	440 000	0	2 960 000	0
- Myyntisaamiset	0	0	0	534
Saamiset kuntayhtymiltä				
-Myyntisaamiset	0	0	0	-564
Saamiset yhteensä	440 000	0	2 960 000	-30

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut tuet ja avustukset	2 373	2 920	720	9 614
Työterveyshuollon Kela-korvaus	54 095	60 057	52 016	58 044
Muut siirtosaamiset	59 622	51 729	56 251	32 503
Siirtosaamiset yhteensä	116 091	114 706	108 987	100 161

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**OMAN PÄÄOMAN ERITTELY**

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	8 579 947	10 469 283	8 579 947	10 469 283
Muutos avaaviin saldoihiin / hyvinvointialueuudistus		-1 889 336	0	-1 889 336
Peruspääoma 1.1.	8 579 947	8 579 947	8 579 947	8 579 947
Peruspääoma 31.12	8 579 947	8 579 947	8 579 947	8 579 947
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 887	7 767	0	0
Muutos	-610	-4 880	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 277	2 887	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 146 340	4 930 604	7 299 842	7 100 170
Edellisten tilikausien oikaisut	0	-16 968	0	29 786
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	5 146 340	4 913 636	7 299 842	7 129 956
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	-1 986 966	232 704	-2 167 768	169 885
Oma pääoma yhteensä	11 741 598	13 729 175	13 712 021	15 879 789

Kunnan ja konsernin vuoden 2023 vertailutiedot edellisten tilikausien ylijäämä, tilikauden ylijäämä sekä oma pääoma yhteensä luvut korjattu oikeaksi.

VIERAS PÄÄOMA**5 vuoden ja pidemmän ajan kuluttua erääntyvät lainat kunnalla**

Kunta	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	6 889 668	9 524 591

Pakolliset varaukset

Konserni	2024	2023
Muut pakolliset varaukset	11 220	34 417
Muut pakolliset varaukset yhteensä	11 220	34 417

Velat saman konsernin yhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

Kunta	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	0	0
Lyhytaikaiset ennakot tytäryhteisöille	0	0
Lyhytaikaiset ostovelat tytäryhteisöille	43 970	49 029
Lyhytaikaiset ostovelat jäsenkuntayhtymille	0	14 084
Lyhytaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	0	0
Yhteensä	43 970	63 112

Sekkilimiitti

Kunta	2024	2023
Luotollisen pankkitilin nostovara 31.12.	500 000	500 000
`- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000	500 000

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Liittymismaksut	1 059 858	1 042 046	951 197	933 351
Muut pitkäaikaiset velat	34			
Muut lyhytaikaiset velat	137 299	164 754	124 587	154 264
Yhteensä	1 197 191	1 206 801	1 075 784	1 087 615

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset				
Korkojaksotukset	127 790		127 790	171 195
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	781 783	763 716	765 595	718 400
Muut siirtovelat muille	135 894	213 891	79 418	30
Pitkä- ja lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 045 467	977 607	972 803	889 625

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin (1 000 €)**

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Velat 1 000 €				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	486	583	486	554
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	486	583	486	554

KAS Kodit Oy 351 422,00

KAS Kodit Oy 135 063,95

	Kunta 2024	Kunta 2023
Vuokravastuut 1 000 €		
Vuokravastuut yhteensä	3 661	4 044
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	290	334
Sopimukseen sisältyvä vuokravastuu	567	938
Sopimukseen sisältyvä lunastusvastuu	3 095	3 106

	Konserni 2024	Konserni 2023
Vuokravastuut 1 000 €		
Vuokravastuut yhteensä	3 691	4 078
Toimitilojen vuokravastuut	3 503	3 836
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	188	242
Josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	305	350
Toimitilojen vuokravastuut	223	255
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	82	95

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunta / 1000 €	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	35 555	34 826
Kunnan mahdollisista vastuusta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	38	28

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni / 1000 eur		Kunta / 1000 eur	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Muut sopimusvastuut	502	502	500	500
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosop. nimellisarvo	0	98		0
Käypäarvo	0	0		0
Arvonlisäveron palautusvastuu	81	101		
Ara-avustusten palautusvastuu	15	15		

Kunnan Muut sopimusvastuut koskevat OP tilin 500 000 euron limiittiä, josta tilinpäätöshetkellä on käytössä 0,00 euroa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän palkkaharmonisaation kuluvaraus

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) on tilinpäätöksessään 2023 tehnyt 20 miljoonan euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun. Hyvinvointialueen kanta on, että hyvinvointikuntayhtymän omistajakuntien tulisi olla vastuussa tästä saatavasta.

PHHYKY:n on ilmoittanut Kärkölen kunnan laskennalliseksi osuudeksi 455 152,00 euroa.

PHHYKYN omistajakunnat ovat yksimielisesti kiistäneet tämän saatavan, jota hyvinvointialue esittää kuntayhtymän omistajakuntien maksettavaksi.

Valtionosuuslaskennassa on myös huomioitu hyvinvointialueen kanta, jolloin pakollinen varaus virheellisesti pienentää omistajakuntien valtionosuuksia. Kunta on tehnyt tästä asiasta valtionvarainministeriölle oikaisuvaatimuksen ja asia on nyt hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Kunta ei ole sisällyttänyt PHHYKY:n esittämää osuutta pakollisesta varauksesta tilinpäätöslaskelmiinsa.

Johdannaissopimukset ja koronvaihtosopimukset

Kärkölen kunnanvaltuusto on hyväksynyt korkoriskipolitiikan 28.5.2018. Korollisen velan osalta riskiä hallitaan ensisijaisesti korkovirtariskin näkökulmasta. Korkoriskiä tarkastellaan voimassa olevan toimintasuunnitelman mukaiselle ennustetulle korolliselle velkamäärälle. Suojauksien toteutuksessa käytetään niitä johdannaisinstrumentteja, jotka toteuttavat yllä kuvattuja riskinhallintatavoitteita. Päätöksen mukaan suojausasteen tavoitetaso on 50 %.

Ajallinen tavoitekattavuus on 5 vuotta.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kärkölen kunnalle saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin.

Palautusta ei määrätä myöskään suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53 § sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30 §.

Henkilöstö

HENKILÖSTÖ	2024	2023
Keskusvaalilautakunta	0	1
Kunnanhallitus	24	24
Sivistystoimi	96	95
Ympäristölautakunta	2	3
Tekninen lautakunta	31	36
Yhteensä	153	159

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 495 421	7 143 682
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	33 601	116
Yhteensä henkilöstökulut	7 529 022	7 143 798

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Kokoomus	1 439	1 312
Keskusta	1 086	1 205
Sosiaalidemokraatit	1 029	1 099
Lappilan työväenyhdistys ry	48	48
Kärkölä-ryhmä	3 279	3 300
Luottamushenkilömaksut yhteensä	6 881	6 964

Tilintarkastajan palkkiot

	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Lakisääteinen tilintarkastus	13 392	9 042
Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut	4 992	4 690
Muut palkkiot	4 416	1 292
Palkkiot yhteensä	22 800	15 024

Intressitahotapahtumat

Konserniyhteisöissä on tehty kuntalain mukaisia johtajasopimuksia. Kunnalla ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa.

Kärkölän Vesi

TOIMINTAKERTOMUS

2024

Kärkölän kunta
Virkatie 1
16600 Järvelä

puh. 044 770 2200

karkolan.kunta@karkola.fi

www.karkola.fi

Sisällys

1. Tilinpäätöstiedot.....	106
2. Vesihuoltomaksut.....	111
3. Toiminta ja verkostot	113
4. Tehokkuus ja laatu	113
5. Kannattavuus ja ennuste.....	115

1. Tilinpäätöstiedot

Kärkölän Veden tuloslaskelma ja sen tunnusluvut vuodelta 2024 on seuraava:

TULOSLASKELMA		
	31.12.2024	31.12.2023
Liikevaihto	1 170 427,13	1 135 848,62
Liiketoiminnan muut tulot	343 174,45	300,03
Muut tuet ja avustukset	1 125,75	5 037,50
 Materiaalit ja palvelut	-591 603,21	-901 773,15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-184 626,06	-398 994,12
Palvelujen ostot	-406 977,15	-502 779,03
 Henkilöstökulut	-262 978,87	-280 198,13
Palkat ja palkkiot	-214 914,01	-226 702,77
Henkilösivukulut	-48 064,86	-53 495,36
Eläkekulut	-43 121,59	-45 873,92
Muut henkilösivukulut	-4 943,27	-7 621,44
 Poistot ja arvonalentumiset	-401 017,81	-322 973,23
Suunnitelman mukaiset poistot	-401 017,81	-322 973,23
 Liiketoiminnan muut kulut	-46 141,64	-75 818,56
Liikelylijäämä	212 985,80	-439 576,92
 Rahoitustuotot ja -kulut:	-232 253,53	-162 399,61
Muut rahoitustuotot	2 918,26	2 862,14
Muille maksetut korkokulut	-181 255,24	-112 284,22
Korvaus peruspääomasta	-53 747,64	-53 747,64
Muut rahoituskulut/tuotot	-168,91	770,11
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-19 267,73	-601 976,53
 Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-19 267,73	-601 976,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 267,73	-601 976,53
 TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,9 %	-11,5 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,8 %	-127,5 %
Voitto, %	-1,6 %	-53,0 %

Kärkölän veden tulos rahoitusserien jälkeen on –19 267,73 euroa. Tulos on parantunut oleellisesti vuodesta 2023, joka oli –601 976,53 euroa alijäämäinen.

Kärkölän veden toimintatulot v. 2024 olivat 1 514 727 euroa eli noin 33,5 % talousarviota parempi. Sen sijaan toimintamenot olivat –900 724 euroa eli 105 504 euroa suuremmat kuin talousarviossa oli arvioitu. Kärkölän veden toimintakate oli 614 004 euroa, arvioidun 339 220 euron sijaan.

Vesi- ja jätevesimaksuja korotettiin vuonna 2024, ja sen johdosta saatiin tuloja noin 68 000 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Sen sijaan muun liiketoiminnan tuotot jäivät noin 37 000 euroa arvioitua pienemmiksi. Tulopuolella näkyy myös Kukonmäen vesitornin ja jätevedenpuhdistamon tulipalosta tulleet vakuutuskorvaukset, korvaustulojen ollessa kokonaisuudessaan 342 504 euroa.

Kärkölän veden toimintakulupuolella henkilöstökuluissa on noin 11 %:n ylitys. Käytännössä se on syntynyt määräaikaisen työvoiman palkkaamisesta, johon ei ollut talousarviossa varauduttu.

Palvelujen ostot ovat vuoden 2024 osalta lähes talousarvion mukaiset, vaikka toimisto- ja ICT –palvelujen vyörytyksiin ei ollut varauduttu (yhteisvaikutus noin 60 000 euroa). Asiantuntijamäärärahoista käytettiin vain noin 44 %, kokonaiskulun ollessa 85 679 euroa. Rakennusten ja alueiden rakentamiseen oli varattu 90 000 euroa, mutta Kukonmäen vesitornin palon sekä useiden vesihuollon häiriötilanteiden vuoksi määräraha ylittyi noin 76 %:lla, kokonaiskustannuksen ollen noin 161 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta kuluja –184 626 euroa, mikä on ylitystä budjetoidusta noin 51 000 euroa (38 %). Kuluissa näkyy lisääntynyt sähkönkulutus sekä useat häiriötilanteet rakennusmateriaaleinen ja varaosineen. Myös tulipalosta ja häiriötilanteista johtuviin vuokrakuluihin ei ollut varauduttu riittävästi.

Kärkölän Veden rahoituslaskelma vuodelta 2024

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2024	31.12.2023
Toiminnan rahavirta	381 750,08	-279 003,30
Liikelyljäämä	212 985,80	-439 576,92
Poistot ja arvonalennukset	401 017,81	322 973,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 253,53	-162 399,61
Investointien rahavirta	-2 304 739,71	-3 147 490,13
Investointimenot	-2 319 382,91	-3 147 490,13
Rahoitusosuudet investointimenoihin	14 643,20	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 922 989,63	-3 426 493,43
 Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	3 599 285,50	786 451,65
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	4 800 000,00	0,00
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-200 714,50	-213 548,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	-1 000 000,00	1 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
 Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 196 974,65	2 845 448,38
Saamisten muutos kunnalta	19 968,83	21 536,29
Saamisten muutos muilta	-68 117,27	175 839,52
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-1 339 954,27	1 796 307,80
Korottomien velkojen muutos muilta	-808 871,94	851 764,77
Rahoituksen rahavirta	1 402 310,85	3 631 900,03
 Rahavarojen muutos	-520 678,78	205 406,60
 Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	38 413,42	559 092,20
Rahavarat 1.1.	559 092,20	353 685,60
Rahavarojen muutos	-520 678,78	205 406,60

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €

	-4 990	-2 742
Investointien tulorahoitus, %	16,5	-8,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	-0,3
Kassan riittävyys, pv	4	43
Quick ratio	0,2	0,2
Current ratio	0,2	0,2

Kärkölän Veden tase vuodelta 2024

Vastaavaa	31.12.2024	31.12.2023
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	767 946,75	383 759,61
Muut pitkävaikutteiset menot	767 946,75	383 759,61
Aineelliset hyödykkeet	8 202 138,02	6 648 603,26
Maa- ja vesialueet	53 228,78	19 228,78
Rakennukset	1 879 156,56	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 789 032,89	3 405 428,04
Koneet ja kalusto	299 186,89	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	181 532,90	3 223 946,44
Pysyvät vastaavat yhteensä	8 970 084,77	7 032 362,87
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	210 015,97	161 867,53
Lyhytaikaiset saamiset	210 015,97	161 867,53
Myyntisaamiset	218 630,23	116 379,27
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	15 778,55	35 747,38
Muut saamiset	-24 392,81	9 700,88
Siirtosaamiset	0	40
Rahat ja pankkisaamiset	38 413,42	559 092,20
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	248 429,39	720 959,73
Vastaavaa yhteensä	9 218 514,16	7 753 322,60

Vastattavaa	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma		
Peruspääoma	1 791 588,40	1 791 588,40
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 327 548,87	-759 572,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 267,73	-601 976,53
Oma pääoma yhteensä	444 771,80	430 039,53
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	7 763 371,42	3 146 240,28
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 752 731,60	2 153 446,10
Muut velat	1 010 639,82	992 794,18
Lyhytaikainen	1 010 370,94	4 177 042,79
Joukkovelkakirjalainat	0	1 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	200 714,50	200 714,50
Saadut ennakot	0	6 584,65
Ostovelat	130 137,34	911 521,74
Korottomat velat kunnalta	655 187,37	1 995 141,64
Muut velat	0	22 002,10
Siirtovelat	24 331,73	41 078,16
Vieras pääoma yhteensä	8 773 742,36	7 323 283,07
Vastattavaa yhteensä	9 218 514,16	7 753 322,60

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	4,8	5,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	749,62	644,2
Kertynyt alijäämä, 1000 euroa	-1 347	-1 362
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	6 953	3 354
Lainat ja vuokravastuut 31.12 1000 euroa	6 953	3 354
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	0	0

2. Vesihuoltomaksut

Kärkölän veden vesihuoltomaksuja korotettiin 2024 ja uusi hinnasto tuli voimaan 1.9.2024. Hinnasto korvasi 1.7.2022 lähtien voimassa olleen hinnaston. Sakoumpikaivolietteen osalta 1.8.2023 lähtien. Korotuksilla tavoiteltiin inflaation ja investointien kustannuksien kattamista.

Käyttömaksut 1.7.2022 ja 1.1.2023 alkaen:

KÄYTTÖMAKSUT		
	€ veroton / m ³	€ verollinen, alv 24 %
Puhdas vesi	1,88	2,33
Jätevesi	3,10	3,85
Puhdas vesi ja jätevesi yhteensä	4,98	6,17
Jos kiinteistöltä johdetaan hulevedet jätevesiviemäriin, peritään kolminkertaista jäteveden käyttömaksua.	9,31	11,54
SAKO- JA UMPIKAIVOLIETTEIDEN KÄSITTELY		
	€ veroton / m ³	€ verollinen, alv 24 %
Sakokaivo / pienpuhdistamoliete	11,80	14,63
Umpikaivoliete	9,44	11,71

Perusmaksut 1.7.2022 alkaen:

PERUSMAKSUT		
	€ veroton / vuosi	€ verollinen, alv 24 %
Puhdas vesi		
- mittarin koko 3–5 m ³ /h	105,66	131,01
- mittarin koko 7–10 m ³ /h	190,74	236,51
- mittarin koko > 10 m ³ /h	300,12	372,15
Jätevesi		
- mittarin koko 3–5 m ³ /h	117,46	145,65
- mittarin koko 7–10 m ³ /h	202,55	251,16
- mittarin koko > 10 m ³ /h	311,92	386,78

Käyttömaksut 1.7.2024 ja 1.9.2024 alkaen:

KÄYTTÖMAKSUT		
	€ veroton / m ³	€ verollinen, alv 25,5 %
Puhdas vesi	1,88	2,36
Jätevesi	3,10	3,89
Puhdas vesi ja jätevesi yhteensä	4,98	6,25
Jos kiinteistöltä johdetaan hulevedet jätevesiviemäriin, peritään kolminkertaista jäteveden käyttömaksua.	9,31	11,68
SAKO- JA UMPIKAIVOLIETTEIDEN KÄSITTELY		
Sakokaivo / pienpuhdistamoliete	11,80	14,81
Umpikaivoliete	11,80	14,81

Perusmaksut 1.9.2024 alkaen:

PERUSMAKSUT		
	€ veroton / vuosi	€ verollinen, alv 25,5 %
Puhdas vesi		
- mittarin koko 3–5 m ³ /h	105,66	132,60
- mittarin koko 7–10 m ³ /h	190,74	239,38
- mittarin koko > 10 m ³ /h	300,12	376,65
Jätevesi		
- mittarin koko 3–5 m ³ /h	117,46	147,41
- mittarin koko 7–10 m ³ /h	202,55	254,20
- mittarin koko > 10 m ³ /h	311,92	391,46

Liittymismaksut on vahvistettu kunnanhallituksessa 9.5.2016 § 59.

Liittymismaksuihin ei tehty vuonna 2024 muutoksia.

Laitoksen liittymismaksut ovat siirto- ja palautuskelpoisia. Liittymismaksuista ei peritä arvonlisäveroa. Perusmaksut määräytyvät mittarikoon mukaan ja niitä peritään sekä käyttöveden että jäteveden osalta. Hulevesiverkostojen hoitaminen kuuluu tekniselle toimelle, eikä niistä peritä maksuja.

3. Toiminta ja verkostot

Kärkölen Vedellä on käytössä kolme vedenottamo: Korinlähde, Hiidenmäki ja Rutapohja. Päävedenottamona toimii Korinlähteen vedenottamo.

Vedenottamoista pumpattiin vettä verkostoon 288730 m³ (Korinlähde 117387 m³, Hiidenmäki 87 922 m³ ja Rutapohja 83421 m³). Pumpatun veden vuorokausikeskiarvo oli 628 m³. Pumpatun veden määrä lisääntyi vuodesta 2024 noin 70 000 m³, joka on noin 33 %. Lisääntynyt vesimäärä johtuu siitä, ettei vesitorni ole ollut palon takia säätelemässä verkostoon pumpattuja vesimääriä. Kärkölen Kukonmäenvesitorni paloi 25.1.2024, jonka jälkeen verkosto on toiminut ilman säiliötä.

Jätevesiä johdettiin vuonna 2024 puhdistamolle 401 317 m³. Jätevedenpuhdistamolle tulevista vesistä vuotovesiä oli arviolta 48 %. Kokonaisvirtaamat jätevedenpuhdistamolle olivat normaalilla tasolla koko vuoden, mutta kevään sulamisvesien ja syyssateiden aikana oli havaittavissa korkeampia virtaamia muuhun vuoteen nähden. Korkeita lukuja keväällä sekä syksyllä selittävät myös korkea vuotovesimäärä. Vuotovesien määrää pyritään vähentämään ja selvitystyö asiassa on käynnissä. Vuonna 2024 jätevesiverkostoa saneerattiin Järvelän alueella ja saneerauksia jatketaan vuonna 2025.

Kärkölen Vedellä on vesijohtoverkostoa 111 kilometriä ja viemäriverkostoa 75 kilometriä. Vesiverkoston piirissä on 1 318 kulutuspistettä ja viemäriverkostossa 1 028 jätevesiliittymää. Toimintavuonna 2024 rakennettiin uusi viemäriverkostoliittymää.

Vuoden 2024 aikana siirtoviemärin rakentamistyöt valmistuivat. Siirtoviemärin rakentaminen edistyi aikataulussa, mutta laitosta ei voitu ottaa käyttöön, sillä käyttöönottoa varten tarvittiin Aluehallintoviranomaisen päätös ympäristöluvan muutokseen, jota ei ehditty saamaan aikataulujen puitteissa. Päätöksen saaminen on viivästynyt ruuhkautuneen lupapalvelun myötä.

4. Tehokkuus ja laatu

Kärkölen veden palveluksessa oli kaksi ja ¼ työntekijää eli laitoshuoltaja ja laitoshoitaja sekä yhdyskuntatekniikan insinööri ¼ työpanoksella. Tämän lisäksi vesilaitokselle palkattiin 2023 määräaikainen työntekijä, vesilaitosinsinööri, jonka työsuhde päättyi maaliskuussa 2024, sekä kesätyöntekijä, jonka työsuhde kesti kesäkuusta syyskuuhun. Edellä mainittujen lisäksi tekninen johtaja hoiti ½ työpanoksella Kärkölen veden toimintaa.

Vesihuoltolaitoksen laitoshuoltaja vastasi vedenottamoiden päivittäisestä valvonnasta ja huoltotoimenpiteistä. Yhdyskuntatekniikan insinööri hoiti kartastojen ja vesihuoltolaitoksen dokumentaation ylläpitämistä ja muita päivittäisiä suunnittelutehtäviä sekä rakentamisen valvontaa yhdessä laitoshuoltajan ja teknisen johtajan kanssa.

Laitoshuoltaja vastasi puhdistamon käyttöprosessista sekä lietteen kuivauksesta. Laitoshuoltaja ja laitoshoitaja vastasivat vesi- ja jätevesiverkoston sekä paineenkorotusasemien ja pumppaamojen valvonnasta ja huollosta.

Verkostoon pumpattavaa vettä seurattiin vedenottamoilla sekä verkostolle määritetyissä mittauspisteissä valvontaohjelman mukaisesti.

Näytteitä toimitettiin laboratorioon analysoitavaksi vedenottamoilta 4 kertaa vuodessa. Verkostonäytteitä toimitettiin analysoitavaksi 12 eri näytteenottopisteestä. Tämän lisäksi vesihuoltolaitos tutki juomaveden laatua noin 30 näytteellä omalla analyysilaitteistolla. Vesijohtoverkoston häiriötilanteita oli 7 kappaletta sisältäen vesijohtovuotoja ja suunniteltuja verkoston korjauksesta johtuvia katkoja.

Puhdistamotarkkailua tehdään kaksitoista kertaa vuodessa, kuusi tarkkailukertaa kummankin puolivuosisijakson aikana. Näytteet otetaan tulevasta ja lähtevästä jätevedestä vuorokauden kokoomanäytteinä automaattisilla näytteenottimilla. Näytteet otetaan virtaamaohjattuina. Lisäksi aktiivi- ja palautuslietteestä otetaan näytteet käyttöseuranta varten. Kuivatusta lietteestä kerätään kerran vuodessa 3–5 vuorokauden kokoomanäyte. Lisäksi tarkkailuun sisältyy vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden tarkkailu kaksi kertaa vuodessa vesistöön johdettavasta jätevedestä. Huhtikuussa 2025 Järvelän puhdistamolle tulevat jätevedet tullaan esikäsittelyn jälkeen pumppaamaan siirtolinjaa pitkin Lahti Aquan puhdistamolle Lahteen. Koko tarkkailuvuoden keskimääräinen virtaama oli hieman vertailuvuosia korkeampi ja laitoksella tehtiin prosessiohituksia helmikuussa, huhtikuussa ja marraskuussa.

Kiintoaineen tulokuorma oli molemmilla jaksoilla samalla tasolla. Vuosi tasolla kiintoaineen tulokuormitus nousi hieman edellisvuodesta, mutta on silti vertailuvuosien vaihteluvälillä. Orgaanisen aineksen tulokuormitus oli edellisvuotta matalampi. Ravinteiden tulokuorma nousi hieman edellisvuodesta. Ympäristöluvan vaatimukset eivät täyttyneet puolivuosisikeskiarvona mitattavien kokonaisfosforipitoisuuden tai poistotehon osalta kummallakaan osavuosisijaksolla. Kiintoaineen raja-arvo ylittyi marraskuun ylimääräisellä tarkkailukerralla, mutta ympäristölupa sallii 2 ylitystä vuoden aikana, joten kiintoaineen osalta vaatimukset täyttyivät. Myös COD:n osalta vaatimukset täyttyivät. Valtion asetuksen yhdyskuntajätevesistä vaatimukset täyttyivät tarkkailuvuonna.

Vuoden toisella jaksolla vesistökuormitukset olivat kokonaisfosforia lukuun ottamatta ensimmäistä jaksoa alhaisemmalla tasolla. Vuoden aikana tehdyt ohitukset eivät vaikuttaneet vesistökuormitukseen merkittävästi. Lähtevästä jätevedestä tutkittiin kaksi kertaa vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita. Havaitut pitoisuudet olivat matalampia kuin sisämaan pintavesille asetetut ympäristölaatu normit.

5. Kannattavuus ja ennuste

Vesilaitoksen kannattavuus on vuoden 2023 aikana merkittävästi heikentynyt verkostoon ja laitteistoon liittyvän korjausvelan vuoksi. Lisäksi trendinä vähenevä vedenkulutus vaikuttaa Kärkölän veden tulokseen. Tulevaisuuden näkymä on, että vesijohtoverkoston saneeraustarve kasvaa vuosivuodelta ja siihen tulisi ennakoiden reagoida muun muassa vesimaksujen noston osalta.

Rakennetuilla kaava-alueilla on edelleen runsaasti vesi- ja viemäriliittymiä, joita ei ole otettu käyttöön ja joilla on odotusarvoa liittymis- ja käyttömaksujen suhteen. Yhteistyössä ympäristölautakunnan kanssa kannustetaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevia vielä liittymättömiä kiinteistöjä liittymään kunnan verkostoihin.

Liittyminen kunnan verkostoon on ympäristön kannalta parempi ratkaisu kuin kiinteistökohtaiset järjestelmät, joiden toimivuudesta etenkin talvella on huonoja kokemuksia.

6 KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET

Toni Alander

Mari Raininko

Miia Salminen

Jukka Tammelin

Nana Kirkkomäki

Markku Koskinen

Tuomas Nummela

Topias Rauhamaa

Anne Tuomaila-Lähteenmäki

7 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Kärkölässä 20 / 5 / 2025

KPMG Oy Ab

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'T. Katajala'.

Topi Katajala
JHT